

2. Kent Pál⁷⁸

nak első levele/mellet
az Thessalonicbelieknek írt.

első r. b. d

Pál és Silvanus / és Timotheus írult ez leve-
let az Thessalonicében való egg házbeli népnek az a-
za istenben/ és az or Jhesus Christusban. Kiünnük
tűnettek az istentől az mű atánktul/ és az or Je-
sus Christustul/ az istennel kedűit és bilesighit.

Pálát adunk az istennel mindenkörön mindentek felől emleke-
zetet tiuin tū rulatok az mű imádsághinkban/ pūnetlen meg emle-
kezuin tū rulatok az hűtnek dolgairt/ és az peretnek munkáira
és hog meg marattatok az mű orunknak az Jhesus Christusnak re-
minlighiben/ az istennel az mű atánknak előtt. Tuggátok atānfiat
líket az isten peret az tū válastásiotok/ mert az euangelium/ mel-
let tū főzöttetek predikállant/ nem ezak befűd kerint lún/ hanem an-
nak felette ezuda titelnak általa/ és az kent lileknek általa/ és sok
bizonságnak általa/ mikorpen tuggátok mineműk voltunk tū irtette-
tek. És tū fővetéink valatok műnekünk/ és az or istennel/ mikor
be vútok az istennel befűdit/ nagfok sanarusag kenvedisuel/ és az
kent lileknek örömiuel/ annira hog pildaiokra lútok mindeneknek lít
Macedoniában/ és Achaiában az hűtre ferdulának. Mert tū főz-
t zóletek zendüle ti az or istennel befűde/ nem ezak Macedoniában.

Az Thessalonicebelieknek írt

és Archatában. Hanem annak felette elhata az tő istenben való hűs
 zót minden helyen. / hog' büstsig ne legyen múnkunk o- lamiu belunk.
 Mert ű magot beállit tő felőletet minemű be menisünk lútt legen
 tő hozzátot / és mikippen fordultatot legen az istenhez az báluán
 imádásokrul / hog' szolgáljátot az iló és igaz istennek / és barnátot
 az ű fiait az Jhesu az menő orfágbol / kit fel támaszta halottaitól /
 ki meg ment múnkót az ieuendő haragtul.

Második ruz

Mert tő magatot tuggátot afamfiai az mő tő hoz-
 zátot való be menisünköt hog' rem lún hűaba való / ha
 nem először nómoruságot és saáaruságot benueduín
 Filippiben mikippen tuggátot / bátron ezelekedint az
 mő vrunknak / eghiczighiból / hog' predikállanot tő fő
 zóttetel az istennek euangeliumát sok kisétkodásbani. Mert az mő
 intisünk nem való az alárdságbol / sem tistáság nélkül való dologbol
 sem álnakságbol / hanem mikippen ionat lelt való múnkót az isten /
 hog' az euangeliumot mő reánk bizná / alkippen jólunt / nem vő hog'
 embereknek lellestűt magunkot / hanem az istennek / ki az mő búuúne
 kót látta hog' igaz. Mert bizonság ebben az isten hog' soha nem
 forgottunk bizelkedő befid berint / mikippen tuggátot / sem hog' tel
 betetlensigneit alkotmatosságot keresnők / sem emberektől nem keres-
 sünk dicziretet / sem tő túletet / sem egebeiktől / mikoron berzületben
 lehetnink / mint kit J. hristusnak apostoli volnánk / hanem engedel-
 meset valánk tő főzóttetel / azonkippen mint ha eggy danka tartas-
 ná és neuelné az ű fiait / alkippen nag' beretetuel liuín tő hozzátot
 leltünk berint liuánnak való odni / tüneltet nem ezal az istennek ce

angeliumat / hanem annak felette az mi selfünköt és / annako-
 lán is hog berelmetesek lútot mününk. Mert meg emlekezhetet az
 sámfiat az mi munkánkról / és veretünkül. Mert nel és napual
 munkaloduán predikállok tú főzöttet az istennel euangeliumat
 nekőairet hog valakinek tú főzöttet nehezsighire ne lennink. Tú fe-
 diglen vattok bizonsághink / és az isten / mell tistán és mell igazán
 és viték nélkül forgont tú főzöttet / ki hűtre fordultatok vala mi
 kippen tuggatok hog mindentelhez igaz vgan voltunk / mint az afa
 az ú fiához. Felette igben kiruin túótót / és vigasztaluán hog v-
 iárnatok / mint az istenhez milto volna / ki az ú orságaba / és dúczó
 sighire hiutt volna túótót. Annakóairet mi hálát adunk az istennel
 búnetlen / hog mikor on el vüstitet ligen mi túlunk az befűdet / melle-
 uel az isten / anullatokat vala / nem embereknel befűdit vűtök el / ha-
 nem istennel befűdit / mint igazán vala / ki ereit és meg mutatá tú
 bennetel hűelben. Mert tú atámfiat / az istennel eggházbeli nipi-
 nek lútot fővetőit / ki Sido országban vad. az Christus Jesusban
 mert vgan azonokot benuettitet tú és azoktul / ki az tú tus-
 landon agazattokból vadnak misippei mi és az Sidoktul / ki mi-
 kippen az or Jesust és meg ölel / és az ú profetait / azonkippen mün-
 kót és háborgatánat / az istennel és nem sellettik magokot / és min-
 den emberekuel ellenlednek / ki ellent tartanak mününk hog az
 pogánoknal ne predikálunk / hog úduözűllenek / hog mindenforon tób-
 bet rasionak az ú bűnökre. El tú fediglen azokra az harag el vigré
 Szű fediglen atámfiat meg fogatlozuán tú nálatok nélkül egg ide-
 iglen semilunk berint / nem búuunk berint / felette igben úgekez ink
 s rarta hog semilunk berint meg láthatnánk túótót nag liuanfags-
 sal. Annakóairet ataránk tú hozzatok menni / tiuáltkippen en Pal-

Az Thessalonicebelieknek írt

hem egger / lem fétter úg: lezim ezen de ellenünk álla műnelünk
az sátn. Mert mell az mű reminsihunk / auag örömünk / auag
dirzekedisünknek koronája / nem tû es vattoti / az mű vrunknak az
Zelus Christusnak elötte / az ú el ioueteliben? Mert tû vattot az
mű dirzekedisünk / es örömünk.

Sarmadik rík.

Annafofart miforon touabbā el nem benuedhetnöl /
ionaf lattatet műnelünk / hog Athenasban mű magunk a
vektog lennink / es el boczátot az Timotheus az mű
atankfiat / es az istennel fogaiat / es ki az Christus.
euangeliumaban az mű munkánknak seghitöie / hog meg erőssitene
tútót / es meg vigasztalna túót az mű hütünk felöl / hog valaki
meg ne haborođne ez mű sañarusāghinkirt. Mert tû es tugāa
toť hog erre vetettene műntöt. Mert miforon tū nālatot volnānt
meg montut vala túneket / hog iouendöre sañarusāgot benuednint /
mifippen meg es törtineť / es tuggátot es. Annafofart en es to-
uābtā el nem benueduin / azirt boczátit tū hozzátot / hog meg es b
mēnim az tū hütótót / hog valamifippen meg ne firsített volna
tútót az firsitö / es hog az mű munkānt hqāba valo ne lutt volna.
Az mi naron kediglen miforon az Timotheus mű hozzānt lutt vol
na tū túletet / es meg beřillette volna műnelünk az tū hütótót / es
řerclmetet / es hog mű rulunt mindenforon io emlekezetet tegetet
es hōa fiuāntot műntöt latni / mifippen mű es túót / annafōa
irt oroktalāsi vūnt atāmfiat tū āltalatot minden sañarusāgunť fe
l. / es řűtsighunk felöl / az tū hütótōknē āltala. Mert messān ie
lūnt / ha tū erősen ālltot az or istenben / mert minemű hāla adāst e
repetünk az istennel tū felöletet minden öröminřül / hog tū felöletet
erü

örülünk az mi istenünknek előtte/nel és napual/felett: ighen imad
kozuañ/hog semilehet perint meg laihassunk iútót/ és hog be tel
lelhessük azót/az mellet meglen az tú hütötőhöz tartozna
az isten fediglen/és az mi atant/ és az mi orunk az János & bri
stus velle: az mi otunkos tú hoz zárol. Túót fediglen az or isten
büstödött/és büsthesett tegen az tú egymasfához valo peretes
ben/és mindenekhez valo peretesben/azonkippen munkot és tú hoz
zárol/hog meg erőssze az mi búcintet/mellet senti meg nem fed
het az bent iletben/az istennel/és az mi atantnak előtte/az János
Christusnak az mi orunknak/mind az ú bentuel valo el iouisiben.

Precedit ríß

Annakofairt asamfiat/ vigre kirunk iútót/ és in
tunk az or János Christusnak általa/hog mikippen
tanusagot vútót miútlunk mikippen tellen tüneltet
forognotot/és az or istennel magatofot kelletnetel
hog naponkid infabb neueleggetel. Mert tuggatol minemü tanusa
got adant tüneltet az mi orunknak az Jánosnak általa/Mert ez az
istennel akaratta az tú bentfighes iletet/ hog meg tartozassatol
magatofot az paráználtodástul/és hog tugga tú közzöletel minden
az ú edint birni bentfighes iletuel/és tistessiguel/nem istelen fiuan
sagual valo indulatual/mikippen az pogánol/és az fi az istent nem
esméril/valaki meg ne nomornéza/és meg ne ezalla az dologban
az ú atafiat/ annakofairt hog az or isten mind ezetrül boszut áll/
mikippen ennel előtte és meg mondol tüneltet/és bizonsagot tunk
rula. Mert nem hiva munkot az isten fertelmessigre/ hanem bent
f ilette. Annakofairt az fi el veti nem embert vet el/ hanem az istent
fi az ú bent leltit ada tú belget. Zouabba az atafiat peretesrid nin

22 Zhestalotiebelieknek jr:

Ézen búfistet hog' irial tünettek. Mert az isten meg taníta túró-
 tot hog' egymást keressitek. Mert meg és tisztelt ezt minden asan-
 fialhoz / k' egys' Macedoniában vadnak. Kirunt kediglen túró-
 tot asamsiat hog' az io ilesben naponk' inkább búfistoggetet / és es-
 zen legetet / hog' nyugodalmasot legetet / és tulandon dolgozóban tege-
 tet munkát / és az tú tulandon kezitekuel munkáloggatók mitippen
 meghagot tünettek / hog' tisztessiguel viselitek tú magatokat / az tú-
 lúl valóhoz / és hog' semmire tünettek búfistet ne legen. Nem
 akarom kediglen hog' tudatlanságban legetet azokat felőle / k' el áu-
 guttanak / hog' ne keseregietek / mitippen az egebet / k' nek' reminsia-
 ghet ninczen. Mert ha hiszitek hog' az Jesus meg holt / és fel tá-
 madott / ezenkippen az isten és / azokat / k' az Jesusnak általa el nu-
 guttanak / elő hozzá á vele egetembe / Mert ezt mongu' tünettek
 az or istennel befidiben hog' mű k' il' liszunk / és az or istennel el-
 tövetelire maradunk / elől nem viszunk azokat k' nyugodnak. Mert az
 or isten le áll az mennorbagbol az archangálnak intikuel / és ba-
 uau' / és az istennel trombitái' / és az halottak támadnak elő-
 for fel / az k' Christusban holtanak meg / annak otánna mű k' il'
 l' liszunk / k' maraditok liszunk azokual egetembe fel ragattatunk az
 földölben az or istennel eleibe az égbe / és ezenkippen mindenforon
 az or istenuel liszunk / annalokairt vighasztallatot egymást ez befid-
 deku'.

Stodit r'k

Quābbā asamsiai nem búfist hog' tünettek irial az
 údótrul / és az údótnak r'k'it' / Mert tú n'luān tug-
 gátok hog' az or istennel az napia azonkippen fog el-
 jünü

túni mint az orvó iel. Mert miforón ezt mondāngāt/mindenef
 tífesigben és bátorlágban vadnak/afforon iú reātof az nag hirtel
 len valo befedelelem/mint az búlisben valo fāndalem reā iut az
 terhēs albon emberre/ és el nem haladnak. De tú atāmfiai nem
 vattot fētisigben hog az nap hirtelen tú reātof iusson/mint egg orvó
 Tú mind náian vilāgossāgnak vattot fiai/ és napnak fiai/nem va
 gunt űnek/sem fētisignek fiai. Annafofāirt ne aloggunt mint az e
 gebel és/hanem vigāzzunt/ és iozanok legunt. Mert az tíf alab
 na/irēzaka alofna/ és az tíf riēgheskednek/ irēzaka riēghet.
 De miú tíf az napnak fiai vagunt iozanok legunt/ és reānk vīgūt az
 bútnak/ és az beretetnek mellvasāt/ és az sifalnak helin az űduōssig
 nek reminsighit. Mert nem arra vetett muntōt az isten hog az ű
 haragiāt reānk indigzūt/hanem hog űduōssighuntōt neriūt az mi
 vrunnak az Iesus Xhrisiusnak általa/ ki meg hala miú irttunt
 hog akar vigāzzunt/ és akar aloggunt ű vele illunt. Annafofāirt egg
 mōst iora inczitet/ és mindentef az māsiofot ippigze/ mikippen
 tiftet és. Kirunt fediglen tūtōfot atāmfiai/ hog elmeretetesben le
 genek azof/tíf munkalodnak tú fōzōttetef/ és tíf elōttetef iārof az
 or istenben/ és tanntanaf tūtōfot/ hog azofot nag tiftessigben tar
 ezātof/beretetnek általa/ és hog az ű munkaiotirt bífesigtek legen
 ű velet. Kirunt fediglen tūtōfot atāmfiai/inczitet iora az bertelen
 illetueket-vigāstallatof meg az fielelmes leltuekettemellitet fel az
 erōtlencet. Bífesighesek legetek mindenefuel. Meg lassatof hog ra
 last valakinek gonofit gonofirt ne tegen. De mindenforon az t fōuef
 sitet az mi is/mind tú fōzōttetef egetembe/ és mind egetef fōzōtt.
 Mindenforon örūlteret/fūnetlen imādlozzatof/ minderektenhā
 lat aggātof/mert ez az istennek tú hozzatof valo afarcisa/ az Je
 sus

Az Thessalonicebelieknek írt

első Jhesusnak általa. Az lelket meg ne oltozátok / az irás maga
szólásokat meg ne vátallátok. Mindeneket meg lassátok ha írt / az
írt tartozátok. Mindentül magatokat meg tartoztatassátok az mi go
nosztisint mutat.

Az békisígnék istene kediglen békis
tegen tútót mindenestül fogua. És az túlibelletek / és lelketek /
és testetek ippen tartassit az mi vruntnak az Jhesus Jhesusnak
el iouisire / vó hogy senki semmiben tútót meg ne feddhessen. Hívo
az ki el híva tútót / ki vógan azon meg és perzi. Átámfia imággá
tok múirettünk. Köpönnetek az atafiatnak mindeneknek bent a
ezokolásban. Paranczolok túnektek az istennek általa / hogy oluassát
el ez levelet minden bent atafiatnak. Az mi vruntnak Jhesus Jhesus
nak kedue legen tú veletek. Amen.

Az Thessalonicebelieknek írt első leuel Athenásból kelt.

Az Thessalonicebelieknek írt

második leuelnek értelme.

B felül valo leuelben ighirte vala úmagát bent Pál
az Thessalonicebelieknek erre / hogy úfót meg láná /
de nem enghettetek úneki hogy megláthatná úfót. An
nakofáirt ez leuelnek általa erőssít meg az ú búfót
hogy áspatatoson benuéggi / az saíaruságokat / melle
ket az Jhesusírt tenninek úrantek. Mert az isten ezírt únekiek
ioudóre iutalmat adna / az ú ellensíghetrül kediglen bósput állana.
Eouábbá az or istennek vtolso ez világra iouisinek napiarul tanúsá
got

masodik leuel.

82

got ad üneltet/ meilrül ez ennet előtte valo leuelben es feues beföd
uel bolt vala/ es inti úfót/hog meg ne indulnānal/nititnet befödte
net miatta/tit bizonyagual mongat vala/hog immāran az nap kō
zel volna. Ez befödten alattomba mint dilik azt telenti bent Pāl
hogelōsför az Római birodalom el rontatnet/ es annat vtāna iū
ne el az Antichrīstus. Vighezetre nag figelmessiguel inti úfót es
meglen arra az mire az felül valo leuelben intette vala/hog munkā
lodāfra kīserijlenet azōfot/tit hiualkodot volnānal/es munkāt nem
d tenninet/es ezt ezirt/hog az egēb kereftenelet neheffigbetre ū kō
zōttot ne ilninet mīforon ū es fēzi munkāual ilt legen ū kōzōttot.

az bent

Az Szent Pál

nak második levele / mellett

az Thessalonicebelieknek írt.

első r. b.

Az Pál, és Silvanus, és Timotheus írult az levelet a
az Thessaloniceben való egg házbeli nipeknek az
istenben az mű asánban / és az or Jesus Chri-
stusban. Kiüanunk tünettek az istentől / az mű as-
tántól / és az or Jesus Christustól isteni ked-
vet és bilesíghet. Hátat tartozunk adni az istennek tú felő-
letet asámfiái mindenkoron az mint illik / hog felette ighen neueke-
dik az tú hűtőtől / és nagon ki teried az tú berelmetek / mellett mind-
nāian eggmāshoz viseltet / eggitet māsokhoz annira hog mű tú felő-
letet diczek eggimk az istennek egghāzbeli nipi kőzött az tú túristek-
rül / és hűtőtől / mellett lūnek tú bennetek minden tú hāborusāgh-
eolban / és saāarusāghitokban / mellett benuettek / mellett az istennek
égar itiletire tanusāgot adnak / hog miltoknak találtoffatok az isten-
nek orbāgāra kiirt benuettetek és . Mert igaz dolog az istennél azo-
kot esmegleñ saāarusāgual illetni / ki tútótót saāarqatnak / tūneftet
kedigleñ nūgodalmat adni / mű velünk egetemb / ki saāarusāgot ben-
uettek / mikoron meg ielsenik az or Jesus az menni orbāghol az ű hā-
galmanak angaliua / sāngallo túz nek ig hīsiuel / ki bos hūit űll azofon
fi nem esmērit az or istent / és ki nem enghednek az mű orunknak

az Jhesus Xhrisiusnak euāgeliumának / kif kint benüednek az ű örök
 veşedelmekre / az or istennek bünnek látásábel / és az ű hatalmas
 voltának tekintetéből / mell nagdúr zósiguel lipen / miferon el ióuend
 hog dúr zósighe: vegen az ű penitenc / és ezüdalatos legen minden hi
 uelben az napon / miut hog hűnek az mű tanibizonfagunfnak / mel
 let tű lőzöttet tűnf / melire unai lagot és tiűnf tű trettet min
 denforon / hog az mű istenűnt miltoa tegen tűtöt ez hiuatalra / és
 be tölte az ű to voltának minden to aforattat / és az hűnek dolgát
 hatalmassagual / hog diczirtessit az mű orunt Jhesus Xhrisiusnak
 neue tű általatot / és tű és ű általa / az mű istenűntnek / és az mű or
 unt Jhesus Xhrisiusnak mű hozzánt valo fedwinek mű volta berint.

Stasodit rife

Körunt fediglen tűtöt atāmfiat az mű orunt Je
 sus Xhrisiusnak el ióuetelire / és az mű ű vele valo
 reggbe gúlifunkre / hog hamar fi ne indullatof abbot
 az mit meg értet / se meg ne habereggotof / se az
 tűletnek általa / se beşidelnek általa / se leueletnek al
 tala / mint ha en tűlem folt volna / mint ha az or istennek napia tű
 zel legen. Valaki tűtöt meg ne szallon valamifipen / mert el
 nem iű az or isten / mig nem az űdó el ióuend / mellben az istenűnt
 el hasadnak / és mig nem űluan fog lenni amaz fertelmes ember /
 az veşett fiu / fi nag ellenfig / és fi seűvilei magát mindennek elle
 ne / fi istennek hűattati / aaz tiűreletuel istenhez hasonlatosnak /
 annira hog az istennek templomában űllon / mutogatuan ű magát ie
 stennek lenni. Aaz nem emlekezeti meg rula / hog miferon
 smeg ű lőzöttet valait / ezt meg mondottam ligen tűneket? **És**

És **ij** **most**

22 Thessalonicebelieket jr.

mostan és tuggatot micsoda tegen tartoztatást / ez hog az nílúan
legen mikorön annak ideie. Mert mostan tittön czelekedik álnak
got / azat ki mit bir / biria mostan / mig főzzölünk ki vetteffik / és
akkorön nílúan lipen az hamiss ember / kit az or isten meg ol az ú pá
tának lelkiuel / és semmiz tift az ú el iouifinet nag finessigbes volta
ual / mellnek az ú el iouetele az satánnak czelekedise berint vagon
minden hatalomual / és ielenfighetuel / és hamiss czuda titeletuel
és miden hamisságnak czalárdság titeliuel azokon / kit el vesnek /
annakofairt hog az igazságnak berelmit be nem fogadát ezirt hog a
úduözölünnek. És annakofairt az isten ezt borzátá ureátot / hog az
czalárdságat ereie legen ú rantot / hog hazugságnak biggenek / hog
meg itiltesseket mind azot / kit az igazságnak nem búnek / hanem
az hamisságot itilék ionak. Mú fediglen istentúl berelmes atámfi
ái mindenkorön hatalat tartozunk adni az istennek tú felöletet / hog az
isten kezdetül fogua az úduössigre válaftott ligen tútót / az bent
lileket meg bentelifinet általa / és az igaz búnek általa / mellre hi
ua tútót az euangelionnak általa / mellet enbírdetel / hog ez és
az múvunk Jesus Xristusnak dúczósighire lenne. Annakofairt b
atámfiái legetek álbataratosol / és tarzátot meg az tanulágot / mel
lelet tanulátot / mind befidúnfket általa / s mind leuelúnfket általa
Az múvunk Jesus Xristus fediglen / és az mú atánt / ki keres
te múnfot / és öröt meg vigasztalást ada / és ioreminfighet az ú fed
teinek általa / vigasztalja meg az tú búcietet / és tegen álbataratssa
tútót az istennek minden befidiben / és minden io czelekedetiben

Marinadie rfe

Vághozzate a fiamiai imággatol mű írettünk/ hog
az istennel befide follen/ és diczirtessék/ mikippen
tú főzöttetel és/ és hog szabadultunk meg az oktalan
és gonosz emberektől. Mert nem mindenek az
hűt/ de hito az or isten/ ki megerőssít tőtőt ióuen
dőre/ és meg őriz az gonosztul. Bizodalimunk vagon fediglen az or
istennel általa tú felőtetel hog mind mostan és/ mind ennek után
na meg tegítel azokat melletét paranczolunk tőnektek. Az or isten
fediglen viselte az tú főteket az or istennel perelmibe/ és az
Christusnak bilesiguel valo várásába. Haggut fediglen tőnektek az
fiamiai az mű vrunk Jesus Christusnak neuinek általa/ hog szabad
gatol el minden a fiamiatul/ ki figniar/ és nem az tanuság perint
mellet mű tölünk vün. Mert tuggatol tú mikippen kellen fővet ne
tek múnkót/ mert nem bertelenül viselők mű magunkot tú főzöttes
tel/ sem ingen kéneret nem vűttünk valakitul/ hanem munkalodás
ual/ és verigilezisek/ nel és napual munkat tiuin/ ezirt hog valas
kinek tú főzötletel nehéssighire ne lennink. Nem hog ezt szabad ne
legen múnkunk tennünk/ hanem hog mű magunkot pildaul adnok tū
nektek/ hog múnkót fővetnitet. Mert mikoron tú főzötletel volnánk
ezt haggut vala tőnektek/ hog az ki nem a farna munkalodni/ az ne
ennek és. Mert hallot hog miket kellen tőrnának tú főzötletel/ kif
seminu hasonra valo dolgot nem tiffnek/ hanem hasontalan dolgot
műelnék. Azoknak fediglen kif effele embereket/ ezt haggut/ és az o
pot erre kitiut az mű vrunk Jesus Christusnak általa/ hog nyugodas
lommal munkat tiuin/ az ű tulardon kénereket egik. Tú fediglen a
fiamiai meg ne farraggatol az io titeminben. Hogha valaki nem en
f ghed az mű befűdünknek/ telenzitet meg az leueletelnek általa/

22. The Galonicebelicnes is

68. **ſ**őnátállagot ne tarrzatot aival, hog meg pírullon/de maga'og'ne
 tarrzatot mint ellensíghet/ hanem inrítet mint acafiut. **E**z or
 ſten kediglen/ ti bitelíghet ora/aggon túneftet bitelíghet minden mo
 don. **E**z or ſten legen mind tú veletet. **E**z főőnet ez en kezem irā
 laban oagon/ Pál keze/ mell iel minden leueleben. **I**g irol. **E**z
 művrunk **J**esus **Z**hríſtusnal kedue legen tú veletet mindentetud.
Amen.

2 level Ethenāsbol Fōst.

Als Timotheus naek ijt

also seuelnet ertelme.

E 3 Timotheust bent Pál az euangeliumbeli szolgálata u hazzá vutte vala / kinek az u annia Sido nemből valo vala / de kereszten vala / az atta kedige len Bórog nemből valo vala / es io iffiu / es az bent irásban tudos / kit iol lehet kereszten volna kísérte tet bent Pál kórúul metelni az Sidolirt. De hog miuel bent Pál nem mehet vala minden keresztenekhez kőzibe / sot kereszten nipelnek u rea biſta vala gongát / mikippen Titusra es / tanitá útet ez leuel ben mi mmodon kellen magát viselni az püspökignek kistiben / es az kereszteni tanuság adásban. Inti annafolirt útet nem vgmint tanituanát / hanem mint fiát / es az tanításban társát. Inti to aabba útet hog azokat el táuoztassa / az kik oll hűzba valo befideket postanak volna bepilleni az keresztenekhez kőzöt / mineműuel az

Si

masodik. leuel.

85

Ekkor postanak volna ű főzéstől illat/és hog ott tanföggöskor tanj
 rza az keresztenelet/mellet az kereszténbütöz/és az beretebez
 tartoznak. Ez után inti űtet hog az keresztenelet erre tanjz/ahog
 az seiedelmeknek miltoságot meg ne vällat/ha igaz pogános liss
 nek és/hanem inkább ű irettel imagganak/mert ű általot ligen az
 vārolnak io her tartása/és az kössignek nyugodalomban valo ilise.
 Meg iria mi illik az firsiafhoz/mi az aszoniallatofhoz az kereszt
 eneknek gülekezeten. Meg iria azt és minemünel kellen lenni
 az igaz püsröknek az ű házabeli nipiuel egetembe. Inti erre és/
 hog azféle hűaba valo befűdeket be ne vegen/minemüuel az sis
 dol postanak ilni az itelben valo vālogatás felöl/és az ház assago
 nak el ráuortatása felöl. Tanjsa erre és/minemü legen az ű nālās
 nāl idēs b firsiafhoz/minemü ligen az iffiafhoz/az vin bűlethez/
 az iffiu aszonofhoz/özuegethez/kardagofhoz/és begbínethoz/
 és azofhoz/liket az kereszteneletnek kölzigbiuel táplálnak/az iffiu
 özüegethoz/és liket illetiben ganuság lehet. Vighezetre
 meg iria mit paranczollon az vralnak/mit az folgálnak/mit laz
 dagofnak/és inti erre és hog mindenkppen el ráuortassa az ottan
 emberetnek veteledő befűdit/lik hűaba valo tudomānnak mītatta fel
 fualkoduān/az tudomānnak neue alatt/ű magofot emberetnek
 mutogatfak.

De az Eimo

AZ TIMOTHEVS NAK IRT ELSŐ LEVEL.

ELSŐ RÍB.

Pál/ Jhesus Xhristus apostola/ az mű üdvözítő
istenünknek/ és az mű orunk Jhesus Xhristusnak era
re válaftásának általa/ ki mű reminsighünk. Irom
ez levelet az Timotheusnak/ ki az hűben ennekem
igaz fiam. Kiüanom teneked az istentől/ az mű a
sántul/ és az or Jhesus Xhristustul/ az mű orunkul/ az istennek
beduit/ irgalmasságát/ és bifeighit. Mikippen kirilet rigbe
det/ hog Jhesusban maradnál/ mikoron Macedoniába menni/ al
kippen rig/ hog meg birdessed nitiknek/ hog oll tudomant ne köuisse
nek/ mell az hűt ellen vagon/ és ne ügekezzenek hamiss befidekrek
és nemzetfighetről valo ágazatofnak tanulásira/ melleknek soha
vighet ninczen/ és vetekedisetet bereznek inkább hog nem isteni ip
pulist/ mell az hűt által vagon. Az paranczolatnak vighet lediglen
az beretet/ mell az tífia súból támad/ és io lelki esmérerből/ és
nem tettetes hűtből. Mell iofágokrul hog miuel el tiuelettenek ni
fik/ hűba valo befidre haplottanak/ fik az törwinben doctorok asar
nak lenni/ maga nem értik az melleket holnak/ sem az minemű
dolgokrul bizonyoskippen befillenek. Tuggul lediglen hog io legen az
törwin/ ha ki törwin berint il vele/ és az ki azt tugga/ hog az törwin
nem berzettik az igaznak/ hanem az hamissafnak/ és az engbedet
leneknek/ azofnak/ kiben semmi isteni tíftelet ninczen/ és az bűnő
löknek/ és kiben semmi pent illet ninczen/ és az firtelmefeknek.

és kék cseréket és anniókat ölt meg / és az gállofoknál / és parázna-
 kodoknál / és kék firsiait liutn firsiaitval perleznék / és azoknál kék em-
 bereket croznak / hozugoknál / homiffi búttúknak / és ha valami egéb
 vagon az mi az igaz tudománnal ellent tart / az bodeg istennek tús
 ezó euangeliuma perint / mellet en ream bizának / és palat adok an-
 nak / az ki engemet hatalmassá tün az Zhrisius Zesusnak az mū
 onunknak. Mert hite nek irile engemet / az polgálatra vetün / ki es
 lősbör isten bídalmaz o valik / és kerebteneknek háborgatoia / és va-
 t merő kippen valo gonof / de irgalmasságot hírik / hog tudatlan tú-
 sem legen hütellensignet általa. Felette igben nag búlight mutat
 tá kediglen az mū brunk Zesus Zhrisiusnak kedue / az búttuel és az
 peretettuel / mell az Zhrisius Zesus által vagon. Bizón az be-
 fid / és milto mellet mindenkippen meg foglalkunk / hog az Zhris-
 tius Zesus ez világra iútt / hog az tünösölöt áduózneg / kék kőz-
 zól első en vagoit. De annakofáirt hírik irgalmasságot / hog en ber-
 nem elsőbör mea mutatná az Zesus Zhrisius minden kegelmessia-
 ghit / hog nílúan valo pilda legel azeknak az örök életre / kék iouendó
 re híninnek ú benne. Az örök orkágoitnak királanak kediglen kék hába-
 tatlan / láthatatlan / az istennek / ki ú maga bölcz / istesség / és dús
 ezósig at assit mind örökkön örökké. Amen. v. Az paranczolat
 tot bizom te read fiam Timotheus az iouendó mondások perint /
 mellet ernet elötte te rulad lánek / hog ezeken io viteffiguel vitéz-
 gél / és búttó legel / és io lelki elméreted / mellet nílki hátra vet-
 ün az bútt m-llél veszedelembe esinel / kéknek pámt kőzzél vagon. In-
 mencus / és Alex order / kék az fátánnak adit / hog tanullanak / hog
 isten ellenvalo bídalmas befűet ne tegenek.

Ad ij Annakofáirt

vanzolatra meg seghesnek bűnbe kötelezz magat/de maga üdvös
zúl hog miuel germeket súl/ ha az bűben/ es az peretben ma
radand/ es tisztafogal valo sent illeten.

Sarmadik rife

Hog az befűd/ ha ki pűspűsfighet kiűan/ tiszteffigbet
dolgot kiűan. Annakofairt az pűspűsfigollnat kell
lenni/ hog kiben senti semmit meg ne fedbessen/ es
ki egg felesignet legen firtie/ vigazo/ iozan/ io modu
vendi fogado/ tamfagado/ nem rifeghes/ nem ves
tefedo/ nem olt ki eptelemul neresigbet kiűanmon/ banem igaz ligen
vial kodasoktul ideghen/ ideghen pirtnek kiűanfagatul/ ki az ű bazarat
iol tugga birni/ kinel germeli legenek az ű birtoka alatt/ minden
berzuletuel. Hog ha valaki az ű tulandon bazarat iol nem tugga bir
ni/ mikippen fogatvisehbetni gongat az isten egg bazarana. Ki onon
nan ne tamadott legen/ hog fel fualtoduan az vadolonat karpoztata
saba ne effil. Ho bizonyfaganat kell kediglen lenni annak/ az lán va
lo nipektul/ hog az vadolonat ű bidalmazasaba es turibe ne effil.
Azontippen az ű folgainat tiszteffigbelietnek kell lenni/ nem ket nel
roulnet/ kil sol boratara magotot ne aggat/ kil itelemul neresigbet
ne kiűanhanat/ kil az bűnet tistiat tista lelli esmeretuel tarzaf/
es ezet meg lassat elofor ha iol/ es annak otanna tegetet folgaa
latot og/ hog senti űfot ne buntetesse. Azontippen az ű felesigbeta
net tiszteffigbelietnek kell lenni/ nem vadofolnat/ tozanofolnat/ es min
denetben bitoelnet. Az eggbazbeli nipeket folgat egg felesignat lea
genet firtet/ kil fiatt iol tuggat birni/ es tulandon bazabeli nipe.
Mert az kil io folgalarot tistnet/ nagubb rendet nernet magotnat

22 Timotheusnak írt

és az hársben nagy szabadfágot / mell az Xristus Jézusban vagom.
 Ezeket írom teneked / ez reminsigben lviñ / hoghamar te hozzád
 mennél / hogha fisen menéndel / hog tuggad mi módon kellen mas
 gadoz viselned az istennel házában / mell az iló istennel egy házba / és
 igazságnak oblopa / és erőssén álló támasza. És igaz vallás kerint
 az isteni szolgálathoz nagy titolia vagom. Ez isten tesiben megtelest
 tetet / lilekben igazulást vñ / angaloktól nízettet / pogánoktól pre
 dikáltat / hűnét ünelt ez világon / dúrzsósigben esmeglen fel vitést.

Megedírt írt

Az lilek fediglen kizorval mongo / hog az vtolso vdtor
 ten el palatnak nikit az hűtül / ottalnak figelmez
 aín befitire / lileben ezalard lilek vadnak / és oltas
 nufogolra / mellet ördögöktől valok / hamiss poláscs
 nak el tettetisinet általo / kilek az ű lilek esmérteket
 kileguel meg iegettetett. Kile meg tiktat az házasságot / kile el fog
 nak az eld elektül / mellet az isten teremte az hűtnek / hog hű
 la odasual egil / és azoknak / kile meg esmértit az igazságot / miuel
 hog minden valamit az isten teremtet / io legen / és semmit ne kela
 lenel vetni / ha hűla odasual lileben az itel. Mert meg benteltet
 az isteni befitnek / és az imádlozások általa. Ezeket ha kilete
 adod az asafnak / az Jézus Xristusnak io szolgáló lilek / kile az
 hűnek befitiben / és az io tanuságon neveltetel fel / mellet hűnetlen
 kuetil. Az fiele hamiss befiteket fediglenel velt / mellet nem kerefa
 senelhez valok / és melletuel vñ alkonot ilnet / foginkabb az istent
 szolgálathoz foglalad magadot. Mert az testi foglalatosságnak
 keues hűna rogon / de az isteni szolgálat mindenre hűres / mint
 mela

melléti igéretünk vagyon mind ez világhoz létre / mind az más világhoz. Hiho az beűd / és miltó mellett minden módon ioh págganál. Mert erre vésélünk mind neheffigbelet / erre benuedünk galázatos. És hog remiuligbúntót vetőt az úo istenben ki minden embereket meg tart / kiualstippen az biuetet. Ezeket paranczollad / és ezetre tanr. Senfinél utalates ne legen az te ist iufagod / hanem az biuetnek pildaiotra lig beűdedben / tázattól való illetédben / ferelmedben / lelkédben / púredben / tífra illetédben. Vig te hozzad megk lig sigelmetes az irásnak oluafasára / iora való intésre / az tanr tára. Hiaba ne mulasd el az te benned való atándifot / az mell adot tatet te nekéd iouendő mondásnak általa / az eggházi népnek kezéi nek te read való vetifimel. Ezekről gondolkoggál / ezekben foglalod magadot / hog az te garapodásod állván ligen mindenekben. Vig sigelmetes te magadra / és az tanuságra / ezekben maragg / mert ha ezt tífed te magadot meg mented / azot és / kif tífedet halgatnak.

STODIE RIK

An embert igben leminen ne fegg / hanem iora tarz mint atát / iffiaot mint alafiaot / vin aspon embe retet mint búletet / iffiu asponotot mint hugotot / minden tífra fagual. Ezueget tífell / kif igaz óz ueget. Hog ha valamell ózuegnek germeli vadnak ouag úmotat / tanullanak először mi módon kellen az ú tulandon há zofnak gongat vifelni / búléihez való io veltotual / és az ú eletnek hoz záiot való io müelkédettnek belibe lenni. Mert ez dolog tífteffé shes és kellemetes az istennel elotte. Az mell aspon fediglen igaz f ózueg / és egges ember / az istenben bízt / és nel napual foglalatog fien

Az Simotheusnak írt

istenhez való kööörghisefben / és imádságokban. De az mell gonő
 rú lletet vifet / az / holt eleuen. Ezeket és meg hagyad / hog vó illen
 nel hog úfót meg ne feddheffik. Hog ha valamell őzueg az ouēre
 gondot nem vifet / ielesben házabeli nypire / az hűtöt meg tagattar
 és az hűtöt lennēl alābb valo. Ott őzueget vegenet be / fi hā
 uan eptendōsnēl nem fűssebb / fi egg firtnek volt felefighe / kint io
 ezelekedetben bizonsāga legen / ha fiait iol neuelte fel / ha vengig fo
 gado volt / ha az benteknek lábait mosta / ha nōmorultaknak seghet
 ghet tūtt / ha minden io ezelekedetben bűnötlen volt. Az fűt fediglen
 iffiabb őzueget / be ne vegerd. Mert mikor ōn buiāllodni kezdenet az
 Zhrisťusnak ellene / firthez afarnak menni / firtnek az ū fārhozattok
 meg vagon / hog az első hűtöt el vetettik legen / fűt touābbā hūuolko
 dok liuin házankid kezdenet iānni. Sog nem ezaf hūuolkodot liuin
 panem annal felette ōo hordozot / és fűt hūāba valo dolgotrul vifetnek
 gondot / és ollanokat ōolnak / mellet nem kellenek. Annafotairt afa
 rom hog az asōnemberek fűt iffiabbat firthez mennienek / és ger
 meketet hozzanak / és házotnak gongāt vifellik / és hog semmi alkal
 matossāgot ne agganak az ellensignet / hog valami ōfa legen / mēllirt
 gonost mongon. Mert immāran nimellet el iōamlottanā az ōa
 tāt fōurtuin. Hog ha valamell hūo embernek / auag valamell hūo
 asōnembernek őzuegi vadnak / tōplalla úfót ū maga / és az egghāz
 bel nyp meg ne nehezűteffik / hog azotnak legen miuel ilatek / fűt te
 gar őzueget. Az egghāzi nipek fēt rīstelisre legenek mīltot /
 fűt alatta valotnak iol vifelik gongāt / ielesben azot / fűt munkāt rīst
 nek az predikāllāsban / és tanjēāsban. Mert az irās ezt monga. Az
 nōmtato ōfōrnek be ne fōssed ōaiāt. És / Mīlto az mūcs az ū tural
 māra. Az egghāzi ember ellen vadolāst be ne vīg / panem fēt / a = e
 uag

hag három tanusnak általa. Azokat az is vitézetnek mindennek
 nek elötte fegged meg/hog az egebetnek filelmet legen. Fekette igent
 kiret az istennek/és az művrunt Jesus Xristusnak/és az valas
 gott angaloknak elötte/hog ezeket meg tarzad hirtelen valo itilek
 titelnélkül/és semmit ne tig az te akarodnak hanlando volta be
 rint. Kezeidet hamar valakire ne vessed/és egebet büniben ríbes
 ne lig. Te magadot tistat tarzad. Ennel utanna vizet ne igál/
 hanem valami keues borual ill/az te gomrodirt/és az te galorta
 valo betegsighidirt. Nimell embernek bunei először niluán vadnak
 mellet elől mennek az itiletre/nimelleket kediglen kóuetil és. Az
 zontippen az io műelkedet és először niluán vadnak/az mellet ló
 lómben vadnak és el nem tiffoltathatnak.

Satodik rísz

Alamell fogát iga alatt vadnak/az ű vrosot mst
 den tiffessigre mltotnak aligzát/hog az istennek
 neuit/és tanuságat ne bídalmazzát. Az kinek ke
 diglen hito kereszteni vros vagon meg ne utállat/mé
 uel hog atafiat legenek/hanem infabb fogállaniat ű
 netiet/hog keresztenet legenek/és berelmelet/kil az io titeminben rí
 beset. Azekre tanigz/és ezekre incz. Ha li ideghen tudomant kó
 uet/és az művrunt Jesus Xristusnak igaz befidire nem hatol/és
 az tudománra/mell az isteni fogálat berint vagon/ez illen fel fu
 alkodott/és semmit nem tud/hanem eptelenül il/és magat oll tu
 dománokra atta/mellet kerdez kediselnék/és vetelediselnék vifba
 vonásában vadnak/mellekból tamad irígig/versensig/bídalmas be
 fid/gonosz viletedisel/embereknél híába valo tusafodásot/kil értel
 met berint megdógletenet/és kistul az igasság el viterett/kil az
 és aligat

Az Timotheusnak írt

alintát hog az isteni szolgálót kerestédís . Szataggy el azottul / az
fik illerinek. Nag kerestédís fediglen az isteni szolgálót az oll lilef
uel / mell me / elegbedett aual / az mit bir . Mert semmit nem hog
tunk be ez világra / és bizon fi és lemmit nem vihettünk / hanem mi
koron abrakunk / és ruházatunk meg vagyon / ezetuel meg elegbe
dünk. Az fik fediglen meg alarnak fardagolni / fiktirtisbe esnek / és
túrbe / és sok balgatag / és ártalmas / és hiába valo fiuanságok
ba / mellet embereket halálra / és veszedelemre sillestnek. Mert
az pinz gúntisre valo úgefezet minden gonosz dolgosnak gútere / mel
ket nikit mikoron felettibb fiuántanak volna / el tiueledinek az hűt
ból / és ú magokot sok bánatofba kötelezgi. Te fediglen isten embe
re / ezeket el táuoztassad / főuess fediglen igasságot / isteni szolgálót
hűtöt / beretetet / biktisguel valo túrist / és enghedelmeffighet . Jo fi
falkodásual fialfoggal az hűt mellett / foglald meg az örök iletet /
mellre el és hiuattatál / és io vallásual túl vallást / sok tanu
nak előtte. Ezt hagom teneked az istennek előtte / fi mindene
ket ilóg tiben / és az Jesus Xristusnak előtte / fi io vallásual tün
bizonságot Pontusbeli Pilatusnak ideiben / hog tarrz meg az pa
ranczolatot tistta liuin / és oll kit meg ne feddheffenek / az művunk
Jesus Xristusnak meg ieleniseiglen / mellet meg fog mutatni miko
ron annak ideie lisen / az / fi bodog / és ú maga feiedelem / az orfág
lofnak orfág biroia / és az oralkodofnak ora / finet ú magának va
gon halhatatlanfága / fi oll világosságbán lakit / melhez nem me
hetnek / kit eggy ember sem látott / sem láthat és / finet tistteffighe /
és birodalma öröfké valo / Amen. Még haggad azofnak / fik
fardagot ez világon / hog lelkifben fel ne emelleggenek / és az bizons
sálan fardagságokban reminsigheket ne vessit / hanem az iló isten

ben

ben/ ki mindenekei istünkre bűnön ad múnclunk/ hog iol czelekegget
 nek/ hog fardagot legenei io műelcedetekben/ hog io kedvel legyngze
 nek most/ es marhárolban rífelteffenei/ mell el reytett drága mar
 ba lisenúnekiel iouendöre/ es io fundamentum/ hog el foglaltál
 az örök iletet iouendöre. O Timotheus tarrz meg az mit te nálad
 le iuttem/ es táuoztásd el az hñába valo beßideket/ mellet az kereß
 ten hűttül ideghenei/ es az hamiss neuú tudománnal ellenbe valo
 vetefedisi/ mell tudomant misoron niki vallanának/ el tiueledinek
 az hűt mellől. Az istennek kedue legen te veled/ Amen.

Láodiceából költ/ mell Palacia Frygiának sú városá .i

Az

Timotheusnak jrt

második leuelnek értelme.

3 felül valo leuelben reminfighet adott vala az Ti
 motheusnak/ ki az Efesusbeliet között il vala/ hog
 u hozza meg térne/ de ezt be nem tellesigbet e/ an
 nakoláirt hog Romában fogfághban tartanál ütet.

Az irt ez leueluel bátoríga ütet/ hog az háboruságot
 nak veszedelminei mltatta meg ne görgetteßil/ hanem inkább az u pil
 láia ferint az mártirumsághoz berezre u magát/ meg telentuñ
 hog veszedelmes üdöt kúctfezninek niki nek mltatta/ ki igaz isteni
 szolgálata pine alatt az igaz isteni szolgálatot el fordítanak/ es u
 magokat afflipen hánnoñ/ mint ha az beßideketben volna az kereßten
 hűt/ es nem inkább az lilelnek tikt aságában. Annak olánna meg ie
 lentuñ hog közel legen az u halálának napja/ es hog immorán ütet
 mindenek el háltál volna/ azt bagga hog az Timotheus az ystarruñ
 mal egyetembe u hozza sießen.

2c ij az 2c

2K. Szent Pál

nak második levele / mellett

az Timotheusnak írt.

2. Első r. b. 2

Ez Pál istennel akarattának általa János Krisztusnak apostola / az illetnek igyirete szerint / mell az
Krisztus Jánosban vagom. Erom ez levelet Timo
theusnak / szerelmes stannak. Kivánok teneked az
ata istentől / és az műbrunk János Krisztustól /
kedvet / irgalmasságot / és békességet. Pálát adok az istennel / ki ti
ta lelki eszméretet imádok / mind az en elemtől fogva / hog pünet
len emlékeztet tihez te rölöd az en imádsághimban / mel és nap
ual / kívánván tighedet látni / meg emlékeztüni az te főnő hullatásid
röl / hog örömmel be telleségem / mi helyen ebbembe jut az tetteis nél
kül való püt / mell te benned vagom / mell való először az te nagánád
ban az Eoisban / és az te anádban az Eunitában. Bizónval tudom
hog te benned és. Annakofairt intelet tighedet / gheriezd fel az isten
nek aiandikát / mell te benned vagom az en kezemmel reád való ve
esínekt általa. Mert nem atta münelünk az isten felelmessigneit let
lit / hanem tehetisigneit / és szereteneit / és ioz aniságnak lelkit. An
nakofairt ne figenled te tanubizoniságot tenned az műbrunkról se
valami figenlised ne legen en felőlem / ki annak fogla vagok / hanem
big r. b. az euangeliumirt való saánaruságotban / az istennel hatal és
messia

masodik leuel. 91

maſſaga ſerint/ki ūduőzige múnſot/ es el hūa ſent hūatataſaſi.
 nem az mū műelkedetűnt ſerint/hanem az ū el vīgbezett aſarataſaſi.
 es ſedue ſerint/ mell bizoń az hog adattatet mūnetűnt az Zhris-
 tusus Jeſusnak általa/ őróttul fogua valo ūdóſnek elötte/ de meg te-
 lentetet moſtań az mū ūduőzigtontnel/az Jeſus Zhriftusnak meg-
 ſelenſinet általa/ki az halált bizoń az hog el rontā/ az illetet ſedig-
 len/ es az halhatatlanſágot világra hozā az euangeliumnak általa
 mell euangeliumhoz vetinet engemet/hog predikátor leget/ es apó-
 ſtol/ es pogánoknak doctora/ es ezeket es ez okirt ſemuedem/de ma-
 ga nem ſigenlem. Mert tudom/ es bizońos vagot benne hog hataſ-
 ma ſigen annak az fire hūm/ meg őrizni amaz napra azt/az mié
 ū nála le tűt. Szemed elött ſorogianak az ūduőſſigheſ beſidet/ mell
 ſeket en túlem hálkál hűtuel/ es ſeretetuel/ mell az Zhriftus Jeſus
 ban vagon. Tarex meg az ſent illetnek általa/ mell mū bennűnt la-
 tozit/az euangeliumnak nemetſſ le tűtt tharháiāt. Tudod ezt/hog
 el fordulának en túlem mind/ kiſ Aſiaban vadnal/ es kiſnek kőzrőn
 le vagon az Fngelus/ es Hermogeneſ. Irgalmaſſágot tegen az v-
 iſten az Onelyforuſnak hāzabeli nipiuel. Mert galorta meg nūgo-
 ta engemet/ es ſemirme nem tartā ū magának az en fogſágomot
 hanem mikorōn Romában volna/ nag ūgekezetuel meg ſereſe engem-
 met/ es meg taſala. Agga ūneki az v- iſten/hog leſſen irgalmaſſá-
 got az v- iſtennél az vtolſo napoń. Es mell nag ſoſatban ſolgált ſi
 (gen Zheſusban/ te iobban tudod.

Masodik riſ

Anakofairt te en ſiam/erőſſ lig az ſedroben/mell az
 Zhriftus Jeſusnak általa vagon/ es az oſſban az mel-
 ſe ſi ſeket

Alt Timotheusnak IV

ketet en túlem hallál sol tanubizonfágotnak általa. Ézefet hído em
 beretre bízzad/és ollakra fitelegbet lißnet erre/hog egebetet és ta
 nítzanat. Ée annafokaitt og þenuégged az te sanaruságbitat/mint
 az Jesus Xristusnak io vitéze. Senki nem fátelzei ú magát az ú
 illetinel dolgaiba/az li vitézló iletre atta ú magát/hog fellemet
 legen annaf/az li útet az vitézló iletre válaßtotta. .Hog ba igaz
 bant vißen és fel válafti/meg nem koronáztatit/hanem ha törül
 þerint vißenbant. Az þáto embernek munkalodni fell előbbör/ha az
 földnek termisiböl þaßnot akar venni. Vedd eßedbe az melleket mon
 dot. Mert tiuānom hog mindenekben értelmet aggon teneked az
 or isten. Émlekezzél meg rula/hog az Jesus Xristus halottai
 bol fel támadott legen/li Dauidnak magzatta az en euangelius
 muni þerint/mellben nag sanaruságokat þenuedel/mint egg gonof
 tiuó ember/mind fogóggitlan. De maga az istennel beßide nem
 vala fogua. Annafokaitt mindeneket bifefiguel túróf el/az válaße
 tottatit/hog azot és úduóßfighet nérienet/mell az Xristus Je
 susban vagon/oróffé calo dúczófiguel. Bizónaz beßid. Mert þa
 eggútt holtunt meg/iletúnt és eggútt lißen/þa bifefiguel túrúnt/
 eggútt lißen orþagunt és/þa meg tagaggut útet/ú és megtagad
 múnfót/þa hűetleket vagunt/ú mind iltig þiueñ marad/ú magát
 meg nem tagadhatta. Ézefre incz/tanubizonfágot tiuñ az or is
 tennel elótt/hog az beßidelben valo tufalodáßot ne foueffit/melo
 leßböl sem mi þaßon ninczen/és mellek nem egébre valot/hanem hog
 azot az fite hallál el fordultanak. Ézen úgekezzél hog te magadot
 ionat muoßod be az istennel/és oll müesnet/li meg ne þigenülteßfi
 és li az istennel beßidit igazán þefogarka. Éli haggad fell iglen az
 þiába valobefideket/mellek az tereþten hűtül ideghenet/mert na c
 gubb

gabb gonoffagra fogna neuedni/ es azokat befide el isen/ mint
eggarlas seb/ kinek forzole valo Symeneus / es Filetus / kinek az
igassag mellol el tiueledinet/ azt monduan/ hog immarañ meg lute
legyen az fel tamadas / es el fordigat nikinek putofor. De maga az
istennek ipp fundamentoma erossen all/ mellen ez iezels vagon.
Eugga az vristen kinek legenek az ouei / es tauozzik el az hamissag
tul minden/ ki az Ibristus neuit neuert. Az nag hazban lediglen
nem ezal aran/ es ezul poharot vadnak/ hanem annal selette fa
es fold poharot/ es nimelleket erre perzettenek/ hog tisteltseggenek
velek/ nimelleket hog ne tisteltseggenek. Annakokart ha ki ez fele bu
nolbol ki tistertanga u magat/ tisteffigbes bentelt edin lisen/ es
ighen io az or istennek/ mell minden io dologra alkottatott. El tau
uoztassad lediglen az issiusagnak gonof kiuanfaghit/ fouess ledig
len/ igassagot/ hutot/ pereteket/ bilesigbet/ azokual egerembe/ kinek az
or istennek neuit seghiez igul hujatiska fubol. El tauoztassad lea
dig az balgatag/ es az bolrzesig nelkul valo lerdetkediseket/ mert tu
dod hog ezek befide berint valo tusafodasokat nemzenek. Az istennek
bolgaitanak lediglen nem kell tusafodonak lenni/ hanem engedelmes
nek mindenekhez / iora tanigonak/ es ki az gonofokat belidsiquel tur
te el/ ki tanizza azokat kinek ellent tartanak/ ne talam az isten van
lamiforon azt agga hog ileteket meg iobbhat/ az igassagnak meg
esmeretire / es kiternek az ordognak turibol/ kinek az meg fogott/ az
u alaratta berint.

Sarimadierik

Vagad lediglen azt hog az utolso napokban veses
delmes idot kezdenek el kezelvekint. Mert azem
beret

23 Zinrotheusnak Irt

beret negyideset kifest / füstainet / magot mutogatot / keulet / bidalinas
 befidület / kist atcolnak pauat nem fogaggat / hálalatlanot / gonosbot / kist
 ben semmi beretetre valo indulas minzen / biktelenet / vadofot / mis
 eifletlenet / kegetlenet / kist / keduetnel semmi io nem kell / arulot /
 pal merot / fel fuallottat / gonorusigbetnel beretoi inkabb / hog nem
 mint istennet beretoi / kist az isteni bolgalatnak ezal pinit viselik /
 de maga annal creit megtagaggat. Ezek elott es elfordull /
 Mert ezek kozzrol vadnal azot / kist alattombabe vetik magokat az
 hazzbeli nipelnel kozibe / es meg kotelezik az asponorzfafot / es vg
 viselik / kist bunolnel miatta megterheltettenet / mell asponot kulomb
 kulomb gonosb kuansagoknal miatta ide s toua viseltetnel / es kist
 mindentoron tanulnat / es soka az igassagnak esmerettire nem tuta
 batnak. Mikippen kediglen Zannes / es Zambres ellent tartanak
 vala az. Moisesnel / azonkippen ezek es ellent tartanak az igassag
 nak / kistnel ertelmel megdogletett / gonosbot az buthoz / de elo menes
 tel nem lisen tobb. Mert ezeknel u balgatagsagot niluan fog
 lenni mindeneknel / mikippen amazotnak es niluan lun. Ee kediglen
 Fouetid az en tanusagadasomot / igazgatasmot / ugekezetemet / hus
 tomot / hoszu ideiglen valo benuedisemet / berelmemet / biktisiguel va
 lo turisemet / haborusaghimot / sanarusaghimot / mellet ennekem tor
 etinelt Antiochiaban / Troniumban / es Eistraban / mell haborusas
 gotot el benuedit. Es mindenekbol ki mente enghemet az or isten /
 de minden embereket es haborusagot benuednel / kist kereksenul alara
 nat ilni az Xristus Jesusban. Az gonosb embereket kediglen / es
 az ezalardotnak az gonosbra lisen elo menetel / kist mind egebelet el
 uelghisbe hoznat / s mind u magot es tiuelghenel. De te maragg
 meg mind azokban / az melletet tanultal / es az melletet read bizs

masodik leuel.

53

tanul/ és el ne felejtkezzel rula/ és hog germeli gheztul fogva
 bent irasokat tuttal/ mellet tighedet tudossa tehetnek uduostigbedre
 az hutnek altalamell az Christus Jesusban vagon. Minden iras
 mell isteni ihlisbol vagon/ és hasznos az tanusag ada'ra/ meg feddis
 re / illetnek meg iobbijtasa'ra/ tanitasa'ra/ mell igazsagban vagon /
 hog ipp legen az isten embere/ minden io muueltedetre lis.

Segedi' risz

Amatoka'irt ighen kirek en tighedet az istennel /
 és az or Jesus Christusnak elotte/ li meg itt
 li iouendore az ilokot/ és az poltakot/ az u meg ies
 lenisiben/ és az u orbagaban. Predikallad az isten
 nek tepidit/ ezen lig alkotmas udeben/ ezen lig als
 kolmatlan udeben/ inez iora minden enghedelmessiguel/ és tanitaj
 uol. Mert lißen olludo/ hog az igaz tanusagot elnem benuedit/
 hanem az u kuanasagot berint/ doctorokat gumtenek u magolnak as
 zot/ lilek az u filek visket/ és bizon az igazsagrucl el fordintak az u
 fileket/ és hamiss besidre ternel. Te lediglen vigaraz mindenekben/
 teminnez meg magadot az sanarusagokban/ azt teged az mell dos
 log predikatorhoz illendo/ az te folgalatodot tellessiguel ioa teged
 Mert immar enghemet meg aldoznak/ és az entessul vato el haka
 dasomnal idete kozel vagon. Nemess ban vtuasual viuam az bant
 az fuast el vighezim/ az hutot meg tartam. Vighezetre meg vas
 gon berezue ennekem/ az meg igazulasnak foronara/ mellet meg ad
 ennekem az or isten az otollo napon/ li igaz biro/ nem ezak ennekem
 ledigbanem mindeneknek lis beretis az u el iouist. Vegkezze' erre

Jf hog

boghamar en bozzam iun. Mert az Demas el boga engemet
 az vilaghoz ragaszkoduan/ es Tessalonicebe mene/ Treicens Gala
 tiaba/ Titus Dalmariaba/ az az Eufarzagon velem/ az Mar
 cusi vedd melled/ es hozd el veled egetembe. Mert ennekem igben
 hasnos az solgalatra. Az Tichicusi fediglen Efeusba kuldim. Az
 elo palastot/ mellet Troasban hagyis Carpisnal/ mikoron el ujss/ el
 hozd veled/ es az Konueket/ ielesben fediglen az olo/ melletet harsa
 ra irtanak/ az Alexander ki ercz mues/ sol romorusagual illete ene
 ghemet/ fizessen meg az or isten uneti az u rezekedeti serint/ kit
 te es el tauoztass. Mert felette igben ellent tart az isteni befidek
 nel/ mellet mu tunk. Az elo magam olcalmaban/ senti ennekem
 seghez iguel nem lun/ hanem mind el baganal enghemet/ Az bunneg
 ne vetessik unetik/ de az or isten elnem boga enghemet/ hanem meg
 erossigte enghemet/ bog az u nevetet hirdetise en altalam be telled
 net/ es minden poganos hallanat/ es ki menekdim az oroslanat
 satabol/ es ki sabadit iouendore es enghemet az or isten minden
 gonos rezekedetbol/ es meg tart az u mennet orlagaba/ kinek dus
 rozsig adassik mind orokkon orokse/ Amen. Koson az Priscanal
 es Aquilanal/ es az Onesiforusnal hazabeli nipinek. Az Erastus
 Korintpusban marada. Trosimusi fediglen Miletusban beteghen
 bagam. Ugelezzel hog telnet elotte iun el. Koson teneked
 az Pubulus/ es Pudens/ es Linus/ es Claudia/ es az atasiat
 mind naian. Az or Jesus legen az te leleduel. Az istennel kedve
 legen tu veletel/ Amen.

Romabol ira mikoron masodszor vrtinek
 az Nero czararnak islo sekinek eleibe.
 Az bent

94 Az Szent Pál levelének

értelme/mellet az Titusnak írt.

Szent Pál fűg tütte vala Lretānak nemessz ſigheſben Titust az ū tanjtuānāt/kit vgan tart vala minē egg fiāt az ū liuāleſtippen valo io voltāirt/egs onan el memuinſu pūspōſke ſentelte vala ūtet.

Iria azirt ez levelet ūneli Nyropolis netwū vāroſbol/mell levelben inti ūtet/hog el vighezze az mit ū az Lretabe d lieket elkezdett vala/egs minden vāroſol ſerte pūspōſkōt ſerezzen ſiket vīneknek neuez/egs meg iria az io pūspōſket minemūnek kellent lenni/egs hog miuel ez ſigheſbe eg be hatottanak vala az hamiss apostolok/kit mindeneket az Sido ſoruinre tanjtanak vala/melleſ ūt ſouetnek vala/bātorjta ūtet/hog ūtōt el tawoztaſſa/egs tiuelghie ſelben meg ſegge. Annaſ vānna meg iria ūneli mi ligen tiſte kūs lōmb kūlōmb ſemileknek/egs kūlōmb kūlōmb ſor beli emberelnek/meſtippen Timotheusnak eg meg irā.

Ezre eg intuin ūtet/hog valaki az ſereſtenhūtnek neuezete alaſt ellent ne tarcz on az ſeiedelmeknek/auag az ſū emberelnek/kit az ū tiſteſſen el iārnānak iol lehet az Xhriſtus hūtītūs ideghenel volnānak. Sog inkābb az e bagga hog engbedelmēſſiguel tūrjſ el ūtōt/azirt hog ne talām ūt eg iſtennek aſarattābol az hūtre tērnnek. Vighezetre az e bagga Titusnak hog ū hozza Nyropolisba mennien.

Jf ij az ſent

SZENT PAL LEVE LE MELLET TITVS

NAK IRT

1. Első r. b. 1.

Az Pal:stennet szolgálja / Jesus Christusnak ledig
len apostola / az hűt berint / mell az isten vála
tottina / vagon / es az igazságnak esmérete berint /
mell isteni szolgálát berint vagon / az ő őf illetnek re
minshiben / mellet meg ighire az isten öröktől fog
va való üdőknek előtt / mell hamissat nem tud mondani. Meg
telente lediglen az ű befűdit mikor on annak ideiek lún az predikatio
nak általa / mellet en ream bizának / az mű meg való istenünknek er
re válaftása berint. Trom ez leuelet az Titusnak / ki az főzónsiga
uel való hűt berint igaz fiam. Kiüanok teneked az a istentől
es az or Jesus Christusul / az mű orunkul / kedvet / irgalmassa
got es bilesighet. Ennekoláirt hágálat tighedet Tretaban / hog az
minemű dolgot ott el kell való vizhez nem / te ügykezzél ranta
hog el igazijezad / es várolok perté púspókót válaft / mikippen en
te veled meg beriztem vála. Ha ki oll / kit nem büntethetnek /
egg felesighű fírny legen / es oll / kinek kerekten germeki leges
nek kiket mirtikletlen illetuel nem büntethetnek / ouag kík kiefen
áarok ne legenek. Mert az púspóknek ollnak kell
lenni / kit nem büntethetnek / mint ki az istennek dolgoza / nem
kell verseniesack lenni / nem kell haragosnak / nem berosnak / nem
verekedő

verekedőnek/ nem ollnak/ ki istelen kereskedist üzzön/ hanem ven
dig fogadonal/ io dolgoftban foglalatoftnak/ iozannal/ igaznak/ istent
filőnek/ és ollnak ki bűnőftül magát meg tartoztatta/ és ki erőft
lent tartta az hitelighes befődet/ mell tanítās fertnt vagon/ hogaz
igaz isteni tanusāgnal általa/ ercie legen egebetet iora inten/ és as
zofot meg zőznt/ kft ellent tartanak befőduel. Mert sok kiefen iāz
rol vadnal/ és hūga valo befőduel/ és eš veštōt/ és hitetōt/ ieles
ben azot/ kft az lőrnūl metelt nipel lőzzōl valot/ kftnek be kell pā
iofot dūgni/ kft eghisš hāzbeli nipnek ešit veštōt/ istelen heresigneft
ofāirt/ oll dolgofta tanítuān/ mellet nem kellenek. Ezt monda nia
mell ezet lőzzōl/ ki ūnekief tulardon profetaioft.

E retabeli nipel mindentoron hāzugot/ Gonosť oltalan āllatot/ resti
hāst. Ez tanubizonfag igaz. Annafofāirt erőffen meg fegged as
zofot/ hog ippet legenek az hūiben/ és az Sidofnak hamiss befődi
re/ és embereket perzsilire ne figelmezzenek/ kft el fordulnak az
igassag elōtt. Bizon az hog mindenet tiftāt az tiftatnak/ de az fer
telmeletnek/ és az hūterleneknek semmi nem tifta/ de fertelmes as
zofnak/ mind leltet/ s mind lelki esmēretet. Ezt vallāt hog ūt az
istent esmērit/ de maga az ū ez elekediseftuel meg tagaggāt/ mifoz
ren vālatofot legenek/ és pō fogadatlanot/ és minden iora ioāhāgāt
lanot.

Masodik rīß

E fediglen ollatot pōst/ mellet az ipp tanusāgot ill
letit. Az vīnet hog iozannot legenek/ irt ertőlczūet/
mod tartot/ kft ippet legenek hūituel/ peretetuel/ bē
fcsiguel valo tūrtuel. Azonkippen az vīn asbūnolot.

It in hog

212 Zitusnak írt

hog ott öltözetben legyenek / mell az keresztben bűnhöz illik / hog vado-
 sok ne legyenek / sok börtönt ne aggát magokat / hog tífteffigyes dolgok-
 ra tanuságot aggának / hog az iffiu aszon nipeket mirtifletefelle te-
 beffik / hog az úfirieket peressik / hog az únóngermetit peressik / hog
 iozanok legyenek / tífál / ház őrizót / iot / és hog az úvrolnak birtok-
 sok alatt legyenek / hog az istennek beűde ne bídalmaztassik. Az iffia-
 sot azontíppen inczed hog iozanok legyenek / mindentíppen te maga-
 dot vő viselled az tanításban / hog az io műelkedetelben ilő pilda lig-
 ipp / irt erkölcsű / ipp beűdű / és ott kit meg ne feddheffenek / hog az
 ki ellent tart meg pirullon / mikorön ninczen mi gonoszt mondani
 tő felőletek. Az bolgátot inczed hog az úvrolnak engbeűgenek / hog
 mindenekben únekit magokat kelleffik / hog ellenek ne állanak / úfő-
 meg ne orozzál / hanem minden io hitőfighet mutassanak ú hozzá-
 tot / hog az műűduőzűtő istenűntnek euangeliumát meg ifelűzik
 mindenekben. Mert nagon ki ielenek az istennek kedue / mell min-
 den emberetnek úduőffigbet hoz / és műntöt tanít / hog minden isten
 ellen valo gonosságnak / és minden ez világhi gonosk tiuānságnak el-
 lene monduān / iozanon és igazān / és kereszténül illűnk ez ielen va-
 la világon / varuān amaz bodog reminsigbet / és az nag istennek / és
 az mű meg vāltontnak / az Iesus Xhrisufnak dűczőfiguel valo meg-
 telenisik / ki ű magāt adā mű irtettűnk / hog ki vāltana műntöt min-
 den haniűffāgbol / és meg tífűntana ű magának az ű tulandon nípik
 ki io műelkedetelken volna foglalatos. Ezekrűl áll / és ezekre incz
 és minden paranczolatual fegg. Senkiel meg ne vāltasd maga-
 dot.

Sarinadi Erik

Szered útot hog az ieredelmeknek es az hatalmas-
 sagban valofnak birtokot alatt legyenek / es tu nipek-
 nek beuolot fogagat / hog minden io dolgotra ti ket
 legyenek / hog valaki felol gonost ne monganal / hog vi-
 alkodot ne legyenek / hanem iot / es hog minden engbe-
 delmessighet mutassanal minden emberethez . Mert ennek elotte
 mu es eptelenek valant / engbedetlenek / tiuelgot / kulomb kulomb is-
 zelen fiuan / agotra / es testi gonorulsighekre magunkot aduan / gonos-
 sagban / es irigsiiben liuin / gulosisigheket liuin / es eggmaszt guloluin .
 De minet vtanna az mu uduozingo istenunknek io volta / es az em-
 berethez valo bereline meg ielenek / nem az igazulasban valo muel-
 kedetebol / melletet mu tiunkt vala / hanem az u irgalmassaga be-
 rint uduozinge munkot / az mosodo viznek altala / mellben vyonnan
 buletunt / es az bent leletnek altala / mellnek altala meg orulunt /
 mell bent leket nagbusiguel erekte mu reant az Jesus Xristusnak
 az mu uduozingontnek altala / hog az u kedutbol az istennek elotte
 meg igazult atuān az mu reminsiqhunt berint / az orot illetnek orolo
 si lennint . Bizon az befid . Ezetru akarom hog eross bizonsagot
 tig / hog az ti az istenben huttenek / erre legyenek borgalimatcsot / hog
 io ezelefedeteb enegebetet felul nullanak . Mert ezet tiptessigheket
 es emberetnek hasnalatosot . Az balgatag lerdetkediseket lediglen
 es nemzetisigheket agazatirul valo tanusagot / es vetekediseket
 es az toruinrul valo tusalodo befidetel el hoggad . Mert hasnalat-
 lanot / es hiaba valot . Az etetnek embert egg es mas intis vtan
 el tavoztassad . Mert iuggad hog el fordult ez illen / az ti ez fele-
 es alarossa berint vitzet is / es u maga altal el farhozatott . Szeri-
 f lora lediglen te hozzad fildendem az Artemont / cuog az Ehyte-
 rust

rust / úgelezzél erre hog en hozzám ium Nicopolisba. Mert el volt
 ghezim hog ott telelt. Az Zenat / ki törűn tudo / es az Apollonist for
 galmasoffagual el kisiried / hog valami fogatkozāsot ne legen. Tanul
 tanat kediglen az mū nipeint es / az illetnek bűstighire valo iomuel
 kedetelben egebetet felul haladni / hog hasonatanok ne legyenek. Kő
 pōnnek teneked mind nāian / ki en velem vadnak. Kőpōnn azotnak
 kī mūnkot peretnek az bűsben. Az istennek kedwe legen mind tū ve
 letet / Amen.

Nicopolisbol kele / mell Macedoniānā vārosa. •

23 Filemonnak leve

leuelnek értelme.

3 leuelet bent Pāl iria az Filemonnak / ki bent
 Pálnak az kereskenethez valo iomuelkedeteirt ica
 les barátta vala. Ennek az ű solgāia Romāba pō
 tōtt vala / ki ezt meg orošta vala / mikippen az sol
 gāt nagubb rīfre soltanak tennt. Az solga mi
 koron bent Pálnak predikāllāsāt hallotta volna / ki az űdōben fog
 ságban tartatik vala / az keresken bűtre fordula / es bent Pálnak sol
 gāia az tōmlórben. Azirt hog ez Filemon ez ű solgāianak el pōs
 kisin ne bānkodnet / haza hozzatta az solgāt / es meg enghesteli űtet
 az ű vrānak / es kez es līsen ű irette / es azt fogaggā hog az mi kār
 neki tūtt volna / űneti meg fizetne.

97 SZENT PAL LEVÉ LE MELLET FILEMON NAK IRT

Pál Jézus Krisztusnak fogla / és Timotheus
 az afaíu írtuk ez levelet az Filemonnak / ki mún-
 tunk szerelmes afaínia / és ez szolgálásban társunk
 és az Apfia asszonnak / ki múnkunk szerelmes / és
 az Archippusnak / ki múnkunk vitéz ló társunk / és
 az te házadnál való kereszteneknek gülekezetinek. Kiünunk túneke-
 tet az isientül / az mű afaíntul / és az or Jézus Krisztustul / kedve-
 és bifeíghet. Hátat adok az en istenemnek mindenkoron / em-
 lekezetet tiün te rulad az en imádsághiniban / mikorön hássam az
 te szeretetedet / és hűtődöt / melluel vag az or Jézushoz / és minden
 bentelhez / hog az te hűtődnek közönsíghes voltának ereie legyen /
 minden ionak megesméretiben / mell tú bennetel vagon az Zhris-
 tus Jézushoz. Mert sok örömünk és vigasztalásunk vagon az te se-
 retetedből afaínia / hog az bentelnek hűtöt / és iohosot meg rúgo-
 tad ligen. Annakokáirt iol lehet az Zhrisztusban nag bizodalman-
 legen / hog paranczelhassak teneked / az dologban az mire tartozol
 vala / de maga az szeretetirt kirek inkább en Pál / ilken vin ember
 tiün / mostan kediglen az Jézus Krisztusnak fogla és tiün. Kire-
 let kediglen az en ítamirt / mellet az en fogságomban nemzít / az
 Onestimusirt / ki ennekelőtte teneked háfnalatlan szolgál volt / mostan

88 kedigl

Kediglen mind ennekem / s mind teneked ighen passnos / Mit meg kula
 dit. Te kediglen utet / az az / az en suemet es iohomot fogadd hoz
 zad / Mit en meg aforot valo tartani en nalam / hog te beledbe folgal
 na ennekem az euangeliumirt valo fogzaghimban / de semmit nem
 aforit tenni az te aforatod nelkul / hog az iora ollmint bukligbol ne
 kiserigetnil / hanem az mit tennil szabad aforatod berint tennid.
 Mert ne talam azirt tauozott volt el tuled egg ideiglen / hog utet
 ogvennid es meg hozzad / mint ki orokke te nalam maradna / nem
 og immaran mint folgat / hanem ki folganak felette volna / az az /
 berelmes aforiut / iel: sben ennekem / meriuel inkabb kediglen tenek
 ked / mind tesiben / s mind or istenben? Annakofairt ha kozosodd sar
 tals engemet / fogadd hozzad utet mint engemet. Hog ha valami
 ben meg bantott tighedet / auag valamuel tartozit / azt en ream
 tuggad. En Pal tulandon kezeiuel iram. En berzuuel meg sizer
 tem / es meg lakolok rula hog ne mongam teneked / hog te magad
 ual es annak felette tartozol ennekem. Og amsia. En te veled
 illet az or istenben. Rugold meg az en suemet es iohomot az or isten
 ben. Gram ezt teneked / bizuam az te engbedelmeffighedben / tuduan
 hog ennél nagubbat es meg tig / mint mondom. Egetembe kedig
 len erre es kiret / hog berezz ballast ennekem. Mert reminlem hog
 az tu imadsagtolnak seghiezighiuel ingen fognak megadni engem
 et tuneket. Kosonnet teneked ezt / Epafra / tiuel eggutt vas
 got fogua / az Christus Zesulban. Markus / Aristarkus / Demas
 Eularcz / tiuel eggutt munkalodom. Az mu vrunk Zesus Christus
 nak kedwe legen az tu lketetuel. Amen.

Romától kolt / Onesimus folga által.

az Sida

58 Az Szent Pál levelinek

értelme/mellet az Sido nipelnek irt.

3 levelet irta Szent Pál az Sido nipelnek/tit minden nipelnek felette vas merő füel ellent tartanak vala az & krisztusnak euangeliumának/titnek Szent Pál az & kiuáltkippen való börtögiot vala/hog ű magát az pogánoknak apostolának vallanā/tiket az Sido nipel meg valnak vala/mint istentől ideghen nipelket/és fertele mes iletüket/és hog láttatnēk semmiig tenni az Moisesnek törűt nēk/mellet űt ighen tīstelnēk vala/és kiuānnāk vala/hog el teried ne mind ez kiles vilagōn/mint egg euangelium/annira hog volnānak azok kőzött és tit az & krisztus hūtire fordultanak vala/tit ez! értelemben valának hog az o törűnnel meg tartásāt az euangelium val kellene egöbe eluegteni. Valának annafokāirt Zerusalemben kerekken nipel/tiket kűlomb kűlomb fele nomorusāgual illetnek vala azok/tit az euangeliumnak ellent tartanak vala. Mert az kőzönlighes birodalom ezeknēl vala/meg fogāt vala űföt/meg vere tit vala/marháiolban fātmānt tīstnek vala. Annafokāirt ezeket viabrala Szent Pál/elsőör az rigbi benteknek pildāiāual/tit az & krisztus neuert sōt sanatusāgot benuettenēk/hog az ű io voltok eu:el meg telennēk/és nīluābbān való lenne. Kiuáltkippen lediglen az & krisztusnak pildāiāual. Másōt őör az mennet iutalomnak remnēsi hūuel. Touābbā meg tanīta űföt erre/hog mīkorān immārān az euangelium mindenűt nīluān hirdettēnēk/megfūnt legen az Moisesnek törűnē/mell ānnīk kippen epēh dologot tegēzne/hog nem mint láttatnēk telenteni. Sōt irāsī hoz lediglen az o törűnből és azoknak értelmē nem:ssen az & krisztusra illeti. Tanusāgat ad

Itt/ hog' nem az o törünnel meg tartásabol kellen embernek reméni
 leni az üdüössigbet/ hanem az Zhrisius hűiböl/ mellet általa
 az rigbi bent asat es / az istennek fiuáltkeppen kellemeteket lúttaz
 nek volna/ kitrül az Sidos mint bent emberekrül fiuónatossagual
 emleketnek vala. Mert az o törüint ezafégg ideig attak volna/
 es annie ereie nem volna/ hog' üdüössigbet adhatna. Ez leuelnek vi
 ghiben nimit tanuságokat ad/ mellet io erőlezőfnet vitelire az keres
 ketnek használnak.

99

AZ SZENT PÁL

LEVELE MELLET

AZ SIDOKNAK IRT

Első r. b.

Sőt r. b. pertne/ és sol módon sola r. b. pertne az isten
 az mű elemlnek az profetálnak általa/ ez v. o. l. s. o. ú.
 d. o. l. b. e. n. sola m. u. n. e. k. u. n. t. f. i. a. n. a. k. á. l. t. a. l. a. / k. i. t. m. i. n. d. e. n. e. s.
 k. e. n. ó. r. o. k. o. s. s. t. u. n. / k. i. á. l. t. a. l. a. z. ó. r. o. k. v. i. l. á. g. o. k. o. t. és t. e. a.
 r. e. m. t. e. . K. i. a. z. ú. d. ú. r. o. s. i. g. h. i. n. e. k. f. i. n. e. s. s. i. g. h. e. l. u. i. n. / és
 á. l. l. a. p. a. t. s. a. n. a. k. i. g. a. z. á. b. r. á. z. a. t. t. a. / és m. i. n. d. e. n. e. k. e. t. i. g. a. z. g. a. t. u. a. n. a. z. ú. h. a. t. a. l.
 m. a. s. s. á. g. a. n. a. k. b. e. s. i. d. i. u. e. l. / ú. m. a. g. a. á. l. t. a. l. a. z. m. ú. b. ú. n. e. i. n. k. e. k. t. i. s. t. u. l. á. s. a. t.
 m. e. g. b. e. r. e. z. u. i. n. a. z. m. a. g. a. s. s. á. g. o. t. b. a. n. a. z. f. e. l. l. i. g. h. e. n. i. o. b. b. f. e. l. o. l. ú. l. e. / a. z. a. n. g.
 a. l. o. k. n. a. k. a. n. n. i. u. a. l. l. ú. n. f. e. l. l. e. b. b. v. a. l. o. / m. e. n. i. u. e. l. a. z. o. k. n. a. k. n. a. g. u. a. l. i. e. l. e. s. b.
 n. e. v. e. t. v. ú. n. ó. r. o. k. i. g. h. ú. l. . M. e. r. t. a. z. a. n. g. a. l. o. k. n. a. k. k. ó. r. z. o. l. e. k. i. n. e. k. m. o. n. d. o. t. t. a.
 v. a. l. a. h. a. a. z. i. s. t. e. n. e. z. t. . E. n. f. i. a. m. v. a. g. t. e. r. e. n. m. a. n. e. m. z. i. l. e. k. t. i. g. h. e. d. e. t. ? És
 e. s. m. e. g. l. e. n. . E. n. l. i. s. t. e. k. ú. n. e. k. i. a. t. t. a. / és a. z. l. i. s. t. e. n. e. n. n. e. k. e. m. f. i. a. m. . E. s. m. e. g.
 l. e. n. f. e. d. i. g. l. e. n. m. i. f. o. r. o. n. a. z. ú. e. l. s. o. k. ú. l. o. t. t. i. t. e. z. v. i. l. á. g. r. a. b. e. h. o. z. z. a. / e. z. t. m. o. n.
 g. a. . És i. m. á. g. g. a. t. ú. t. e. t. m. i. n. d. a. z. i. s. t. e. n. n. e. k. a. n. g. a. l. i. . A. z. a. n. g. a. l. o. k. n. a. k. és b. i.
 z. o. n. e. z. t. m. o. n. g. a. . K. i. t. e. r. e. m. t. i. a. z. ú. a. n. g. a. l. i. t. l. e. l. k. i. á. l. l. a. t. o. k. k. a. / és a. z. ú.
 f. o. l. g. a. i. t. t. ú. z. l. a. n. g. g. a. . A. z. f. i. u. n. a. k. f. e. d. i. g. l. e. n. . A. z. t. e. f. e. l. e. d. i. s. t. e. n. ó. r. o. k. k. ú. l.
 ó. r. o. k. i. g. e. g. e. n. e. s. s. i. g. n. e. k. v. e. s. t. e. i. e. / a. z. v. e. s. t. b. o. a. z. t. e. o. r. b. á. g. o. d. e. . S. z. e. r. e. t. i. d. a. z.
 i. g. a. s. s. á. g. o. t. / és g. ú. l. o. l. i. d. a. z. h. a. m. i. s. s. á. g. o. t. / a. n. n. a. l. o. k. a. i. r. t. m. e. g. k. e. n. e. t. e. t. i. g. h. e. s.
 i. d. : i. a. z. i. s. t. e. n. / a. z. t. e. i. s. t. e. n. e. d. ó. r. u. e. n. d. i. s. n. e. k. o. l. a. i. á. u. a. l. / a. z. o. k. n. a. k. f. e. l. e. t. t. e. k. i. l.
Eg. s. i. j. u. e. l.

Al Sido nípnek jrt

uel te rípez vag. És te or ísten életű az földnek fundamentomól or
 til/és az eghek az te fezeidnek munkai/ az of el vesnek iúendöre
 te lediglen meg maradß/és mind meg oulnak/mint egg óltózó/és
 óbue hantod úfót mint egg bú ruhát/és változást vípnek/ te ten
 diglen vgan azon állapathban vag/és az te ebtendeid fogatkozást
 nem vípnek. Az angalok főzról lediglen/melliknek mondotta valaha
 ezt. Vll jobb felől enrantam/miglen az te ellensíghidet az te lán
 baid, alá samolul verem. Az of nem mind fogálatra valo lelki álla
 tot/fik fogálatra fi borzattatna/ az ofirt fik úduóssignel örökösí
 lípnek.

Masodik ríB

Anakofáirt erőssen fell műnetünk figelmezünk a
 zokra/ mellett műnetünk meg vadnak mondva/ hog
 valamikorón el ne vessünk. Mert ha erőss lún az te
 bid/ mell az engaloknak általa mordotott vala/és
 ha minden foruinseghis/és enghedelensig igozán
 valo fizetést vún/mikíppen táuoztattuk el mű az kint/ ha ill nag
 úduóssíghet híába fogunk el mulatni/ mell mi helyen fi hirdettetet
 az or ístennel általa mi főzöttünk/meg erőssítetet az ofnak általa/
 az fik pallottat vala/mellrúl az ísten és tanubizonfagot tíhen vala
 mind rzuda titelekuel s mind kúlomb kúlomb ístent tehesíguel valo
 dolgotual/és az bent líleknek aiándíkinak ofrásiual/mint únekt a
 karatta vala. Mert nem az angalok birrola alá veté ez földrel tes
 reffíghit/mell iúerdöre lún/ mellrúl polunk. Tanubizonfagot iún
 lediglen egg nim ill helyen ezt monduán. Mírzeda az ember/ hog
 meg emleczel úrula/auag az embernek fia/ hog hozza lácz az a
 hoz

kez? Kússétbe tud útet egg keuo ideiglen az angalofnál / dúrzo-
 siquel és tißteßsiguel meg koronázád útet / és súg tud útet az te fe
 zeidnei munkatni. Minden:ket az ú labat alá vet l. Mert ebben
 hog mindeneket az ú birtoka alá vetet / semmit el nem hoga / it az ú
 birtoka alá nem vetett volna. De nám meg nem látsuf hog minden-
 ket az ú birtoka alá vetettenek legen. Az Zekusi kediglen ti egg kez
 ues ideiglen alabb valóa tettezt vala az angalofnál / látsuf az ú
 halálnak fin þenueddeirt / hog dúrzoßiguel és tißteßsiguel koronáz-
 tatott meg / hog az istennek kedveinek általa mindenekire halált fo-
 stolna. Mert azt illeti vala / tiirt mindenek vadnak / és ti által
 mindenek vadnak / hog sok fiatot az dúrzoßigbe hozuán / az ú údußfi-
 gþeknek feredelmít fogatkozás nélkül valóa tenné az saharußagofnak
 általa. Mert mind az ti meg þentel / s mind az tit meg þentel-
 net / mind eggtól vadnak. Annafofáirt nem þigenlé úfot attafiatnál
 þrni az monduán. Meg þirderem az te nevedet az en afamfiatnál
 az egg házbeli nio fozott diczirni foglak tighedet. És esmeglen.
 En ú benne fogok bizni. És esmeglen. Ime en / és az engerm e-
 tim / titet az isten ennekem ada. Annafofáirt minel vāanna az ger-
 meket az enibei garlo tefihez eggesúltene / ú és azonkíppen vāan
 azonolban ríeffé lún / hog az halálnak általa el rontaná azt / az tinél
 az halálnak birodalma vala / az az / az ördögöt / és meg þabadnta
 ná azofot / tit haláltul való fíltelben / mind egþíß íletelben fotele-
 balana az þolgalatra. Mert vizon nem az angalofnak termíßet í-
 plí fel / hanem az Abrahamnak magzatfának termíßet í. Azirt
 mindenekül fogua þolonlatofnak tellelenni az atafiat þoz / hog í-
 salmas / és hito egg házi ember volna / azolban melleket az istennél
 stelleket az eleleltni az nupnet búneiket meg tífingafára. Mert d-
 bül

Az Sido nipek jrt

ból hog' úranta es' törtintet az kiseret/ sebhiziguel lehet azofnak
lik kiseretben vadnak.

Sarmadik rfe.

Annakofairt asamsiai lik bentel vattol/ es az men
nei biuat alban rífel/vegítel tol ehet ebbe az Xprí
stus Idust/az mû bútmínel vallásánál apostolat
es eggházi fejedelmít/hog' hito legen annak az ti ú
tet berzette/mikíppen Moises es mind az ú eghíss házában. Mert
ez anníual nagubb dúrzófigre alítaték miltonal lenni / hog' nem
mint Moises / meníuel nagubb tífteffighe vagon annak/az ti az
házat rakta/hog' nem mint az ház. Mert minden ház valakítúl ra
kattaték. Az ti kedíglén mindenelet teremteték/isten. Es bizon' az
hog' Moises es hito lán mind az ú eghíss házáual / mikíppen hol
ga/azofnak bizonfágára / mellek annak otanna mondualíssnek vas
la. De az Xprístus mint fíu/akíppen vísele gongát annak házá
nál/ínele házai mû vágant / ha bizodalmanfot/es remínsíghúntnek
dízeledísit mind víghíe eróssén tartángut. Annakofairt mikíp
pen az bent lílel monga. Ha ma az ú bauat hallángátol / meg ne fe
mínsízi tel az tú búcítetek / mikíppen az haragra indítássban túróf
az pústában / az napon / mellek enghemet kiserítetek / holott meg kí
sértínele enghemet az tú eleítel / bizonfágot vúnék en rulam / es meg
lárat az en ezeledetimet neguen eítendeíglén. Annakofairt nebez
kedwú valik az nemzetsíghet / es úfot meg ontam vala/es ezt mon
dom vala. Mindenforon tíu:lahenet búóssben. Ut kedíglén meg
nem es mérele az en otáimot / mikíppen meg eítum az en haragome
ban / ha be fognak menni az en rugodalmanba. Éáffátol meg
asams

afamfiat hog valamiforon valamessitelben gonosz es hutotlen bu-
ne legen/hog el palaggon az ilo isientul/ hanem intzitet iora egg-
mast naponkid/ mig az mai napnak neue vagon/hog valaki tu for-
zoletel meg ne kemineggik az dunnel el hitetisinek miatta. Riße-
sette titetunk az Xhrisfusual/de eg ha az állapotnak kezdetit mind
vighiglen erossen tartanguk. Ebben hog ez mondatik. Ma ha az
a pauat hallangatot/ meg ne kemineggizet az tu fueitelet/ mikip-
pen az haragra inditásban tutot. Mert nikit miforon hallottak
b volna/haragra inditak utet/de nem mind naian/ az tit Egnptusbol
li iuttenek vala Moisesnek általa. Kithez vala kediglen nehez fed-
toel neguen esferdeiglen? Nem azokhoz ki bunbe estenek valak
Kinek tagai le omlanak az pustaban? Kitnek estuket meg kedig-
len hog be nem menninek az u nyugodalmaba/ hanem azoknak ki
nem enghettenek vala? Es lattuk hogbe nem mehettenek ligen az
u hutotlensighelirt.

Segedik risz

Illunk annafolairt hog valaha ne lattassit valaki
tu forzoletel kisen tart lenni/nuforon az be menit-
nek ighiretit el hatta lend. Mert munelunk az
zonkippen uzentetelt ez ighiret mint unekit/ de
nem hasnala azoknak az hallomas berint valobes-
bid/miuel hog ez nem volna hutuel eggebe foglalt otuan azoknal/ ki
hallottak vala. Mert be megunk az nyugodalomba mu/ ki hutre for-
dulant/ mint negmond. Mikippen megestum az en haragom-
ban/ ha be fognak menni az en nyugodalomaba/ tol lehet az
i munkat el vadnak vigherue/ az olan/ hog ez vilagnak fundamente
Sp me

Az Sida nipek jrt

ma vetue tñ. Mert ezt monda egg nimek beleñ az hetedik napról
Es meg nyugodt az isten heted napon/minden ű munkaitul.
Ezt esmeglen ezt monga. Ha be fogna menni az en nyugodal
mamba. Annafofirt minek otanna fűetkezendő ez hogy valaki
te mennene az nyugodalomba, hogy te nem menne az of az ű hű
cótlenységert/sitne előpör az űzenet iűt vala. Esmeglenegg na
nell napot vighez, az māt/Davidnál/enne űdönöt otanna/misip
pen megmondatt/ ezt monduāñ. Mā ha az ű fűat hallāngatol/
meg ne feminiziret az tū fűeteket. Mert ha az Jēsus nyugodal
mat adott volna űnek/ feminizipen anna otanna mās napról
nem folt volna Annafofirt az isten nipek marad az heted na
pon valo nyugodalom. Mert az fi be ment anna nyugodalmāba/az
es meg nyugot az ű munkalodasitul/misippen az isten es az űci
tūl. Annafofirt űgetezünk be menni ez isten nyugodalomba/ hogy
valaki vgan ezen hűtötlenység pildāta berint el ne vessen. Mert
az istennek beűde iló/ es ott mell minden fēt elű tōrnél/összebeñ
hat által/es mell be ir mind az halhatatlan lileglen/es egetem
be az iló lileglen/ezeket fēt felvāguāñ/ es mell be ir mind az ta
golna/ eggbe foglalāsira/es mind az velőkre/ mell touābbā emberi
gondolatolna/ es fűnek űgetezetnek fōzotte valasztāst tiűen/ es
femmi teremtetett állat ninczen/mell nīluāñ valo ne legen ű elōtte.
De mindenek meztelenul vadna/es az ű fēmei elōtt felforditāt
tanat/ siuel mūnekünk fām vetisünk vagon.
Annafofirt mīforon naq egg hāzi fēiedelmünk vagon/ fi az men
si fēn által mene/ az J:st az istennek fiat/tarzul meg erőssēñ/
az mīre vallāt iűttünk. Mert az mū egg hāzi fēiedelmünk nem
eli/ fi az mū garlofāghintat velünk nem űrzen/hanem fi minden
nēstul

nékül fogva meg kísértetett hasonlatossággal berint bűn nélkül. Annak
faisi bizodalommal táruultunk az isteni kedvnek kétféle eleibe hog
tygalmasságot neriünk / és alkotmas legbűntsigre valo kedves lettünk.

Stodit rik

Nert minden egg házi ember / ki emberet főzzől nre
tit az egg házi foglalatra / emberetirt beretett it. az
dolgotban / mellet az isten előtt veltetnek / hog az bű
nőirt aünditotot vigen az istennet / és áldozatokat
tegen / ki könnémeg engheftelbessenel azokat / ki
tudatlan ságnak miatta veltetnek / és ki tiuelghisbe estenek .
Mert ű és garloságuat főntetett meg / és annakofaisi mikip
pen az niptit / azonkippen ű magait és bűnirt valo áldozatot felt
tenni. Senki tißteßsighet magának eröuel nem foglal / hanem ki az
istentül és biuattatit mikippen az Aaron. Azonkippen az Zhristus
és nem ű maga bűn tißteßsighet ű magának / hog egg házi feiedelem
lenne / hanem az ki ezt mondotta valo űnek. En fiam vag te en
ma nemzilek tighedet. Mikippen masutt és ezt monga. Te egg há
zi ember vag / mind örökt / az Welchisedet rende berint / ki az na
pokban mikoron emberiteltet vifel valo / mikoron imádságokat és fő
nörghiseket tútt volna nag kiáltásokkal / és főhú hullatásokkal / ane
nāl / ki meg tarthatta valo űret az haláltul / és mikoron meg hale
gattatott volna az ű tißteleteirt / tollehet siu valo / de maga enghe
delmessighet tanula azokbol / az melletet benuede / és fogatkozás
nélkül valoā titet / mindeneknek ki űnek engbedinet az öröl űdo
uóßsighet ola lún / és az istentül egg házi embernek neuezet / az
Welchisedet rende berint / kiül műneltünk sokat tellene mondanunk

212. Szido nipek jrt

mellet nehezett meg magarázáfra. Mert rege lútót az tú filettel
 mel. Mert misoreñ az údonet mi volta berint doctorolnak kelles
 ne lennetek / esmeg búlsigret vagon hog túrófót meg taniczunk a
 zofra / mellett legenek az istennel bölcsesighinet eleinek betúi / es ol
 lat lútót / kinek tenre vagon búlsigret / es nem femin itekre.
 Mert valaki az tenben ríbesül / az / az meg igazulásnak befűdiben
 eudatlan / mert lús germek. De azok az femin itek kíl fogatkozás
 nélkül vadnak / kinek az hótás vitelnek miatta / izet vagon nálot
 mind az ional s mind az gonosznak / hog válastást tehessenek / mell
 izet nag gáforlástbol vadnak ünelt.

Satodik rísz

Anatolairt el haguñ az befűdet / az mell az 2 hrs
 stusul első az búrben / nagubb ippulíre viseltűt ma
 gunkot / esmeglenfundamentomot ne vessűnt az illet
 nek meg iobbításának / az meg holt műelkedetéről /
 es az istenben valo bútrűl / az kereftelkedisetrűl / tanuság adásotrűl /
 es az fezetnek másra valo vetisirűl / es az halottaknak fel támad
 ásarűl / es az örök itiletrűl / es ezt fogiut tenni ha az isten engbeden
 di. Mert nem lehet az hog az kinek eggűer világosság adatott /
 es az mennet aiandíkot meg kóstoltál / es az bent lileknek aiandí
 sában ríbeselté titettenek / es az istennei io igbiit meg kóstoltál /
 es az iouendő világnak ereit ha el ísamlanak / hog esmeglen búnot
 ból megvnyításának / az illetnek meg iobbításának általa az isten
 nek fiát oronnañ u magolnak meg fűntuín / es útet meg rzufoluñ
 Mert az föld / mell gáforta be ísba az esot / mell úrea hí / es ha
 meg fűet teremend azolnak / kinek munkáiolnak általa műeltetűl

ez meg oldatit az isiertul. De az mell töuiffet / és töuiffes la-
 pulot teremtend nem derziretes / és főzel vagon az meg atkozás-
 hoz / kinek vigye oda mezen hog meg ighetteffit. De maga ezefnél
 több dolgot remintlunt berelmes atamfiat tú felöletet és ollatot
 mellettben üduóssig vagon / iol lehet effippen állunk / mert nem ha-
 miss az isten / hog el feletkezzi az tú munkatokrul / és müelkedis-
 tül / mellet beretetből vüttetef fel / mellet tütöl az ü neueirt kíl
 marhütökböl seghengzighet foglaltatátok az kerekkenetnek / és mo-
 stan és seghengzighet foglaltattot. Kiuánkül lediglen hog mindena-
 ket egg fogalmiataffáget tegen az io müelkedetben az reminsignet
 eelles bizonságára / és az io müelkedetet mind vigre vigitel / hog ed
 görkenet ne legetet / hanem azokat töuiffitet az mellet az hütnek / és
 az bifesignet valo türisnet általa az ighiretnek öröfshibit víffit.
 Mert az isten ighiretet tiün Abrahamnak mitoron lenltre ü nālād
 nāl nagubbra esküi nem tehetne / ümagára esküet ezt monduān.
 Ha megālduān meg nem āldandlat tighedet / és meg solasituān meg
 nem solasitandalat tighedet. És effippen mitoron io reminsignen
 valo füel el vārtā volna / meg here az ighiretet. Mert az emberek
 bizon az hog arra esleffnet az ki ü nālōnāl nagubb / és azot főzōt
 minden vetekedőnet vigye vagon / ha az befid vān töuettezzit az
 eskünet bizonsitāsa / mell dologban az isten mitoron kiūāleffippen meg
 afarnā mutatni az ighiretnek öröfōsnet az ü tanāczānak erőff vol-
 tat / esküi tün befidiben / hog az két dolognak általa / mellettben vālta-
 zás nem lehet / és mellettben nem lehetne hog az isten hamiss befi-
 dū legen / erőff vigasztalāsunk lenne / kíl oda solamuni / hog az mē
 felōntbe adott reminsignet illunt / mellet vān tartunt / mint az mē
 kēlōntbe batorfāges / és erőff vāsnaczkāiat / és mell be mēnē

21. Szódo rípnék jvk

mínd azokra / mellett az vitorlán belől vadnak / houa az elől iara
mú iretünk be mene az Zelus / ki az Melchisedeknek rende szerint
mínd örökké eggházi fejedelemség titetel.

Hetedik rífn

Ezt ez vala az Melchisedek az Salemnek királa
az felsőhegy istennel eggházi fejedelme / ki az Abra
hámna elibe mene / ki hadból tér vala haza / mell
hadban három királt vett vala meg / és meg áldá ű
ket / kinek mindenkiből dezmat és ada Abrahamnak / ki először ma
garázás szerint igazságnak királának mondatik / annak vianna tes
diglen Salemnek és királának / az az / bűfősignek királának / ki
nek assát nem elmérít / és annát / és nemzeti sűghit / és kinek sem
napjainak kezdete ninczen / sem letinek vighet / hanem az istennel fi
ához hasonlatiatiuán meg marada mind örökké eggházi ember liuin
Gondollatot meg lediglen / mell nagy milyoságbeli lűtt legen ez ki
nek Abraham patriarcha dezmat és ada az fűfmanbol. És a
zot hog miuel az Zeuinek fiainak fűfmi fűzzet legenek az eggházi
belgálatot fel vűfűt / kinek paranczolatot és vagon / hog dezmat
és vegenek az niptűl / az az / az ű attafiatűl / ioltehet azot és az
Abrahamnak derekátűl fűfattanak vala / de az kinek az ű neme azot
nak fűzibe nem fűamlattatit / dezmat vűn az Abrahamtűl / és meg ál
dā azt / kinek az isten ighireteket tűtt vala. Senki meg nem tagadgga
lediglen / hog az ne vegen áldást / az mell lűssebb annál az ki nagubb
és bizony az hog itt azot vűfűnek dezmat / az ki meg halna / ott fe
diglen az / kűrűl tarubizonság lűn hog isten. És hog elkippen fűllat
az Abrahamban az Zeuit és meg dezmalat / ki dezmatot fűfott
venni

venni. Mert az meglen az u atfana derelaban vala / mitoron
 Melchisedek eleibe menne Abrahamnak. Amakofairt ha az fogat
 kozas nellul valo dolog az Euinel papsaga által vala. Mert ennek
 általa vutte vala az nip az toruint / mi bufsig vala annak felette
 mas egghazi embernek tamadni / ki Melchisedeknek rende berint
 es nem Aaronnak rende berint neueztetne? Mert mitoron az pap
 sag masra vitetge / bufsig hog az toruinnek es masra valo vitele
 legen. Mert az kirul ezet mondatna / mas nemzetsignet agazat
 taboz tartozik / mellbol senki oltarra nem fogal. Mert niluan va
 gon hog az Judanak nemzetisghinek agazattabol tamadott ligen az
 muvunk. De Monfes es semmit nem bolt rula / hog az papsag
 ez nemzetsignet agazattaboz tartozik / es ez / ez fouetkezendobol
 es niluan vagon. Mert az Melchisedeknek hasonlatossagara ta
 mad az mas egghazi ember / ki nem az testi berint valo paranzos
 latna toruine berint titetett ligen / hanem az el fakathatatlan illet
 nek ereie berint. Mert effippen vagon az tanubizonlag u rula. Te
 vag az egghazi ember mind orofke az Melchisedeknek rende berint.
 Mert el vitetettge ereie az toruinnek / mell ennek elotte vala az u
 erotlensigheirt / es hasznalatlan voltai rt. Mert semmit nem boza
 az toruin az fogatkozas nellul valo dologra / hanem az jobb remin
 sighirt adattatott vala emberet kozibe / mell reminsig által kozel
 ghetunk az istenhez / es annival jobb reminsignet általa / hog nem
 estis nellul beresztetge az dolog / mert bizon az hog azot estis nell
 ul titettenek egghazi emberreke / ezet kedtalen estisuel / annak általa
 ki unek ezt monda. Szeg estuge az oristen / es el nem valoztat
 ta az mit tun. Te egghazi ember vag mind orofke az Melchise
 deknak elrendelise berint. Annivel lun az Jesus jobb testamentum
 nak.

21. Sídó nípnek jrt

hát ighiróie. És bizony hog azoktólán titetinek egghāzi embereket
 le annafokairt / hog az halálnak általa sok ideiglen nem ilhetnek
 De ez miuel hog mind örökké megmaraggon / ott egghāzi miltosā
 ga vagon / mell māsra nem áll. Annafokairt telteffiguel ūduōzrthe
 ti és azokat klt ū általa mennek az istenhez / ti mindenforon il / ez
 vigne hog ū irettek esedezzik. Mert illel vala hog illen egghāzi fe
 tedelmunt lenne muntunk / ti fegelmes / artatlan / tistta / és az bűnő
 fők főzzöl el szakadott / és ti fellsighebb volna az egghāzi / és tinek
 bússig ne legen naponkid / mltippen amaz egghāzi embereket
 nek előspör az ūnőn bűneiirt áldozatot tenni / annaf okāna az níp
 nek bűneiirt. Mert ezt meg tiug egghāzi mitoron ūnőn magat
 áldozatra adā. Mert az o törui noll embereket berez egghāzi fe
 tedelmek / kltnek garlofagot vagon. De az meg elisnek befider
 mell az töruinnek felette vala / az fiut tiug mind örökké fogatkozās
 nélkül valoul.

Szolgyadik rik

Quābbā az melleket mondunt ez az feie / hog ott
 egghāzi ember vagon / ti az fellsignet bekīn iobb fe
 lölüle az mennelben / ti az bent állatofban tistē
 polgálatot / és az igaz satorban / mellet az vr isten
 vona fel / és nem ember. Mert minden egghāzi feiedelem az vīg
 re bereztetik / hog isteni aiāndilokot vigenfel / és áldozatokat tegen.
 Annafokairt bússig hog ennek és legen valamie / mellet az istennek
 áldozzik. Mert ha ite ez földön volna meg egghāzi ember sem
 volna / holott egghāzi embereket vadnak / klt el vīst az o törui n bes
 rint az isteni aiāndilokot / mellet bizony az mennelnek pildázat az

ra szolgálai/ és azokat orvok lippen regzik mintsem istent fejezve
 általa teletet lún. Moysesnek mikor ur mar an elvichezve az istent.
 Mert meglásd/og mond/hog mindeneket annak vildarara tig/mell
 meg mutattaték teneked az hegen. Moysesnek pedig ennuel testet b
 valo egg ház/ szolgálatot nére /menüel remessebb testamentomnak
 főzbe iárota/ mellett nemessebb ighiretelben adónak. Mert ha
 amaz első ott volt volna/ mellett vultet nem találhattanak volna
 az másodikat semmitlippen nem kereszteneke volna belt. Mert fedd
 uin úlot bol únetik. Ime napot iúnet/ az or isten monga/ és el v
 ghezem az on testamentomot iúendöre az Israelnek házán/ és az
 Judának házán/ nem az testamentom berint/ mellett tük az ú atfof
 nak az napon/ mikor az ú kezeket fognám/ hog ki hoznám úlot Egipt
 usból/ mert úk meg nem állanak az en testamentumomban/ és en
 nem gondolok ú velek/ az or isten monga. Mert ez az testamentum
 az mellett kerzet iúendöre az Israelnek házának az napotnak vtar
 na/ az or isten monga/ az en törvénimet az ú elmiebbe aduán/ és
 az ú szívóben meg irom/ és azoknak istenek libek/ és úk ennekem né
 pim libnek. És nem fogia minden tanítani az ú főzel valo embe
 rit/ és nem fogia minden tanítani az ú atfasiat/ ezt monduán. És
 mérd meg az or istent/ mert mind meg fognak engemet elmérni
 firzintúl fogua mind nagiglañ/ mert engedelmes libek az ú hamis
 ságokrul/ és az ú bünókrul/ és az ú törvintelenlighekrul meg nem em
 lekezem touabbā. Ennek általa hog ezt monga/ on/ ideit fő
 törtötte az elsőnek. Az minet fediglen ideit fő telit/ és megagg- fő
 zel vagon hog sopul meg ne tessik.

Silencedit ríß

Si annakolā

23 Sido nipek 3rt

Anafolairt bizony az hog amaz elsőben és valának
 igazulások/isteni szolgálato/ vala ez világbi tisztá
 ság. Mert az első sátor ifeleñ kinyitett vala/mell
 ben főüidneket valának/ és aítal/ és az kevereknek
 elő rakása/mell ríft sanctanak hínak. Az második
 fedel meghett vala az sátor/meillet sanctum sanctorumnak hínak/
 mellben aran temienező oltár vala, és az testamentumnak rentek lá
 daia/mell minden felől arañual vala teburniqua/mellben aran vider
 vala/ minna/ és az Aaronnak vesseie/mellnek ágai nőttenek vala/ a
 és az testamentumnak táblái. Az felett fedig az dúrzősignek Z he
 rubimi valának/mellet őrnikofual be fogiák vala az engheftelő he
 ket/de mind ezekről nem kell mostan bolni eggentid. Mikoron ke
 diglen ezek elkippen bereztettenek volna/az első sátorba bizony az
 hog mindenkoron be mennek az egg ház emberet/hog az isteni szolgálato
 tot el vigbezzik. Az másodikba fediglen ez az egg házife
 iedelem megen be/minden estendőben eggßer/nem vir nélkül/mell
 vltt áldozik ű magáirt/és az nipek tudatlanfágbol valo bűneirt.
 Ezt az bent lilek meg ielentuin hog meg meg nem telentetett vol
 na az sanctorumnak vta/mig az első sátor fen állana/mell hasonla
 tósága vala egg ideiglen az üdönél/mell akkoron ielen vala/melle
 ben aítandikofot/és áldozatokat víßnek fel/mellet fogatkozás nélkül
 valóa nem tehetik az istennek szolgálát az ű lelki esmereti berint/
 és mellet valának ez az iteleken/és italokban/ és kúlomb kúlomb
 mosodásokban/ és testnek igazulásiban/mellet embercnek kőzibe
 adattanak vala az üdöiglen/mell mindent jobb állapotba berzene.
 De az Christus el iuuin mint iouendő iolnak egg ház feiedelme/
 nagubb és ippebb sátornak általa mene be eggßer az sanctorumba ű
 ról

től való ságot találván/mell nem lézuel vala állottatván/ az az /
nem ezféle állottatván vala/ sem bakotnak és boriutnak virinek általa
tala nem mene be/ hanem az ű tulandon virinek általa. Mert ha
az tulkotnak/ és az bakotnak vire/ és az űbőnek hamma melluel
meg hintik az fertelmeseket/ bentelisi tißen/ az testnek meg tißtulá
sára/ meriuel inkább az Zkrisztusnak vire/ mell az örökke való lilefa
nek általa ű magát tißtá áldozatul adá az istennek/ meg tißtengá az
tű lelki esmérteket/ az halálos rzeledetektől/ hog az iló istennek
szolgálatot? És annakelairt lún az vñ testamentumnak főzbe iás
roia/ hog halált benueduin/ az hiuatalosok az elegbi testamentumnak
ideiben való töruintelen rzelediseknek váltságához / az örökke való
lo öröksignek ighiretit és meg nyerjék. Mert az holott testamentum
vagon/ bússig hog ott az testamentum tiuónek halála fölvetkezzi.
Mert az testamentumnak az holtatban vagon ereie/ mert meg
nincz ereie mikor az testamentum tiuó il. Innen vagon hog meg
amaz első testamentumot és nem vñgottál megvir nélkül. Mert
mikorén az Moyses töruin berint minden paranczolatot eleibe ad
dott volna az eghisű nípnek/ boriutnak/ és bakotnak virit kezibe ol
uin/ vizuel/ és veress gapiuol/ és hysopual egtembe/ meg hinte
mind az fönvet/ és mind az eghisű nípét ezt monduán. És az testa
mentumnak vire/ mellet paranczola tüneltél az isten. Annak felet
te lediglen mind az satort/ és mind az eghisű isteni szolgálatra való
edínket azentlippen meg hinti vala viruel. És nagubb rípre mtn
denek/ az töruin berint/ virnek általa tißtengatnak meg/ és vir ena
tás nélkül borzánat nem adatik. Annakelairt bússig hog ezféle
dolgosnak általa tißtulkának meg azot/ mellet az menniesben vas
f lótnak pildáiol. Az menniesek lediglen több áldoz: totual tißtula

Az ōsido nípnek srt

hallanak meg hog nem mint ezet legenek. Mert az Christus nem
kēzuel alkotott sanctorumolba miene be / mellet az igaz sanctus
motot pilda kippen iēgzi / hanem az mennorſágba / hog niluan le
gen ū az istennek elotte mū irettūnk / nem hog gaforta agga aldozas
ra az istennek ūnōn magat / mikippen az egg hāzi feiedelem be me
gen az sanctorumba / minden eſtendōtben ideghen vimek altala. Ma
külōmben volna gaforta kellett volna ūneki ſenuedni ez vilāgnak te
remtīſitūl fogua. Mostan kediglen eggber ielenek meg ez vilag vi
gbereti felē / hog az bunt el taueratnā ennek altala / hog ū magat
aldozatra adnā. Es mikippen ez minden emberekre rea iouendō / hog
eggber meg hallanak / az vtān kediglen az itilet vagon / ezenkippen
az Christus es eggber adā aldozatra ūnōn magat / hog loſaknak
būneit venne el / es meg meg lāſtāt ūtet bñn nélkül / azot tīt ūtet
pāriat ūduōſſigre.

Tizedik rīſ

Mert az törui / mell az iouendō iolnak arhifa vala
nem az állatolnak ābrāzatta / ſoha fogatkozās nél
kül valokta nem teheti azotot / tīt iſteni aldozatra iā
rulnak az aldozatolual / melleket minden eſtendōben
pūnetlen aldoznak az istennnek. Mert ha ez ig nem
volna nem pūntenek volnāt meg az aldozatolul? annafolairt hog
immārañ ſemmi fāndalmol nem volt volna az ū lelſi eſmēreteſben
az ū būnōtrūl / tīt aldoztanak volna / es eggber meg tīſtīttattanak vol
na. De ez aldozatolban / minden eſtendōnkint emlekezet līſen az
būnōtrūl. Mert az tulſolnak es az balolnak vīre el nem veheti az
pūnōt. Annafolairt mikor ez vilāgra fogna iūni ezt monga. Az

áldozatot/és az aiándiknak felvitelit nem akarad. Esetet berzil kedig
 ennekem/ tellessiguel meg ighett áldozatokat/ sem az bünirt valo
 tot nem diczrid/ akkor ezt mondan. Ime telen vagot. Az tönünel e
 leiben meg vagon irua en rulam or isten/ hog az te akaratodot tes
 meg. Annak elotte mifor ezt monga. Az áldozatot/és az aiándiknak
 fel vitelit/és az tellessiguel meg ighett áldozatokat/és az bünirt va
 lotot nem akarad/sem ioa nem hagad /melleket az törüin berint al
 doznak. Akkor monda. Im telen vagot/ hog az te akaratodot tegem
 isten. El tauoztatta az eljot/ hog az vanna valonat helt aggon/
 mell akaratnak általa meg benteltetint/az. Jesus Xhrisiusnak testi
 net eggßer valo áldozatának általa. És bizon az hog minden eggha
 zi ember minden napon szolgáltaiban vagon/és áldozatot tisen/és
 azon áldozatokat gatorta áldozza/ mellek soha el nem vehetik az
 bünöket. Ez kediglen az bünöfirt egg áldozatot tiuin öröfle
 az istenen jobb felöl ül/azt vauan az mi löuetkezit/ mig nem az
 u ellenfight az u lábainak samola legenek. Mert egg áldozatual
 azt tiue/ hog soha semmi fogatkozás ne volna azolban az lit meg
 benteltetnek. Bizonságot tisen kediglen münelünk az bent lilek és
 miforon előffor ezt monda. Ez az testamentum mellek u irtetk ber
 zet az napotnak vanna/ az or isten monga/ az en törüinimet az u
 büöfke aduan/és az u elmielben meg irom azokat/és az u bünöke
 rül/és az u törüintelenfighetrül neni emlekezem touabbá. Holott
 kediglen ezeknel borzanatta vagon/ nem fell touabbá áldozatot ten
 ni az bünirt. Annakofairt asámfiat miforon babadsagunt legen az
 sanctorumba be mennünk az Jesusnak virinek általa/ az vten az
 mellek münelünk onnonan berze/és mell on/és sló vt/az fedelnek
 általa/ az az/ az u testi net általa/ és miforon nag egg ház ember
 Ji Ji rükt

Az Asido niptek jrt

rünk legen/ki az istennel házában járullunk ú hozzá igaz búvel
 és búvel bizonyos voltaul meghintetünk az mő búveinkben/és gon-
 nos lelki elméletinket el távoztatván/és testünk perint tiszta vízzel
 meg mosattatván tarczuk meg az mő reminsihúnknak vallástite-
 lit/mell ne inogion /mert hito az ki az ighiretet tiue/és lassuk iol
 meg mő magunkot egetembe/ez vigre hog eggmást io pilda adásual
 peretetre/ és io czelekedetre fel indiczuk/ és el ne hagyuk az mő
 egge gúlt niptek/mikppen botasok niktnek/de inczúl eggmást/
 és ezt enniuel inkább hog láttatok/hog el közelghet az nap. Mert
 ha aforatunk perint vitzendünk az igazságnak elméletinek vitelie-
 nek vtanna/ninczen továbbá egéb áldozat az bűnőfirt/hanem az
 iteletnek nimenemű filelmes várasa/ és sebess tüze/ mell meg
 fogia emisteni az ellensigheket. Az ki meg vtalanga az Monjesnek
 törutnit/irgalmasság nélkül meghal/fét cuag három tanubizonyság
 ual. Gondollatoki meniucl nagubb kínoval górtettetik az ki az isten-
 nek fiát meg fogia nomodni/és az vn testamentumnak vrit vő tar-
 tanga mint egg főz áliatot/mellnek általa meg benteltetett vola/
 és az isteni fedőnek lelilt boszúságual illetendi. Mert elmériút
 azt az kiezt monga. & nim az boszú állás/ és en boszút állot/ az
 vr isten monga. & es meglen/az vr isten fogia megitilni az ú nia-
 pit. Kellenetes dolog az iló istennek kezibe esni. Zuffanak ehez
 telbe fediglen tűnetek az ennek elötte való napot/ mellekben meg
 világesítatván/ saharusághitokban nag kiséltodást fenueditet/egg
 kppen mikoron bidalmasságual/ és nomenuságual illettetün/
 mindenek czudálnak vala rantatet/ más kppen mikoron rípsket vol-
 tatet azoal/lik azon kppen feroznak. Mert mind sahar-
 usághitban rípsket lútoz/ mellek törtininek az en fosághimban
 emind

és mind az túmarháitoknak el ragadozásit örömucl vútól/ tuduán
 hog tűnektek több/ és állandobb örösligtek vagon tú magatokt an az
 mennekben. El ne vessitek annafokairt az tú reminigtek/ mellirt
 nag iutalmat fizetnek hátra. Mert bilesiguel valo vāras nélkül pū
 kőcēl vattot/ hog minek vāanna az istennek a farattat be tellesiten
 ditel/ meg aggāt tűnektek azt az mit ighitenek. Mert meglen
 egg leues ūdō vagon/ és az fi el iouendō/ el iū/ és nem fisis. Az igaz
 fediglen hūtból fogilni/ és ha magat el vonbationak nem fog látat
 ni az en lelkemnek. De mū nem vagunk ollak fī el vonguť magun
 fos az vesbedelemre/ hanem az hūthōz tartozunk/ hog lelkūntōt meg

Ez negyedik

nériűf.

3 hū fediglen reminlendō dolgoznak állattal/ lāthas
 tatlan dolgoznak nīluān valo iele. Mert ennek āla
 tala viueť az tanubizonfāgot az vīnek. Hūnek āla
 tala ērtűf hog ez vilāg teremtetett ligen az istene
 nek ighiuel/ hog azokból az mellek nem terēzenek
 vala/ meg lenninek azok az melleket lātnak. Hūnek āltala Abel
 bűebb āldozatot tūn az istennek/ hog nem mint az Cain/ mellek
 āltala tanubizonfāgot nēre/ az isten bizonsfāgot tiuīn az ū isteni a
 sándifirul/ és ennek āltala meg haluān/ meg és fōl. Hūnek āla
 tala az Enoch/ egg helyrűl mās helyre vītetett volt/ hog halālt ne lāt
 na/ és meg nem talālāt ūtet/ annafokairt hog az isten mās helyre
 vītte vala ūtet. Mert minek előtte mās helyre vītetngē tanubizona
 fāgot nert vala/ hog kellemetes lūtt volna az istennek. Nem lehet fe
 diglen hog hū nélkül valaki annaf kellemetes legen. Mert valaki
 az istenhez tārul/ ennek hīnni kell hog isten vagon/ és azoknak fī ū

tes

212 Sida nipnek jrt

et keresit/ munkáitot meg frzeti. Az hűtnek általa istent hozat
 lún az Noehez / az melleket meg nem látnak vala/ berzúlún és
 eíftelún az istent/ bárkát kípnté az ú házabeli nipinek meg maradá
 sára/ mell bárkánál általa el tártóztatá ez világot/ és az hűtből va
 ló meg igazulásnak örökösé lún. Hűtnek általa enghede az Abraham
 mikorón elő hívattatott volna/ hog az helyre menne/ mellek örökígre
 az istentől vípen vala ióuendőre/ és helyből ki mene nem tudván ho
 uá menne. Hűtnek általa mene az ighiretnek földire/ mint ide
 ghen földre/ mikorón sátorokban lakozott volna/ Isáakual és Ja
 kobual/ kít vgan azon ighiretnek valának örökösi. Mert az várost
 várta vala/ az mellnek fundamentomi vadnak/ mellnek mestere és
 rakója az isten. Hűtnek általa Sara és erót vún az magzat fogac
 dásra/ és az magnak meg tartására/ és gyermeket szüle/ tol lehet sa
 deit el mulatta volna/ hog miuel hitonék itilné azt ki az ighiretet
 tütte vala. Annafofáirt az egg atátul támadá az nemzetfig/ és attul
 ki iminár meg fegetett vala/ anné sol bāmual/ mené bāmban vad
 nak az égne/ szilloghi/ és mint az fően/ mell az tenghernék parsa
 mellett bāmlálhatatlan. Hűt mellett boltanak meg mind ezek/ mi
 korón az ighireteket nem vűttit ligen/ hanem azokat táuul lattak le
 gen/ és azoknak hittene/ legén/ és fiuānatossāgual azoknak őruen
 dettene/ legén/ és vallást tūttene/ legén/ hog űk vendighet/ és ióueu
 nēk legene/ ez földön. Mert az kít ezeket mongák meg mutatták/
 hog űk más hazát keresnek/ és ha az hazárul meg emlekeztenek vol
 na/ az honnan ki mentenek vala/ alkolmatossāgok vala az oda vala
 meg tērsre/ de iobb hazába vāgódnak/ az az/ az mennéibe. Anna
 fokáirt bēmiremmé nem tartá az isten hog azok űtet ű isieneknek
 bñak/ mert várost perzette vala űnek. Hűtnek általa viug áldozat

ra Abraham az Isaacot / mikorön kiseretnek / és megáldozá az ő
 egyetlen eggfiát / liben az igbiretetet vutte vala / libez ez monda
 lutt vala. Az Isaacban hiuattatit tenesed az magzat / mikorön ez ő
 ő magában meg bánta vette volna / hog az isten meg halottaitól és
 fel támasztatná azt / honnan azt és hasonlatos dologhírt bátra viug
 Hútnak általa az fővetkezendőtől meg áldá Isaac az ő fiát Jabo
 bot / és Esauot. Hútnak általa mikorön Jacet megholt volna az Jo
 sefnak minden fiait meg áldá / és tífteffigbet tün / az ő vespeinek te
 teinek. Hútnak általa Josef mikorön meg halna / emlékezetet tün
 az Israel fiainak ki iouisetrül / és paranczolatot tün az ő tetea
 minet felőle. Hútnak általa mikorön Moyses főletett volna el ren
 tetet három holdnapiglan az ő főletül / hog látnak hog pip germel
 rze volna / és nem filinek az királnak paranczolatátul. Hútnak álta
 la Moyseses immorān öreg liutn / nem akarā / hog az Farahonak le
 ānānak fiának bijak / inkább valasztuān magának / hog az istennel ni
 piuel nomorusāgot fenuedne / hog nem mint vutkeznek / és az vutke
 nek egg ideig valo hasznauat ilne / nagubb kardedagsāgnak alijtuān az
 Christusirt valo bídalom vallást / hog nem mint az Egiptusbeliek
 nek sok kinezit. Mert az meg aiāndikozāra níz vala. Hútnak ál
 tala haggai el Egiptust / nem filuin az királnak tegetlensighitūla
 Mert azonkippen keminēdek meg az ő dolgaiban / mint ha láttā
 volna azt / az ki láthatatlan. Hútnak általa perze meg az husiti āldo
 zatot / és az vörnek ki ontāsāt / hog ne illetne űtet / az ki meg őli va
 la az első főlöttől. Hútnak általa meninek által az veress tenghez
 ren / mint egg asbu földön / mell dolgot mikorön meg kiseretennek vol
 na az Egiptusbeliek és / az tengherbe veszinek. Hútnak általa romlā
 nak le Hierikonak kú fali / melleket hét napon körül vuttenek vala .

Az Sido nipek jrt

Hűnek általa nére meg az Raab parázna/hog el ne vessne azotual
 egetembe/ki nem enghettenek volna/mikoron állásra bifeleguel be
 fogatta volna az földnek timlóit. De mit szólott ennél többet/ mert
 el fog ennekem üdöm/ha az Bedeonrul/és az Barakrul/ és az
 Sampsonrul/és az Hieptacrul kezdet emlékezetet tenni/ és Da
 uidrul/ és az Samuelrül/és egéb profetákrul/ki az hűnek általa
 orpágot gőzinek meg/igasságot műelkedinek/az igbireteket meg né
 re/az oroślánosnak torkolat be dugat/az tűznek sebess voltat meg
 oltat/az törnek élit el távoztatat/erősselle titetinek az ű erősten a
 sighthből/erő adatet űnek az hadban/ideghen nipeknek reátol valo
 útisit el vergt. Az asponiállatot az ű halottait fel támadua viugt/
 nikiket fediglen meg dobolának/és nem alarát magokat meg váltas
 ni az haláltul/hog jobb feltámadást néphetninek. Nisit esmeglen mó
 uetigre lúnek/mikoron űköt ostorokual kisirtengt meg/ annal fe
 lette fogságokual/és tómlór zőzisel/meg főuezet űköt/lette vágat
 meg kisirtet űköt/törnek miatta valo halálual halának meg/és ia
 mitt amott budosánal/iubnak és kezletnek nérsz búrben/hátra ve
 get űköt/nomorgatát/sanargatát/kitre ez világ miltatlan valo/pus
 tában tiuelghenek valo/és hegefen/és barlangokban/és az földnek
 lufában. És mind ezet az hűnek általa tanubizonfágot néruin
 az igbireteket meg el nem vűttit valo. Mert az isten mű felölúnt
 meg elein nemi jobb dolgot látott valo/hog mű nálunk nélkül ne len
 ninet fogatkozás nélkül valo állapotban.

Zbenkettődik rít

Anafolairt mikoron enne tanubizonfágotnak föld
 ue i törnül vitettunk legen/ mű és minden terhet le
 petuin

vetuln/és az bűnt el baguān/mell erőssén hozzáragaszkodit/bite-
 siguel valo várásnak általa fussunk az fűzfűdösban/mellet mún-
 tunk élénbe ottanak/az Jhesu fra nizuin/ki az bűntet kezdőte/és el
 vighezőie/ki az ű előtté valo örömmel helybe el benaid/az keresztu
 fān valo halált/az galázatot meg vāluān/és az istennet betin iobb
 felől űle. Mert gondolatot meg/minem ű ellene valo mondāst
 benuedett legen ű az bűnőfőktől/és meg ne fāraggatót/és lelket
 ben meg ne fogatkozatót. Megleñ ellené nem állottatót/és ellen-
 ne nem viaszkodtatot az bűnnel vireset hullásáiglañ/és el seletkez-
 tetet az istennet intisirúl/melben tūneltet hol mint fiainak. En io-
 fiam el ne mulassad az istennet meg feddilt/és meg ne fogatkoz-
 zāl/mikoron ű tighed meg dorgāl. Mert meg feddi az vīstien az
 kit beret/meg oltorozza ledig minden frāt/kit hozzá vīsen. Ha az
 meg feddilt el benueditet az isten mint fiainak lisen agga ű magat
 tūneltet. Mert kirzoda az fia/kit nem tanit az ata? Hōg ha
 tanitās nélkül vāttot/melben rīfēset mindenet/tehāg fattat vāttot
 nem fia. Annakofāirt mikoron tēst berint valo atāint mūnfōt tanit-
 e tottanat legen/és azolot berzūltit legen/nem sōtval inkább telli
 mūneltet az lelketnek ottanak birtoka alatt lennūnt/és itetet nēz-
 nūnt? Bizoni az hōg azot egg tezes napotiglañ az ű atarattot be-
 rint tanitānak valo mūnfōt/ez ledigleñ az mūhāsnanfra/erre hōg
 az ű bentfighes vōltāban rīfēssē tegen mūnfōt. Bizoni az ledigleñ
 hōg semmi tanitās nem lāttatit mostān örökre lenni/panem bā-
 natra. De annak vānna az meg igazulāsna rīgolmas gōmōlczle
 agga azotna/kit annak általa mūeltedetben foglāngāt magofot.
 Annakofāirt az tū le erēstett kezitelet/és le borzātott tērditelet
 emellitet fel/és tegitet az hōg az tū lābaitolna iārāsi egeneset le

Az Sido nípneé jrt

genet/hog az sántaságnak miatta el netiueleggetek az vrbol/hát
nem inkább meg gogntassit az sántaság. Mindenekuel bilesigbet
„ouessetek/és bent illetet/mell nélkül fenti nem fogia meg látni az
ör istent. Gondot viseltetek rula hog valaki ne legyen/ki az istennel
keduitul el balaggon/és valami lescrúsignet gütere főzöttetek ne ne
ueleggit/mell habornitási tegen/és mellnek általa sokan ferteline
felle legyenek. Valaki tú főzöletet paráznalkodo ne legyen/auag hüt
túl ideghen mint az Esau/ki egg itelen váltá el az ú első születis
sit. Mert tuggatol hog annak otánna miforon az áldomást meg a
farná nézni az örösignet törutné herint/meg nem balgatát kirelmis
siben. Mert nem találta belet az ú bünirül valo bánattánal/iol les
bet sol főnühuilatásual kereste volna azt. Mert nem iarulátot az
meg illetett heghez/és az meg guntott tűzhöz/és az bomálhoz
és az sötitsighez/és az vëßhez/és az trombita böhoz/és az
igytiket bauához/mellet az tit hallottanak vala/kirist tünet/hog e
zethez beßidet ne tenninek. Mert el nem þenuedhetik valalez paran
czolatot. Ha okalan állat illetendi az heget/meg főuerzterit/a
uag þagito gheretuel általveretik. És ill rettenetes vala annak ú
nizise/az mi terczit vala. Monse ezt mondá. El hedit és el
rettenit/þanem az Sionnal heghez iarulátot/és az ilo istennel
városához/az mennéi Jerusalemben/és az þamláþatatlan an
galoknal sereghöz/és az első þulotteteknél gülekezetihez/kit meg
vadnak iruán az mennéiben/és az istenhez/ki mindeneknél itilóie
és az fogatkozás nélkül valo igazaknal leltihez/és az Jesushoz/
ki az on testamentumnal főzbe iároia/és az elhintett vörhez/mell
abbalot þol hog nem mint az Abelnek vöre þol vala. Meg lássátot
hog meg ne otállatot azt ki þol/mert ha azot el nem þaladhatának
fik

Kif el fordulnak az előtt / ki ez földön bel vala / sokval infábmú /
 ha el fordulunk az előtt / az ki mennből vale / kinek az ű pára ekkor
 meaurdiga az földet / és mostan és úzenetet tün ezt mondva.
 Meglen eggyer en meg indigom / nem ez az ez földet / hanem az o
 gbet és . Az holott kediglen azt monga / meglen eggyer / ieleni az o
 bog azot más állapotra fordulnak / az mellek meg indultanak /
 mint melleket alkottanak / hog meg maragynak azot / az mellek
 meg nem indulnak . Annakokart meg indulas nélkül valo erpágo
 vóuin fel / tarzunk meg nálunk az isteni kedvet / mellek általa eg
 folgalluk az istent / hog ünelt kellemeteket legünk / üpteletuel / és iste
 ni filelemuel .

Ezen harminadik rife

Mert az mű istenünk emiőrő tűz . Az asafui bered
 tet meg maraggon . Az vendig fogatáru el ne fe
 letezzetel . Mert ennek általa mifit tudatlan / an
 galokot fogattanak vendigahé . Az fogatáru meg
 emlékezzetel mint ha űvelet egetembe volnátot fogat / és azotul és .
 kif saharuságokot benuednek / mint kif tú és testben forogtok . Az
 házasság / és az fertelmessignélkül valo ág / mindeneknek közötte tiff
 teletes . Az paráznállodokot kediglen / és az házasság törököt az is
 ten meg fogia itilni . Az tú erkölczitet kediglen tauul legenek az
 fösünfigtül / meg elegheduin azotual / mellek ielen vadnak . Mert ű
 monda ezt . & ! . nem haglak righedet / sem el nem borzátlat / hog biz
 uan mondhasuk ezt . Az or isten ennekem segyitóm / és nem filek mie
 tegen az ember ennekem . Emlékezzetel meg azotul / kif előttetek
 arat tünettek / kif az istennek befidit predikálást tünettek / kifnek az

23. Sida nipek jet

A hűtőt kövessetek/ iol meg emlékezni rula az tő főzöttet való
 illetetnek mi vighe lútt legen. Az Jhesus Xristus mind tegnap és
 mind ma ugyanazon mind örökké. Külömb külömbféle/ és ideghem
 tanúságoknak miatta ide és tova ne vonattassatok. Mert io az isten
 nek kedvűvel meg erőssíteni az hűet/ nem eledeletvel/ mellet nem
 használatnak azoknak/ kik azokban viselget illeteket. Vágon oltárunk
 meltről nem illik enniel azoknak/ kik az isten sátorába szolgálhat..
 Mert az olyan lelkes állatoknak pusztot az sátoroknak külűle ighe
 rit meg/ az melletnek bírít az túnirt az egg házi fejedelem az sanc
 torumba viszi be. Annakokait az Jhesus és hog az nipek meg sem
 belne az ő tulajdon bírinet általa/ az város kaputának külűle sem
 uede halált. Annakokait mennünk ő hozzá az sátoroknak külűle/
 az ő ranta lútt bídalmaságot viselünk. Mert itt meg maradando
 városunk ninczen/ hanem az iouendót keressük. Annakokait
 ő általa áldozunk bírsíretnek áldozattát az istennel mindenkoron/
 az az/ az mű aiafinknak gömölezt/ melletvel az ő neust vallat.
 Az másval való io titelről kedig/ és az marhátothol való ríftitelről
 el ne feleltetzetek/ mert ez illen áldozatok kellemetese az istennel
 Enghegetek azoknak/ kik elötteteket iárok túneket/ és birtofol alatt
 legetek/ mert azok vigáznak az tő lelkéitelt/ mint kiknek pámos
 kell adni/ hog örömuvel iárianak el ezekben/ és nem gonos kedvel.
 Mert ez használatlan túneket.

Imággatok mű írettünk/ mert hiszük hog io lelki esméretünk vágon
 mindeneknek főzötte/ kik iol afarnak ilni. Inkább kediglen kirtet tő
 főt hog ezt tegjete/ hog miucl hamarabban el szabadulhat/ és főz
 telbe mehefete. Az Bilefignek kediglen istene/ ki halottaiból fel tá
 masta az iuholnak amaz nag pástort az örök testamentumnak vi
 rin: k

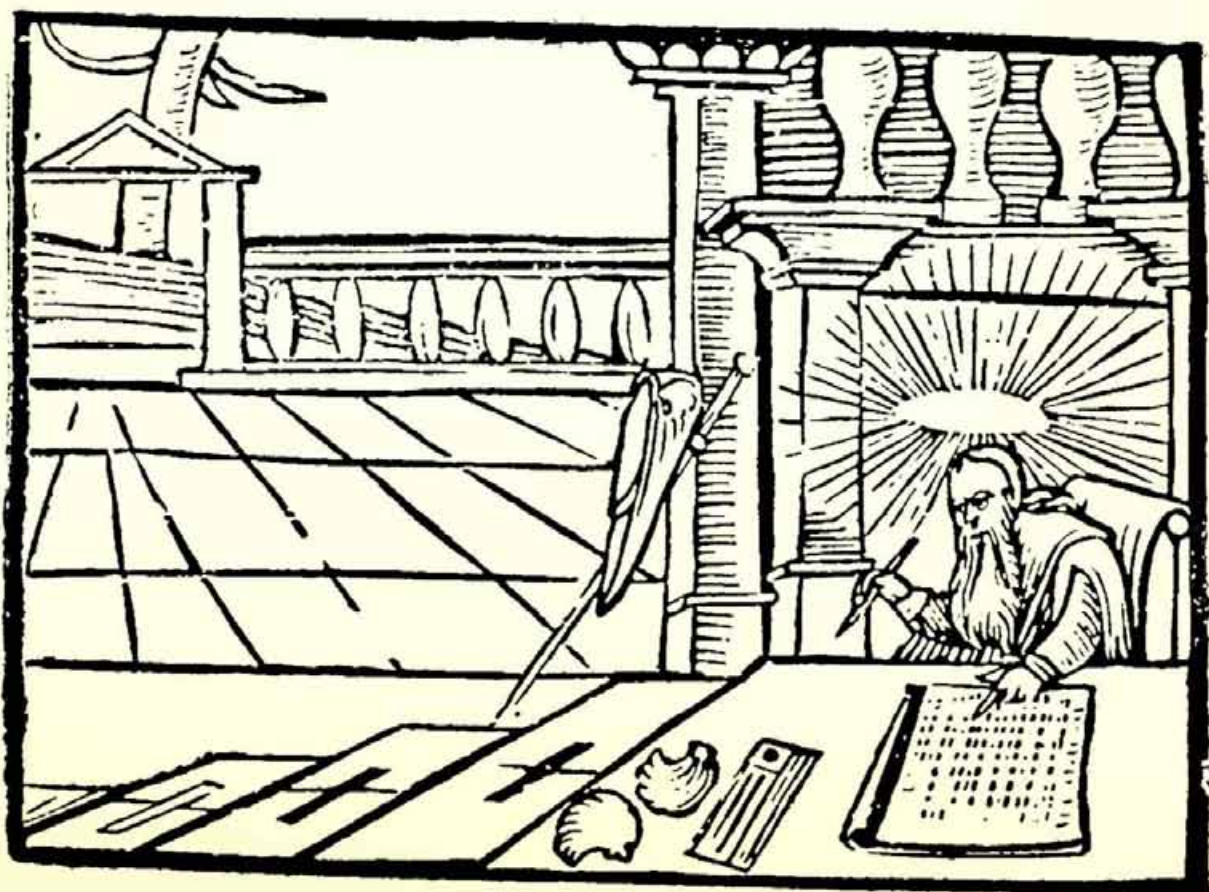
einek általa /az mű vrant Jhesus Xristust/ minden módon spelle
 tegen tütőföt/ minden io czelekedetben/ ha; az ű alarattat tegitek/
 es ezt tege hog az mit czelekedtetek tellemetes legen ű előtt az Jhesus
 Xristusnak általa/ sinek dörzösig adassit örökkön örökké/ Amen.
 Kirlet tütőföt asámfiat vegitek io kedvel ez en intisemnek befidié
 mert keues befidekel irik. tünettek. Tuggatol hog az mű asánkfi
 át az Timotheust most túlem el borzattam. tiuel egerembe meg lá
 rogatlat tütőföt/ ha hamar meg iouend. Köpönnetek minde
 neknek tit előttetek iárok/ es minden benteknek. Köpön
 net tünettek az Olások. Az istennek kedue legen
 tú peletet mindentekuel. Amen.

Olaf orfágbol fele
 Timotheus által

Az Szent Jakab levelinek Értelme.

A Szent Jakab hog' miuel az Zerusälembelieknek
püspököt vala ir az egéb Sido nipelnek, kik minden
nipelnek közötté, Biluel herte lakozna vala külömb
külömb tanuságokual az ü illetben üföt igazgato
uān/ es tanuān.

AZ SZENT IAKAB

LEVELE

első r. b. 3

E Jakab az istennek/ és az mű vrunk Jhesus Zhr
 stusnak boldgáia/ kökönetet írók az tizenkét ágazat
 bol való Sido nyeknek/ kik ide/ s toua bakadozuán
 vadnak. Nag örömmek villitek afamfiar valamien
 nyszer fülömb fülömb filirtetekbe esendetek/ tuduán
 hog az túhútoroknek mi voltának meg látása/ bilesiguel való túrist
 rzeledetik. Az bilesiguel való túristnek fediglen az ú rzeledete/ fo
 gattozás nélkül való legen/ hog fogattozás nélkül való legetek/ és ol
 lak kik semmi ríbben fűssebbúlist ne vegetek. Hog ha valaki tú közzó
 letet bölczelig nélkül megfogattozik/ kirien attul az ki ad tudni ik
 lik az istentúl/ ki mindeneknek tisztán ú maga ad/ és nem panasfol
 ta/ és adottatik únek. De bizodalomual kirie/ és semmit ne
 kételkedik. Mert az ki kételkedik/ hasonlatos az tengheren
 való habhoz/ mell az kelekrül ide s toua veretik/ és nag sebessiguel
 ragattatik. Mert ne aligza az ember/ hog ú valamit ves
 gen iouendöre az vr istentúl. Az kételkedő ember alhatatlan minden
 dolgaiban. Wízkedegik fediglen az afasiu az ú felighes voltában
 finek ala való volta vagon/ víspontag az ki kardag az ú ala való vol
 tában/ mert mikippen az fűnek virága affippen elfog mulni. Mert
 fel támad a az nap nag herosiguel/ és meg afa az fű/ és az virága
 le hull a/ és az ú tekintetinek iles volta el rebe. Zzenkippen az faz
 dag

az és az ú iaráiban meg fogbiruadni. Adog firfiu ki bifefiguel
 túri el az fírtetet / mert miforon ionak lelettetif / az illetet fírona
 iat meg neri / mellett az or isten meg igpire azofnak / fí útet beren
 tif. Miforon valaki fírtetif / ne monga / hog ú az istenül fírtetif
 Mert az isten mikippen gonof dolgosual nem fírtetethetif / azons
 kippen ú és fenfit nem fírt. Sóg minden afíron fírtetif / mifó
 ron az ú tulanden gonof fiuanságának miatta el vonattatif / és meg
 itettetif. Annak viánna az gonof fiuanság / miforon meg fogont
 bunt fiazi / az meg tútt bün fediglen halált súl. Ne tiuelegietef
 berelmes atámfiái. Mind io az atándifozás / és mind fogatlo
 zás nélkül való az atándif / mell az világosságnak atátul súl le
 onnan felül / kinél ninczen el változás / auag el fordulásnak árúf
 itele. Az nemze múnfót az ú el vighezett afarattából az igasság
 nak befídnék általa / hog az ú teremtetett állatnak nemi elei
 lenntif. Annakofáirt en berelmes atámfiái minden ember görse le
 gen az halgatásra / és físedelmes legen az bolásra / físedelmes az ha
 ragra. Mert az firfiunak haragja / isteni igasságot nem müelkedi
 Annakofáirt minden fertelmessíghet / és gonosságnak búálkódíit le
 betuín / befídsíguel fogaggátot az befídet / mell tú beletef oltat / és
 mell orbedelemtül meg taríhatta az tú lefetteket. Meg tiuói lege
 tet fediglen az befídnék / és nem ezal halgatoí / hog meg ne ezallatot
 tú magatolot. Mert ha ki halgatoia az isteni befídnék / és nem ti
 uói / ez illen hasonlatos az firfiuhoz / ki az ú termetit az túforben
 nizi. Mert meg nize ú magat / és el mene / és legottan el feleste
 zef rula minemű volna. De az ki az fogatlozás nélkül való törüin
 ve nize / mell babadságnak törüine / és abban meg maradand / ez
 miuel hog nem feledífen halgato legen / hanem az muplának meg ti
 uóie

úoie/ bodog lipen az ú műelkedetuel. Ha valaki láttaték isten filó
nek lenni tú főzöttetel/ ki meg nem zabolázza az ú néle/ hanem
az ú búit tiudgheni bagga/ ennek hűbába való az ú isteni filelme. Az
tífta és fertelmesfig nélkül való isteni filelem/ az istennél és az
atánál ez / áruatpor és őzuegethez látni az ú nomoruságokban/ és
ú magát tíftán tartani meg ez világtul.

Masodik rife

Dámfiat ne legen tú bennetel az mű orunk Jhesus
Xristusnak hűte semileknek tekintetuel/ és embe
rt vilekedistól. Mert ha be menend az tú gúlekeze
tetesbe egg aran gúrús firsu/ fines ruhába óltór
uin/ törtinnik fediglen az feghinnek és fertelmes
ruhában oda menni/ ha arra nízéndetel az ki fines ruhát visel/ és
ezt mondángátok úneki. Te úll le itt fedwed berint/ és ha az feghini
nek ezt mondángátok/ te áll vesztég amott/ auag úll le itt az en sa
moloni alatt/ és tú magatokban milto itilet nem titetel/ és gonof
e gondolatoknak lútók itilói/ Balgassátok meg en berelmes atámfiat
az isten nem ez világnak feghinit válastái/ kif kardagot az hűtben
és az orpágnak öröfösi/ mellet igpire azotnak/ kif beretük üteti. Tú
fediglen tífteletlensiguel illetetel az feghint. Nem az kardagot mű
tatfái oraságot tú rantatok/ és nem vgan azonof vonknaki túto
fot az itiló bekefnek eleibe? És nem vgan azonof tífneki bídalmas
bebídesuel/ az io ne vorúl/ meit feghinzigül hűuattaték tú reátok? Si
ron az hog iol tífitek ha az királi túruint be tellesítetel ez irás be
rint. Szeressed az te főzel való emberedet/ mint te magadot/ de ha
f semltre nízetel/ búnt tíftel/ és az túruin tútofut meg fedd/ mine
El ű kif

kék azt megsegitel legen. Mert valaki az egyből törvint megfog
 a maga / az törvinnel fediglen eggisten botránkozási tünd / mindenit
 ben vitket tútt. Mert az li ezt mondá. Ne paráználkoddál / ezt
 és mondá. Ne lig gálkos. Hogyha nem paráználkodandol / de gálkos
 lágot tündes / az törvint elhagyad. Vg kollatol / és vg czelekedé-
 tet / mint kék iouendőre az szabadlágnak törvínnek általa megfog-
 tot itiltetni. Mert irgalmasság nélkül való itilete lißen annak / ki
 irgalmasságot nem tißen. És diczeledik az irgalmasság az itilete-
 nek ellene. Mi haßna vagon asámsiai / ha valaki azt monga / hogy a
 únekli hűte vagon / czelekedeti fediglen nem lënd? Vduözijhetij azt
 az ú hűte? Hogyha ruhátlanfagnak miatta meztelen lënd az fereß-
 sen ember / és fereßsen asßon ember / ki asámsia / és hugun / és na-
 ponfid valóilet nélkül búfós / és ezt monga valaki tú lözöletet /
 sariatot bifiuel / melegheggetet meg / és elegheggetet meg / demaga az
 ofual nem seghijtënditet úfót / az mellek az testnek búfoghire vadnak
 mi haßna lißen ennek? Ezenlippen az hűt és / ha czelekedeti nem
 lënd meg holt ú magában. De fogia mondani valaki / teneked hűtöd
 vagon / és ennekem czelekedetim vadnak. Mutasd meg ennekem az
 te hűtödöt az te czelekedetiből / és en és megmutatom teneked az
 en czelekedetimből az en hűtömöt. Te híßedi hogy az isten egg? Jol
 híßed. Az ördögöt és híßik / és rettegnek túle. Elkarodi fedig meg tud-
 nod ohiába való ember / hogy az hűt az czelekedis nélkül meg holt
 legen? Abraham az mü asánk / nem az ú czelekedetiből igazulai
 meg / mikorön aldozatra vutte volna az Isáakot az ú fiát az oltára-
 ra? Eátodi hogy az hűt seghijziguel lütt legen annak czelekedeti-
 nek / és az ú czelekedetiből lütt ligen fogatkozás nélkül való az hűt?
 És be telék az irás mellé ezt monga. Hún fediglen Abraham az is-
 ten

stennet. és meg igazulásiért vitet és ú tüle/és isten barátságát biuac
tatet. Annakotairt láttatoti hog az ember czelekedetéből igazula
son/ és nem ezaf az hűrből? Azontippen kediglen az Naab parázna
és /nem az ú czelekedetiből igazulai meg/ misoron be fogatta volna
az lőutefet/ és más vton ki borzatta volna? Mert mikippen az
test az iló lileknélkül meg holt/ azontippen az hűt és az czelekedie
set nélkül meg holt.

Sarmadié rísi

Az amfiái ne legen sok mester főzöttet/ tuduán hog
nagubb itiletet fogunk venni. Mert solban isam-
lunk el mind náiañ. Ha ki befidiben el nem isamlik
fogatkozás nélkül való firsiu az /ki zabolával meg
birhatta/ mind eghis testit és. Im az louafnak
és zabolát vetünk páiofba/ hog engbeggenet münelünk/ és azotnak
eghis testit ide s toua terenghetűt. Im az páiof és misoron illen
nagof legene/ és az erőss félnek miatta vtelteffenet/ egg lűsded
formánual ide s toua forgattatnak/ valahoua az formánosnak sebest
vifelise afaranga. Azontippen az helw és / lűsded tag/ de maga
nag maga páiās vagon benne. Im az lűs tűz / mell nag ners fát
lghet meg. Az helw és tűz / hamisságnak rakása/ ezenkippen az
helw az mū ragainfban helyeztetit/ mell meg fertezteti mind az
eghis testet/ és fel gheriefti azt/ mell vő termett/ mint egg keret
és fel gheriefteti az Behentűl. Mert mind radafnak/ s mind
madarafnak/ mind rzufo máfo állatofnak s mind tengherben va-
lo állatofnak termispetit meg felidűt/ és felidűt titetett az eme-
beri termispetűl/ az helwet kediglen egg ember sem felidűhetit.
El in meg

meg/meg enyhíthetetlen gonosz állat / halál hozó mireguet teljes. An-
 nafiatala tiszúnt áldást az istennel / és az atánal / és annal általa
 átkozunk embereket / his az istennel hasonlatosságra teremtettenek.
 Vgan azon bābol áldás / és atot bārmazik. Nem kell atāmfiai ez
 eket ekkippen lenni. Nemde az kufú vgan azon érből erepítheti fi-
 ides és keserű vizet? Atāmfiai teremtheti az fighe fa / elan fa mac-
 gosot/auag az bōló tú fighetet? Ezenkippen egg kufú sem teheti
 hog sos és ides vize legen. Kizoda tú főzöttetel bōl és tudos?
 Mutassa meg az ű emberek főzött való io illetiből az ű erefedetis a
 bōlzesighinet felidighiuel. Hog ha keserű gúlósig vagon tú benne-
 tel / és bútetben vetetedis / ne diczekégetet / és hamiss befiduel
 ne legetet az igazságnak ellene. Mert ez bōlzesignem oll / mell
 onnan felül áll le / hanem földi / és test perint való / és érdőghi bōl-
 zesig. Mert az holott gúlósig és vetetedis vagon / ott alhatatlan
 sag vagon / és semmi egenessiguel való dolog ninczen. Az mell bōl-
 zesig kediglen onnan felül vagon / először bizón az hog tística / an-
 nak otāna bilesighes / és modtarto / bōfogado / tegelmessiguel tel-
 tes / és io gómólrzósuel / bűntetis nélkül / és tettetis nélkül. Az meg
 igazulásnak gómólrzít kediglen bilesighben vetit el azolnak / his biles-
 ighet perereznek.

Megedié rís

Onnan vagon hadakozás és háborúság tú főzöttet-
 tet? Nem inneni? tudni illik az tú gónorú illetetef-
 bōl / mellek az tú tagaitokban vitéz kednek? Gonosz
 kiuānságban vattot / és semmit nem birtot / iriglet-
 tel / és gúlósighet űztot / és erőtöt ninczen hog nére
 sigtel

figtet legen. Vntof és hadafoztók/ semmit nem birtók/ annafokas-
 irt hog nem firtet. Kirtet/ és meg nem adatik/ azirt hog gonosz
 sul firtet/ hog az tú gónorú ilettekre fölvezitél el. Tú házasság rom-
 so firtat/ és alponiállatok/ nem tuggatoki hog ez világnak barátai
 sága ellenkedő állat az istenuel? Annafokasirt valaki ez világnak ba-
 ratta afar lenni/ istennek ellensighe lißen az. Auag azt alitátoki/
 hog hñaba monga ezt az irás. Hitlensigre kiánkózik az iló lilek/
 mell mü bennünk lafozék? De nagubb fedővet ad. Annafokasirt bir-
 toka alatt legetek az istennek/ ellene állatok fediglen az ördögnek/ és
 el fut. tú tületek. Közelghessetek az istenhez/ és hozzatok közelghet.
 O tú bünölők/ tífingzátok meg az tú kezeiteket/ és két lelküek tíf-
 ingzátok meg büeteiket. Sánaruságot penueggetek/ és siriatok/ és
 iangassatok/ az tú móetistek siralomra fordullon/ és az tú örömetek
 keferüsigre. Alázzatok meg magatokat az istennek elötte/ és fel-
 emel tütöföt. Egymás ellen való befidet ne állatok asámfiak. Az
 ki az ú atfasiának ellene való befidet sol/ és az ki az ú atfasiának
 ellene való itilletet tífén az/ az töruin ellen való befidet sol/ és
 az töruin ellen való itilletet tífén. Hógha az töruin ellen való itis-
 letet tíf/ nem vag az töruinnek meg tartoiat/ hanem itilóie. Agg
 az töruin perző/ sinek hatalma vagón meg tartani/ és el veszeni.
 Te ki vag ki mást itil? No ki mostan ezt mongatok/ ma és hol-
 nap mennünk imer városba/ és fölvezünk egg estendőt/ és kereske-
 günk/ és nérefighet gúnvzünk/ kik nem tuggatoki mi fövetkezzi az
 fövetkezendő napon. Mert mirzoda az tú ilettek? Mert
 pára/ mell ezal egg keues ideiglen terzi meg/ és annak utánna
 meg nem terzi/ az helin ezt kell vala mondanotok. Ha az er isten
 f ofaranga/ és ha ilni fogunk/ tegül imert auag amart. Mostan ke-
 dia

Éljen örűtök az tú feussighiteben. Minden ez sèle örűenderi-
gonap. Annafairt az fiol ufar ezeleledni/ es nem ezeleledni/
bún ún. fi.

Stodik rife

N fi mostan kardagot vattol sirtatol/ es tangassa-
tol az tú nomorolghitokan/ mellett tú reatol tuncel.
Az tú kardagsaghitol el rothadanas/ az tú oltöz es
titek meg molosulanak. Az tú aranotol/ es ezüstör-
töl meg rosdasula/ es azoknak rosdaita tuncetek ta-
nutizonasagtol lipen/ es si ragia az tú tessleteket/ mint az tűz. Drá-
ga marhat guntitek az otolso napokban. Im az tú műsitetnek birek
fik az tú tartománitokban arattanak/ mellett igazan meg nem atta-
tol ünecik/ fiále/ es azoknak/ fiáltási fik arattanak vala/ az sereghe-
nek vrának fileibe be meninek. Ünörűsighetben ilitek ez földön/ es
buiálkodatol/ búteteknek kedue berint ilitek/ nem fülömben/ mint egg
aldozatnak napian. El fārhoz tatatol/ es meg öletet az igazat/ es
elleneteket nem álla tuncetek. Bifeliguel túrjtek annafairt asām-
fiat az or istennek el ioueteleiglen. Im az bānto ember vāria az föld-
nek berzúletes hasznāt/ bifeliguel varuān azt mig nem idein valo es
fiso esó ballon rea. Annafairt bifeliguel túrjtek tú es es erőssig
zitek meg az tú pū-iteket. Mert az or istennek iouetele el közele-
ghet. Éggitek az māsistoknak ellene ne faházfoágik asāmfiat/ hoj el
ne fārhoz tassatol. Im az itile az antoknak elotte áll. Pildat vege-
tek asāmfiat az saharulogo ruz/ es bifeliguel valo benuedisetrul/ az
profetaktul/ fik az or istennek neyike foltanak. Ballottatol az Robe-
nak túrjites lāttatol mi vighet tūn az or isten hoj ighen irgals

maſ ſegen az or iſten/ es főnörületes. Mindeneknek elötte fedigle
len afamfiai ne eſkegetek/ ſe az menni orſágra/ ſe az földre/ es
ſemmi egéb eſkiſt ne tegetek. Segen fediglen az tú beſidetek ez/ vö
vö/ nem nem/ hog tetteſſigbe ne eſſetek. Sanarufágot benuedi va
laſi tú főzöttetek? imádfozzik. Jo lileſuel vagoni valaſi? inekellen.
Betegheſtediſi valaſi tú főzöttetek? hja bozza az eggházi nipeſ
eggházi emberit/ es ſegenek imádſágot az emberirt/ es fennit meg
ütet olyanul az or iſtennek neuibe. Es az hűtöl valo imádſág meg
gogitá az beteghet/ es ſel támaſta betegſighiből ütet az or iſten/
es ha bűnőkben lënd meg bozzaſtatnak űneſi. Vallatof meg eggi
mäs ellen valo bűneiteket/ es imádfozzatof eggh mäsirt/ hog egghiffig
ben legetek. Mert nag tehetſigbe vagon az igaz embernek imád
ſágának/ mell ereit mutatſa. Illeſ ember vala/ ſiben oſſan indu
latof valának mint mü bennünk/ es imádſágában imádfozzet/ hog
eſő ne lenne/ es eſő nem lün az földre három eſtendeiglen/ es ha
holdnaviglan. Es eſmeglen imádfozzet/ es az égből eſő lün/
es az föld az ű gómólczit meg teremte. Afamfiai ha valaſi tú fő
zöttetek az igaffágtul el tiueledëndit/ es valaſi meg fordítánga ű
et/ tugga hog az fi azt tütte hog meg fordulna az bűnös/ az ű vta
nak tiueſighiből meg ſabaditá az ű leſt az haláltul/ es el fedezte
az bűnőknek ſof voltat.

Az ſent Zafab leuelinek vöghet.

Wm

az ſent

22 Szent Peter apostolnak

első levelének értelme.

Szent Peter és azonsíppen mint Szent Jakab az első levelének írta, hogy az pogánoknak tartományában hisz, hogy a lafoknak vala, mell level milco az apostoloknak fejedelméhez Szent Peterhez. Inti kedvvel újót ez világhí háboruságonak el benuedisire, melleket benuednek vala az euangeliumirt, az mennet iutalomnak reminszághert. Anna utánna inti újót, hogy az profetáknak irása kerint, mikoron ellen nag miltoágra hiuattattanak legen ingen, illetet és visellit, hogy milto legen az keresken hűbőz, mellek fel vűttenek volna. Mert az kereskenfig nem abban volna, hogy valaki kereskennek monga magát, sem ez az abban, hogy valaki meg kereskenfedett, hanem az io illeiben. Mert ez dolog, hogy háboruságot benuednek, nem lenne az Krisztusnak dúrzősighere, ha ezt gonosságotirt láttanának benuedni. Továbbá inti újót, hogy az fejedelmeknek engbéggenek nem ez az azofnak, his kereskenek volnának, hanem azofnak és his pogánok volnának. Mert ha újót haragra indítanák, nem ez az hűtre nem fordulnának, hanem annál felette nagubb fegetlenfiguel háborgatnak újót. Vighezetre egéb keresken illehez valo tanuságot aduán minden állapotbeli embereket, inti újót az Krisztusnak példáiául, hogy minden ez világhí háboruságot, és minden egéb nomoruságot bifeleguel benueggenek. Tanítsa az egébázi fejedelmeket, és azofnak birodalma alatt valo nipeket.

Ami az Szent

AZ SZENT PETER APOSTOLNAK ELSŐ LEVELE

2. Első r. 3.

Peter Jhesus Christusnak apostola / irom ez leve-
let azoknak / kik ioneuiniek / es sarakodua lakoznak
Pontusban / Galaciaban / Cappadociaban / Asia-
ban / es Bitiniaban / kik erre polasztatának / az ara-
istennek eleitül fogva valo el vighezise berint / hog
hútre hajoltanak az bent lileknek meg bentelisinék általa / es az Je-
sus Christusnak virinek hullásának általa. Az isteni kedvo / es biles-
sig tú bennetek neuekéggik. **D**iczirteffik az isten / es az mű-
runk Jhesus Christulnak attaki az ű búsighe irgalmassága berint
mionnan nemze munkót / ilo reminsigbe / ennek általa hog fel táma-
da halottaiból az Jhesus Christus halhatatlan / es meg ferteßet
peterien / es meg biruadhatatlan öröfsigre / mellek tünettek tartanak
az mennekben / kik az istennek ereiből öríftettek meg / hütnek általa /
üdüössigtekre / mell ez vigre bereszteték / hog ki telennik / az vtolso ű-
döben / mellben örüendötek mostan egg keues ideiglen sánaruságual
illettetuin / fulomb fulomb bizonság vtelekben / ha búfsig / hog az
gú hütötökrül valo bizonság vitel / mell nagual dragabb az arannal
mell el vöß / de maga az tűznek általa láttatik meg ha io / talaltat
fik dicziretre / es dúczófsigre / es tífteffigre / afforon mikoron meg
fog telenni az Jhesus Christus / fik mikoron ne lassatof / berettek / fik
ben

ben mōs. an/ mīforon nem lattatol ligen/ mind az által es ű benne
 huiñ/ meg mondhatatlan/ es dicziretre multo örömucl örültöl/ fi
 az tū hūtorölnek vighinek iuralināt vīstet/ az tū lēfētefnek űduöl
 sighit/ mell űduöl sigrul kēdekkedinek es nagon tudafozānāt az pro
 fetāl/ fi az tū reatol iouendō istennek feduirul profetālānāt/ nagon
 tudafozuān ezen/ fire volna az iel/ auag minemū űdōnek rībire tenne
 ielentist az Xhrīstusnak lēfē/ mell ű benne vala/ mell mīnek elōtte
 meg törtintenek volna/ vallast tīben vala rula/ hog az Xhrīstusra
 b sañarusagol iūnek/ es hog az sañarusagol nag dūrzōsighetet nerni
 nek/ fīnek ez es meg vala ielentetuiñ/ hog nem ű magofnak/ han
 nem mīnekūnē kölगततनाना/ fi ezetel mellek mōst tūnektek meg
 vadnak űzentetuiñ azofnak általa/ fī tūnektek predikāllottāk az eu
 angeliumot/ mell az bent lilefnek általa borzāttatē le az menn or
 pagbol/ melleket az angalol es fīuānateffagual nizif. Annafofāire
 az tū értelmeteknek derekait fel űuecziuñ/ iozanol legetek/ es vessi
 ekel reminsigtetek az istennek kedroiben/ mellek tū hozzatol vīstnek
 mīforon meg ielenit tūnektek az Xesus Xhrīstus/ mint enghedel
 mes fia/ hog ne aggātōf magatōf az tū elgbbi gonol fīuānsāghia
 tofra/ mellekben tūtōfōt vīselnek vala/ akkoron mīforon az Xhrīstus
 meg nem tudnātōf/ hanem mīkippen az fi tūtōfōt el hīua/ bent/
 azonkippen tū es mindenemberef kōzōtt valo illetelben bentelē le
 getek/ annafōfāirt hog meg vagon iuān. Szentel legetek/ mert en
 bent vāgōf. Es ha az afa istennek imādāgot tīstet/ fi mindennek
 az ű rzelekedeti kerint/ es bemilefnek sekintete nélkül tīben itiles
 tet/ meg lūstātōf hog isteni fīlelemben űlūñ/ vigherzitet el ez vilāg
 ban valo lāstōfōfāit ideit. Eut uān hog tūtōfōt nem el vēfendō mar
 b hāfual pālānāt meg/ az tū hūba valo illetetelből/ mint ez űstet

22 Szent Péter apostolnak

aug arának/mell illetet az tú eleitnek berziből püttet valaha
nem mint az ártatlan/ és tífia bäránnak az Xristusnak drága virá-
uel/ fi bizón elő el válastatott vala/ minek elötte az világ teremte-
zett vala/ de meg jelentetett vala az otolsó időben tú írettet/ fi
ú általa híttet az istenben/ fi azt fel támasztá halottaiból/ és dű-
szőlighet ada únak/ hog tűneket hűtőfő és reminsigtet lenne az
istenben/ fi az tú lefettet meg tífirítat az igazságra hajoluan
az bent lileknek általa/ az orafui peretetuel/ mell minden tettetéssig
túl táuul vagon/ tífia búbólighen beressitet egg mást/ fi onnonan
fűlettetitet/ nem halando magból/ hanem halhatatlanból/ az iló is
siennek bebidinek általa/ és mell örökké meg marad. Annafofirt
hog minden test fű legen/ és az embernek mindendűrűsighet ollan
mint az tűnek virága. Meg afa az fű/ és az virága lehulla/ de az
ör istennek ighet örökké meg marad. Az fediglen az ighet/ mell az
euangeliumnak általa tú hozzátot vitet.

Szafodit rife

Annafofirt minden gonosságot/ és minden álnak-
ságot/ és minden tettetéssighet/ és eggmásra való
irigledisitet/ és minden ragalmas bebidet el hag-
ján/ mint az mostanűletet germetek fiuannatof
nem az testnek/ hanem az lileknek álnasságonélkül
valo tejt/ hog annak általa fel neuefegget. Mert meg fosi-
tost hog legelmes legen az ör isten/ fíbez tárułuán tú és/ ippulst ve-
getet/ mint iló főuet/ mell isten iló fű/ fi bizón az hog az emberet
túl meg hártatet/ de az istennél válastott/ és drágatatos/ lelki ház
az/ bent papfag/ hog lelki áldozatofot vigetet fel/ millek felleme-
zet

vele az istennek az Iesus Xristusnak általa. Annaokáért az irás
 és írta ezt. Im követ titeket az Sionban / melyet az Iú Béghe
 kerbe kell tenni / és inell valasztati / és drágálatos. És valaki abban
 hiéd / meg nem bigenngetik. Annaokáért tünetsé drágálatos / fié
 hiú / cartot / de azoknak fí hűtölenek ez fú / mellett ióá nem hág
 eán meg hánaat az alfoüánnak műesi / az begheletben fú fú fú
 de lenni / és o'í fú / mellbe meg botlanak / és oll. üdítla / mellbe meg
 úrköznek / tudni illik azoknak / fí az istennek beidibe meg botrán
 koznak / és nem hípnak annak / az mire meg és tanjtattanak vala.
 Éú fediglen valasztott nemzetek vattot / firali papságok / bent nipek
 kerelgbe iútt nipek / hog hirdessitek annak hatalmassághit / fi az Ió
 eitisighebből el hiua tütöföt az ú czudálatos világoffágára / fí rle
 ghenteñ az istennek nipi nem valátot / mostan istennek nipi vattot /
 fí rghenteñ irgalmasságot nem íertetek vala / mostan irgalmassá
 got íertetek. Szerelmes afámiai fírek tütöföt / mint ióueuínéket
 és rton iárofot / tároffasztot meg magatokat az gon. fí fíuán
 fágoktul / mellett az lilefnek ellene vitézkednek / és az tó illetet tífá
 tiffigheben legen az pogánoknak főzött / hog ebben az miben gonoff
 mondanak tünetsé / mint gonoffiúofnek / az to rzelekedetektől ille
 tet tiuín tó rulatot diczirig az istent / az meglátogatásnak napján.
 Annaokáért birtoka alatt legetet minden emberi teremtet állotnak
 az or istent / afar fírat legen / s afar epéb miltoságbeliek legenek /
 mint fú smtereknek / és mint fíket az isten borzát / az gonoffoknak
 tofá állására / azoknak fediglen dicziretek / fí tot rzelekednek.
 Mert iá oácon az istennek afaratta / hog ick rzelekeduinbe dugiá
 tot fíatokat az eptelen / és tudatlan embereket / mint fí fíabad ne
 gpet vattot / és nem ollak mint fí az fí. b. fíagnak fíne alatt gonoff
 ezele

22 Szent Péter apostolnak

zelekedgetek/ hanem mint istennek polgai. Mindeneknek meg agga-
 tot az ú tisztaságok/ az avarúságot keressitek/ az istentől töltesd/ az
 firalt tisztaságok. Az polgát az ú profnak birtokot alatt legenek fi-
 lelemmel/ nem az az azofnak/ fi is és tegelmek/ hanem azofnak
 és/ fi kemény. Mert ez az kedves dolog/ hogy az istenhez való lel-
 fi esmértirt valaki el benuedi az nehezség/ áomorúságot ben-
 ueduin/ mellet nem irdemlett volna. Mert mi dicziret vagon eb-
 ból ha el benueditek az arczul verisefek/ mikorön bünölőf vattok?
 hanem ebből vagon ha túrtok mikorön tot tisztet/ és mind azon által
 és áomorúságkual illetnek túrtok. Mert ez az istennél való ked-
 ves dolog. Mert erre vattok hivatatuán/ mert az Christus
 és saharúságot benuede mü irettünk/ münénk pildát háguán/ hogy
 az ú áomdítit fövetnitet/ fi bünt nem túrt való/ és álnakfág nem ta-
 laltaték annak hátaban. Rit mikorön gonof befidefuelet illetninek/ az
 gonof befidefuelet hátra nem térte/ mikorön finofot benuedne/ se-
 neghetisi nem tiben való. De az boszu állasi arra hága/ fi igazán
 is/ fi az mü bünenkét ú visel/ el az ú testiben az fán hogy az bün-
 nöknek meg baluán/ is testben foglalnok magunkot/ finet testin való
 veresignelet fislighuel meg áogulátok. Mert tiueghof valátok/ mint
 az iuhof/ de mostan az pastorhoz tértek/ és az tú lefketeknek gome-
 ga viselőihez.

Sarmadik

3onfirpen tú feleségnek birtokot alatt legetek az cü-
 firneiteknek/ hogy azofot és/ fi az istennek befidire
 nem hatolnak/ az feleségnek is illetnek általa/
 bekid nélkül meg nére/ mikorön is epebe vifil
 az tú tirta illettek/ mell tisztetuel egge foglaltatok/ finket isef
 sighe

síghe nem külső ítéltig legen/mell az hátsónak fonásában/ és az a
 rannak fel fűzítiben/ auag az palástosnak íkes öltözetiben vagon/
 hanem az pünel embere/ titkon való/ és megdögletis nélkül való/
 engedelmes/ és ott fiuel meg nyugogganak/mell lilék az istennel be
 meinel előtte nag drága állat. Mert az bent asponiállatok és ri
 ghenteñ az istenben bizuan ezen modon ífektik vala ű magofot/ és
 az ű simelnek birtokot alatt valának/ misippen Sára engbede
 az Abrahamnak/ orának útet hquāñ/ finek leāhi lútót/ misoron
 tot rzeleketet/ és semmi filelemuel meg nem rettentet. Az fira
 fiaf azonkippen az ű felesíghetuel értelem berint laftanak eggütt/
 eísteíghet tuuñ az asponiállati erőtlen edinnek/ mint fíe egenlős
 kippen erőfőfő az isteni fedőnek íletiben/az tú imádkezősítot meg
 ne basaggon. Summa berint/mindháian egg aforatual legetet/ és
 egg lelfi indulástot legen/ arafius beretet legen bennetef/ főnörülete
 zohut/ feges befűdűet/ gonoszt gonost ne tegetet/ auag fűdalomire
 fűdolmat/ hanem vűshontag tot mongotot/ tuogátot hóg tűnef
 tet ezirt vagon hűataltot/ hóg az meg áldást őrófűgűl regis
 tet. Mert az fi aforia az íletet beretni/ és io napstot látni/ meg
 enbíre az ű neliwít az gonostul/ és az ű atáfual ne bolton alnap
 fagot. El hatolton az gonostul/ és tot tegen/ bűfíghet beressen/ és
 az fűeíffe. Mert az or istennel fűmei az igazafon vadnak/ és az
 ű fílei azofnak főnörghilñ. Vűshontag az or istennel refintete
 azofon vagon/ fíe gonostot tűnef. És fűezoda az/ fi tűfőfő fog
 ion íanargatni ha io íletet fogtot fűuetni? Sóg meg ha valami nò
 morusagtot fűrtinēndí és az igassíghire/ mind az által és bodogot
 vattot. Azofnak rettenetessíghetűl fedíglē meg ne rettenhetet/ és
 meg ne paboroggatot/ hanem az or ísten fűenteltesíff az tú fűeíffe
 An ben

22 Szent Péter apostolnak

ben. Kétségetek fediglen mindenkoron az telessre mindennek/
 tiú tüleket kerdist tißen/hog állatok az remin'igrül/mell tüben
 metel vagon felid'iguel és tiptessiguel/és io lelki esmértef legen
 hog az mirül rágalmozna tütöföt/mint gonosfot/abban meg fia
 genülteffene azof/ti fidalmazza az tü Zbristuban valo illette
 fer. Mert több hog io ezeleduin benuegetef nomoruságot ege
 befrül/ha az/az istennek akarattá/hog nem mint gonosul ezeled
 uin. Mert az Zbristus és eggyer benuedett volt halált az bünöfirt
 az igaz/az hamissáirt/hog munkót az istenhez iutana/ti bizón
 hog test ferint meg ölettetef/de lelke ferint eleuensigben tartatef/
 mell lilékben el és mene/és az lelketnek ti az tömlözben valána
 predifalla/ti righenteñ engbedetlenef lúttenef vala. Mikoron eggy
 fer várná az istennek hoszu ideiglen valo túrisit az Moenaf ideis
 ben/mikoron az bárlát ezinállat vala/mellben eggy keues/az az/
 niolel lilék maradott volt meg az víznek általa/mellnek pildázatta
 ferint az fereft víz munkót és megtart vesbedelemtül/melluel nem
 az testnek beañit vísit el/hanem melluel ez fíuetkezit hog az io
 lelki esméret/io feellen az istennek előtte az Zesus Zbristunak
 fel támadásána általa/ti az menni orfágha menuin/az isteneñ iobb
 telöl vagon/ti hatalma alá veté u magána az angalot/és ti ha
 salomban és biredalomban vadna.

Regedik ríß

Anafolairt mikoron az Zbristus tint benuedett le
 gen müirettünk tessiben/tü és vón ezen gondolasfe
 rint fel feguerteggetef/hog az mell ember tessiben beu
 ued vala/meg füng az bünül/erre hog immārañ

22. Szent Péter apostolnak

siben és örülletek vigaduan. Ha bédalmaffágokual illetnek tútót az
Xhrissus neuetre bodogok vattok. Mert az istennel dúrzsíghé és
lelke tú rangtatok nyugosít. Azoknak mi volta berint bizony az hog fi
dalmaffágokual illettetik / de az tú mi voltotok berint diczirtetik.
Mert tú főzzöletek valaki saáaruságot ne benueggen / mint gallós
auag orv / auag gonos tiuó ember / auag oll fi gonos tippen az más
ember dolgaira visel gondot. Ha valaki fediglen saáaruságot benued
mint kerešten / bigenne ne tarrza / sóg dicziretet tegen az istennel
ez dolognak risiben. Mert ideie és vagon / hog az itilet az istennel a
házatul kezdessik el. Hog ha előfór mú túlunk kezdetik el / mi vighet
liszen azoknak / kik nem hisznek az istennel euangeliumának? És ha
az igaz és ezaf alig fog meg menekedni / az isteni sílelem nélkül
valo ember / és az bünös / hul fog meg terézni? Annaokaitt kik sa
áaruságot benuednek az isten akoratta berint / tegik le az ű lelketek
az istennel / iol czelekeduin / mint hírosíghes teremtonél.

Ötödik ríð

Ighen firem azokat kik tú főzöttetek eggházi em^b
beret / fi en és eggházi ember vágok / és az Xhris
tus saáarusághinak tanubizonfága / és fi ríðes va
gok az dúrzsíghen / mell meg ielenik iouendöre / ő
rizzitek az mennire erőtök vagon az Xhristusnak nán nipit / annal
gongát viselutn nem fíberitís berint / hanem szabad akarattok be
rint íkelenül néresíghet ne fiuánniatok / hanem hanlando akaratuak
visellitok gongát / sem vó mint ha vralfodni akarnátok az kerešten
nip ellen / hanem vó hog io pilda adásofra legetek az nán nipnek
És miforon meg ielenéndik az pástoroknak fete delme / az meg bir

hadás nélkül való dúcósignet koronáját meg néritek. Azonfippen
tú ittias birodalmot alatt legetek az vinfnek/effippenhog mind ná
ian eggmálna birtoka alatt legetek. Az lilefnek alazaros volta be
tűngtú beletet/annafosaitr hog az isten ellene áll az feufeknek/
az alazarotoknak pediglen atandifot ad. Annafosaitr alazzatol
meg magarot az istennek hatalmas kezinek alatto/hog tütöföt
fel magasztallon/nuforon alfelmas ideie lifen/ minden gondotofot
ú benne vetuin. Mert úneki gonga vagon tú rulatot. Zozanot le
getek/vigazzatol/mert az tú ellen/igtek az órdög/mint egg ordi
to oróflan ide s toua iar/terefuin lit marion meg. Kinek ellene
állatol az hütben ippel liuin/ezt tuduán hog ez saharuságot/mellek
penuetek/el vigheptetnek tüneftet afamfiat/fif ez vilagon vattol
De az isten/fi minden atandifot ad/és fi munkót elbiua az ú ós
rófke való dúcófighire/az Zesus Xhriftnak általa meg ippnzen
tütöföt/fif egg feues ideiglen saharuságot penuetek/és meg támas
kon/ meg erőssnzen/és alhatatossá tegen. Anna dúcófig/biro
dalom adassit órófön órófke. Amen.

Az Snyuanusnak az
hito atafiunak általa iram tüneftet ezt/az mint aligom feues befi
defuel/intuin/és tanubizonfágot tiuin rula/hog ez legen az isten
nek mü hozzanf való igaz fedue/meliken mostan alhatatofot vattol

Rófon tüneftet az eggházbeli nip/ mell Babylonban vagon/
mell az tú válastástokban ríbes/ és az Marcus az en siam.

Rófonnetek eggmálna beretetből való czofolafual. Bife

fig legen tüneftet mindenteknek/fif az Zesus

Xhriftnus hütiben vattol. Amen.

En in az fene

212 Szent Peter apostolnak

második levelinek értelme.

Ez levelet írta az mint meg tesszük mikor ontmá-
rañ ighen vön volna/ és balatához főzel. Mert em-
lekezetet tiben itt az ű balatáról. Az pediglen vön
as nélkül minden ferefténeknek/ intuin űfő az illet-
nek tisztaságára/ és az righiefnek példatával/ és az
otolsó itiletnek rettenereffighiuel az itelen szelvedetekül meg ret-
tent/ felette ighen fedduin azokra/ kik az egg űgü ferefteneket gonos-
tanuságual meg dögletnék/ az monduan hog az Christus el nem
tunc.

40 SZENT PETER APOSTOLNAK MASODIK LEVELE

1. Első r. b. 1.

En Simeon Peter Jesus Christusnak apostola/ és
solgára irom ez levelet azoknak/ kik egenlő fipa-
ven ríbelet mü velünk az drágalatos hűben/ az mü-
istert innék/ és az mü meg váltónak/ az Jesus
Christusnak igazságának általa. Az istennek
kedue/ és bifeffighe tü bennetek neveléggif/ az istennek/ és az mü vo-
runk Jesus Christusnak esmêretinek általa/ vā hog/ mikippen az ű
isteni ereie mindeneket oda mü nekünk/ mellet illetünkre/ és az isteni
solgal

ſolgálatra tartoznak / annak eſméréſſnek általa / ſi el biua múnſót
 az ú dúr zóſigb net / és iſteni ereinek általa / melleſſnek általa drága
 latos / és nagy atandítóſot ada múnſunk / mint meg igérté vala / hog
 ezeknek általa az iſtens terméſetben riſeſſé lennitet / ha el távozán
 dorot az ſertelméſſigtől / mell ez világon vagon az gonéſt ſuánſág
 nak általa. De ezen és minden úgefezetuel legetek / ſolgálatſtatok az
 eu bűtőſſben iſtagos illet / az iſtagos illetben fedig tudománſ /
 az tudománban fedig mirtíſíctéſſigbet / az mirtíſíctéſſigben fedig
 len bifeſíguel valo váraſt / az bifeſíguel valo váraſban fediglen iſtens
 ſolgálatot / az iſteni ſolgálatban fediglen atáſíui ſeretetet / az atáſ
 ſíui ſeretc. ben fediglen ſerelmer. Mert miſoron ezek bennetek lege
 nek tünéſtek / és búólköggeneſ / nem tiſnek tútőſöt biualkodóſſá / ſem
 biſoba valo műſeſſé / az művunk Jeſus & Chriſtusnak eſméréſſre.
 Mert az ſiben ezek ninczenek val az / és kézuel tapogat otat / és
 ell ſi eſſeſeſezett rula / hog ú az ú rigbi bűneiből ſitíſtíntatott legent
 Annaſokáirt atámſíat ezen úgefezetek inſább hog az mire bñta
 nak / és valaſtortanak tútőſöt abban erőſſel legetek. Mert ha ezen
 ſet tünditet / ſi ha el nem iſhamlotok. Mert eſſippen bñſíguel ſois
 gáltatíſ tünéſtek be menis az művunknak / és meg váltónſnak /
 az Jeſus & Chriſtusnak öröſſé valo orſágába. Annaſokáirt el nem mu
 latom hog tútőſöt mindenſoron ne inczeleſ ezetre / tel lehet tuggá
 toſ / és meg erőſſültetek legen ez ielen valo igáſſágban. De maga in
 gar dolognak alíntom / hog az menie ideiglen ez banliſban vágok / hog
 ſel indíczalok tútőſöt intilemnek általa / miſoron tuggam hog roud
 udón ſövetkezit ez hog le veſſem ez en banliſomot / miſippen az mű
 vunk Jeſus & Chriſtus és / meg telente emekem. Úgefezem és fe
 diglen mindenſoron ezen / hog tú az en ez világból valo ſi muláſom

242 Sint Petter apostolnae

naſtanna ezefrül emlekezetet tebeſſetek. Mert nem meſterſigueſ
 berzett beſideket ſouetink miſoron meg telentőſtűnektek az mŰ po
 runt Jeſus Chriſtusnak tebeſſigheſ / és el ſouetelſ / hanem ſik az
 mŰ ſemeinkuel látok az ű felſigheſ voltát. Mert tiſteſſigheſ / és
 dűzöſigheſ vűtt vala az aſa iſlentűl / miſoron az felſigheſ dűzö
 ſigbol illen ſo adatgűneſt. És az en ſerelmes ſiam / ſiben ennek
 ſem ſo ſippen ſedvem teleſt. És ez ſozatot mŰ halloſ / hog az
 menniből adatgű / miſoron ű ode volnánk az ſent hegen. És az mŰ
 beſidűnt erőſſebb az proſetálnak beſidinél / mell mŰ beſidűntre mi
 ſoron ſigelmeteſen űgeſeztet / mint egg ighő ſouidneſre / mell homā
 loſ helen meg terűz / ſol ſiſitet / arűz iglān miglē az nap vilā
 goſſāgot tegen / és az hānnal ez illag és / az tū ſűeiteſben ſel
 tāmaggon. Ezt előſſőr meg tuggatok hog minden proſetālāſ ſeo
 rint valo irāſ oll / hog nem minden magarāzhatta meg. Mert
 nem emberi aſaratbol ſolt rigbenteſ az ſouendő mondāſ / hanem
 az ſent liſeſneſ általa ſoltanaſ az iſtenneſ ſent emberi / mell űſet
 erre indűtā.

Masodit rix

Válaszol pedig lehamiss profetai és az nlp hűzött/
miskippen túfözöttetel és lißnet hamiss doctorok/si
alattomba veszedelmes eretneszigeleket hoznak be/
si az vristent és megtagagga/si úföt megváltotta
és u magokra hamar valo veszedelmet hoznak/és so
tan foverit az u veszedelmeket/sifnet általa az igazságnak vta his
dalmas beszidefuei illettet/si telhetetlen sagnet általa mester sige
uel berzett beszidefuei fognak feressedni tú raptarok/sifnet uiletel
imma

124

Do affo

242. Szent Péter apostolának

alacsony / és fíj meg nem tudna / kívánni az bűn titeltül / és fíj el veszt
 tít az lelket / mellet nem átharatos / fíjnek az ű bűn tehetetlen
 siben foglaltos / és fíj átkozott fia / fíj el hűgűn az igaz otat
 tiueghibe esnek / az Balaamnak az Bismnak fíjanak otat fíjettűn
 fi az alnallágnak iutalmát beretg. De meg feddettetg az ű hamiss
 voltarul. Az meg felidített és nima lelkes allat emberi poual pol
 uan / ellent tartat az profetának balgaraglagának. Ezek az viz nél
 kű való fut fű / és föld / mellet az sebes bűnek miatta viltetn k
 fíjnek az ű lőtűsighetnek homala mind öröf meg tartatott. Mert a
 miforón felette ighen feult / és hűba való beidetet polandnak / el
 vesztit az embereket az testi gonosz kívánságnak általa / testi gőn
 rűsighetuel / tudni illik azot / fíj igazán el táuztanak vala azotul
 fíj tiueghiben ilnek / miforón azotnak szabadsgot ighitnek / mifor
 on ű magof fertelmes illetnek legenek polgai. Mert az mitűl valak
 fi meg gőzettetett / annak polgálatára és fíjteles lűt. Mert iol
 lehet eggyer el táuzának ez világhi fertelmessighetűl az or isten
 nek / és az meg vältó Zeluz Zhrisťusnak esmēretinek általa. De
 maga annak otánna esmegleñ ezefbe magofot eluegűtűn meg gőzet b
 tetnek / és ezefnek az ű otollo dolgot gonosabbat lűnek az elűknél.
 Mert több volt volna űnek / hog meg ne esmērtit volna az igaz
 ságnak otat / hog nem mint minel otánna meg esmērtit / arrul el
 fordulni / az mit űnek eleifbe attanak vala bent paranczolatual.
 De meg törtintg azotban az / az mi igaz fűz beidul / fíjott mon
 datni. Az beise megtēre az ű tulandon ofadāsara / és az dűfno meg
 mosattatűn megtēre az sarnak fertőibe.

Sarmadie ríj

1516

masodik leuele.

218

Masodik leulelem immārañ ez ašāmfiai / mellett mel-
 tan iról tūneket / mellettben intisemnek általa tel m-
 di, tom az tū tista értelmeteket / hog meg emlekez-
 zetek az iahisrúl / mellett az bent profetát meg-
 mondottanak / es az mű paranczolatintul / fit az or-
 ismennel / es az űduőzintonek eposioli vagunk / ezt elispér tuggatol
 hoz az otollo napokban ezolardok tūneket / fit az ű tulendon gonos-
 siuansagot berint fognak iarni / es ezt fogiát mondani. Tul vagon az
 ű el tūetele / mellett gaforta ighire? Mert az mi űdötül foguā az
 ašāf el ruguttanak / mindenek azonkippen vednak meg iraradua
 mind az teremtisnek eleitül fogua. Mert ez ascrattok berint va-
 gon hog nem tuggat / hog az eghet immārañ riātul fogua voltanak /
 es az föld / mellett az vizből / es az vizen állanak az isten befidituel
 mellettnek általa az világ / mell afforon valo / viznek miatta el arad-
 wān el vesse. De az mell eghet mostā vadnak / es az mell föld vagon
 vān azonna befidinek általa állattattanak helyekre / es az tūzre tar-
 tatnak az illetnek napiāra / mell az isteni fitelem nélkül valo em-
 ber:nek befedelmeinek napia. Imez eggdolog fediglen tudástokra
 legen tūneket berelmes ašāmfiai / hog egg nap az or ismennel azon-
 kippen vagon / mint ezer eštendő / es ezer eštendő alkippen vagon /
 mint egg nap. Kisebelmet nem tiken az or isien / fi ighiretet tūn-
 mikippen nist ez fisedelemnek alitaf. De holba ideiglen valo tū-
 rist tiken mű trettūn / mikoron nem asaria hog valafit el vepenne-
 hanem hog mindeneket az illetnek meg i. bñtāsara vegen. Al tū le-
 diglen az or ismennel napia / mikippen az orw ijet / mell napon az
 eghet el mulnak / mint az lebest pēl / az illető állatok fedtalen nag-
 buzgos. gban liuin / meg bñmlanak / es az föld / es az mell teremtet

Do ij ālla

állott az földön vadnak meg ignek. Annakofairt misoron mind ezek
 el bomollanak/gondolatok mineműnek ellen lennetek tünettek az
 emberek főzött való bent életében/ és isteni filelmekben/ vártañ
 és siuauañ/hog hamar el tünön az istennek el iouisinek napia/mell
 nek általa az eghek meg guluuñ el bomolnak/ és az illető allatok nag
 buzgalagban liuñ el oluadnak. Várunk kediglen on eghekét és on
 földet/az or istennek ighireti berint/ mellekben igazság laforiz. An
 nakofairt berelmes atāmfiai ezeket vártañ ezñ legetek/ hog az
 isten túrófót tiktāñ/ és fertelmessig nélkül találton/bifeligben/ és
 az mű vrunfnak hosszú ideiglen való túrisit/ veszedelemtül való meg
 maradástokra alczátok lenni/mikippeñ az mű berelmes atāmfia
 és az Pal az únefi adatott bölczelig berint itt tünettek/főzel min
 den leueliben boluāñ ezefrül/mellek főzzöl vadnak nimellek/ melle
 ket nehéz meg érteni/melleket az tudatlanok/ és azok fiik nem elég
 erőssel az hűben/ gonosz magarázása fordítanak/ mikippeñ egéb
 arásokot és az ú tulandon veszedelmekre. Annakofairt tú berelmes
 atāmfiai minet vána elsőbör tudástokra attuk ligen ezeket/táuoß
 assátok el hog egebekeucl egetembe az fantalan illetű embereknek tiuel
 ghisinek miatta el vonattatuāñ/ ki ne essetek az tú tulandon alhata
 rosságtokból/panem neueggetek az isteni aiāndisban/ és az mű
 runfnak/ és az üdvözítő Jesus Zhrisiusnak esmêretü
 ben. Únefi dúczóság adassik mind mostañ/s mind
 örökké való napiglañ. Amen

az bent

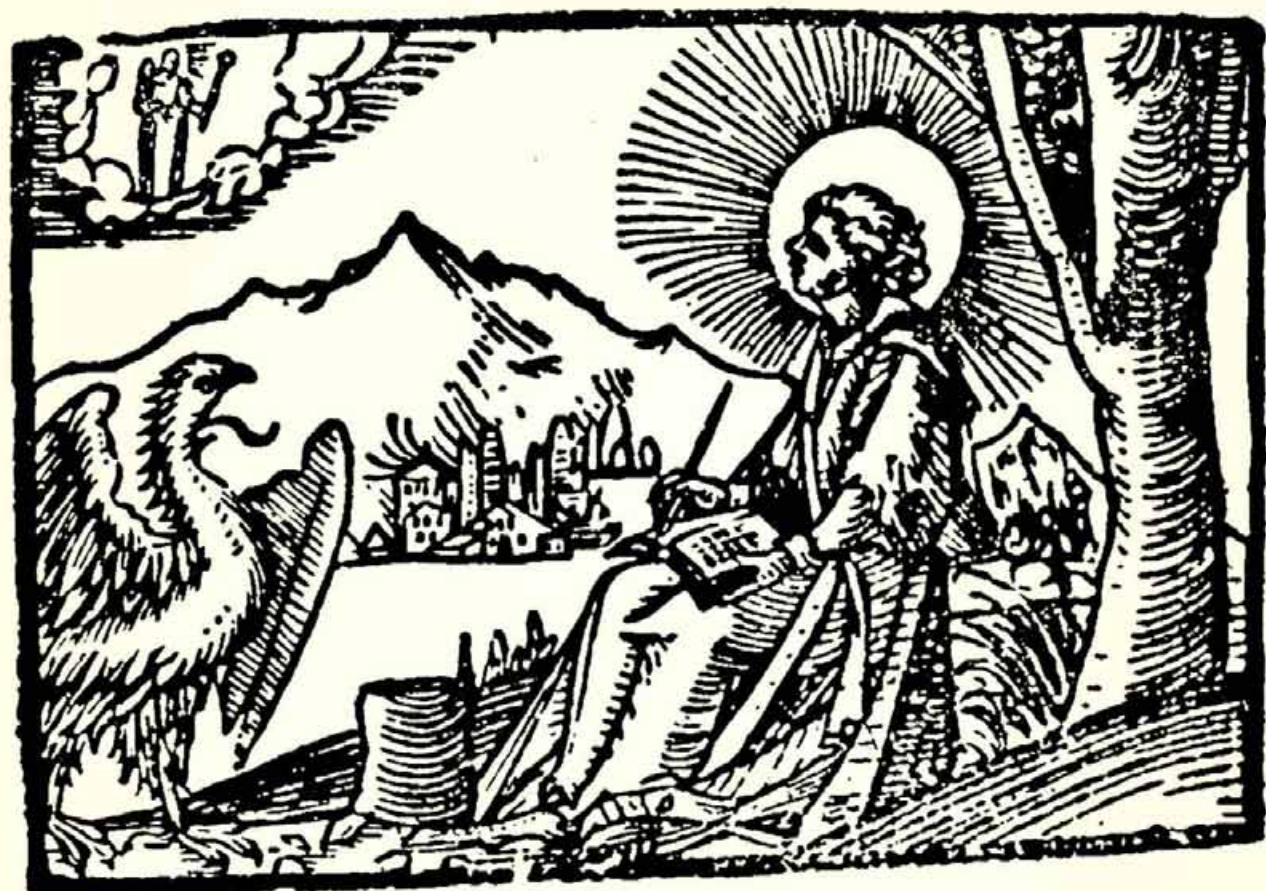
Az Szent János leuelinek

értelme

3 leuelet Szent János írta/ az ki az euangeliumot/ emlekezetet tiuin' azolnak/ sít immáran az or ta-
stenben búttenté vala. És először mikippen az euan-
geliumban/ azonkíppen ez leuelben és jól az bebidrúl
az az/ az istennel sítarul/ meg mutatván hog az
mindenkoron az istenben legen/ és erre tanítván hog az afa vilá-
gosság legen/ hog elkíppen és tudnok/ hog az bebid ú túle valo abra-
zot legen. Szolván fediglen az istenrül/ meg monga hog nem on-
dolog ez isteni titok/ mell mü irtetünk lún/ hanem lezdetül fogva
és mindenkoron volt az / mostan fediglen meg telent legen az or
istenben/ si örök élet/ és igaz isten. Elát agga fediglen ez ú emberre
litelinel/ és földön valo meg telensinel/ ezt monduán hog ez legen
afa/ hog el bonza az ördögnek ezeketetett/ és múnkót meg babadig
ezon az haláltul/ és meg esmérteffe mü velünk az afa/ és az fiut/
az mü vrant Jესus Zhrisust. Ir annakofaire minden forbeliek-
nek/ germeteknek/ issiaknak/ vineknek/ hog az isten meg esmértetett/
az ördögnek erefe fediglen meg gőzerttetett/ erőlemg titetuin az
Zhrisusnak halátanak miatta. Annak otanna mind az eghis le-
uelben az beretetre tanit/ azt afaarván hog mü eggmást beressül/
muel hog az Zhrisus és beretett múnkót.

Do in az sen

SZENT IANOS

APOSTOLNAK ELSŐ

LEVELE

ELSŐ RÍZ. 3

3 mi kezdettől fogva vala / az mit hallánk / az mit
látánk / az mi fellelünk / az mit nízunk / és az mi
kezeink tapasztalának / az illetnek befűde felől / és ille
te meg jelenteték / az mit látánk arrul tanubizonlás
gor és ríbank / és hirdertük tőneket az órók illetet / mell az afa isten
nél vala / és meg jelenteték múnkunk. Az mit látánk és hallánk
meg hirdertük tőneket / hog tú és főzősöt legetek múnkunk / és az
múnk főzős voltunk legen az afa istenmel / és az ú fiaival Jhesus Xhris
tusval. És ezeket írunk tőneket / hog az túórómetek telles legen.
És ez az hirdetés az mellet hallottunk ú túle / és az mellet tőneke
tek hirdetünk / hog az isten világossá / és ú benne semmi sötétség ninc
zen. Ha ezt mondánk hog főzősöt vagunk ú vele / és sötétség
ben járunk / hazudunk / és igazságot nem ríbank. Hog ha világossá
ban járunk / misíppen ú és világosságon naon / eágmasval főzősöt
vagunk / és az ú fiának / az Jhesus Xhrisusnak vire meg rístene
múnkot minden bűnből. Ha ezt mondánk / bűnünk ninczen / mún
magunkot ríalluk meg / és igazságbennünk ninczen. Ha meg vala
luf az múnk bűneinket / hisz / és igaz / hog mea börtösse múnkunk
az múnk bűneinket / és hog meg rístetron múnkot minden hamisságo
ból. Ha ezt mondánk / nem rístetünk / börtösse rístünk úte / és
az ú befűde ninczen múnk bűnünk.

Szent Janos apostolnak Második listé

Enfiarzáim ezeket azért írom tőnektek, hogy ne vé-
tezzetek, és ha valaki visszeréndi, so boldog legyen
az afa istennél, az igaz János Zbrius. És ú az
mú bűneinfirt való engesztelő, nem ez az az má
bűneinfirt fedtől, hanem annak felette mind es
ghis, az világos bűneirt. És ezen tuggat, hogy esmérül útet, ha
az ú paranczolatit megtartat. Az fi ezt monga, esmérém útet, és
nem tartá az ú paranczolatit, hazug az, és igazság abban ninczen
az fi fedtől megtartá az ú befűdit, bizony ebben az isteni beretet
fogarozás nélkül legyen. Ebből tuggat, hogy ú benne vagunk. Az fi
azt n, ga, hogy ú benne laforiz, annak és affippen fell iárnt, mis
kippen az tart. Szerelmes asámfiai, nem on paranczolatot íróf
sinektek, hanem righi paranczolatot, mell paranczolatot, való fez
dettől fogua. Az befűd righi paranczolat, mellett hallatof elcítől
fogua. És meglen on paranczolatot íróf tőnektek, mell igaz ú bens
ne, vgan azon igaz tő bennetek és. Mert az sőtisig el mulif, és
az igaz világosság immiarañ világosságot ríben. Az fi azt monga
hogy ú az világosságban vagon, és az ú attaf iat gűlöli, sőtisigben va
gon mind ez ideiglen és. Az fi bereti az ú attafiat, az világosságo
ban laforiz, és botránforzás ú benne ninczen. Az fi fedtől gűlö
li az ú attafiat, sőtisigben vagon, és sőtisigben iár, és nem tugg
ga hová mennén, mert az sőtisig meg vafnotta az ú bemeti. Z
róf tőnektek fiarzáim, hogy megborzattatna tőnektek az tő bűne
tek az ú neveirt. Zróf tőnektek afa, hogy miuel meg esmérget az
fi kezdetül fogua állatta berint vagon. Zróf tőnektek effia, hogy mi
uel

nek meg gőzölget amaz gonosz állator. Gros tünettek fíar2 páim hog
 miuel megel méretet az afa istent: Gros tünettek atát/ hog miuel
 meg elmértet az/ ki lezdetül fogua állatta berint vagon. Gros
 tünettek istiat/ hog miuel erőssel rartot/ es az istennek igbire lafo
 zik tú bennet/ es hog miuel meg gőzölget amaz gonosz állator. Ne
 beressitet ez világot/ sem azokat mellet ez világon vadtak. Na fi
 ez világot bereti/ ninczen az afa istennek beretete ú benne. Mert
 minden/ valami ez világon vagon/ mind gonosz testi fiuānság/ es be
 melnek gonosz fiuānsága/ es ez világhí illetnek pompasága/ ninczen
 az afa istentől/ hanem ez világtul vagon. Es ez világh el mulit/ es
 az ú gonosz fiuānsága es. Az ki fediglen az istennek akarattai tiffé
 meg marad mind örökre. Fíar2 páim otolsó údó vagon/ es mitip
 pen meg hallatot/ hog az Antichristus el iouendó legen/ mostan es
 sol Antichristusot kezdinek lenni. Mel dologbol tuggat hog otolsó
 údó vagon. Mú főzölünk meninek ki/ de nem mú főzölünk valod
 valának. Mert ha mú főzölünk valod voltanak volna/ bizón meg
 maratának volna mú velünk. De hog niluān lenninek/ hog ne lege
 nek mind mú főzölünk. De tünettek lenetitet vagon az bentől/
 es mindenek tutot. Nem irām ezt tünettek mint fil az igassá
 got nem tudnátot/ hanem mint fil tuggat az. Es hog miuel sem
 mi hazugság az igasságtul ninczen. Kizoda az hazug/ hanem
 az ki meg tagaggá az Jofust Christusnak lenni? Az az Antichri
 stus/ ki meg tagaggá az atát/ es az fiut. Valaki meg tagaggá
 az fiut/ ennet atá s inzen. Tú annakolairt az mit hallottatol kez
 dettül fogua/ tú bennet meg maraggon. Na tú bennet meg mar
 robánd az mit lezdetül fogua hallottatol/ tú es az fiu es afa isten
 ben fogot lafozni. Es az az igbiret mellet ú igbire münénk az

Szent János apostolnak

örök életet. Ezt írásműveket azok felől/ kik elhittetnek túrófót/ és az megfenetis/ mellet tő az istentől vőtf/ meg marad tő benne/ és búf/ igitel ninczen reá/ hog valaki tanítzon túrófót/ hanem az mikippen az meg fenetis meg tanított túrófót mindenefől/ és igaz/ és ninczen hamiss befőd benne. És az mikippen meg tanítva túrófót/ abban maraggatóf meg. És mostan fiarzfaim maraggatóf meg abban/ hog az mikorön meg ielenendőf/ bizodalimunk legen/ és semiremuel ne illetteffünk ű túle/ az ű el ioueteliben. Na tuggatóf hog igaz/ tuggatóf hog minden fi igazságot ezefedif/ ű túle búle lett.

Sarvadie ríß

Alfatosse minemű peretetuel lún műhózzánk az az isten/ hog az istennek fiainak neuezteffünk. Ezirt az világ nem esmér túrófót/ mert nem esméri az istent. Szerelines alámfiak mostan az istennek fiak vagunk/ és meglen meg nem terzett az mi fogunk lenni. Tugguf fediglen hogha meg ielenendőf hasonlatosof lúhunk űhózzá/ mert meg látsuf útet állatta perint. És minden valakinek ez reminsighe vagon űbenne/ meg tífnta bűnetül ű magaf mikippen az isten és tífnta. Minden fi bűnt tífnt/ vgon azon törvintelenisghet tífnt/ és az bűn és törvintelenisg. És tuggatóf hog az azirt ielenef meg/ hog az mű bűneinket el vemmé/ és bűn űbenne ninczen. Senki nem vőtf/ fi űbenne lafor if. Minden fi vőtf/ nem láta útet/ sem nem esmérte útet. Fiarzfaim senki el ne hűessen túrófót. Az fi igazságbán ezefedif/ igaz/ mikippen az isten és igaz. Az fi bűnt tífnt/ az órdógtól vagon. Mert az órdóg és kezdet.

kezdettől fogva bűnt tiben. Ezért ielenk meg az istentek fia/hog
 el bontza az ördögnek czelekedetét. Senki bűnt nem tiben/si az is
 tentül pülett/ mert az ű mogva ű benne marad/és nem vitzhe
 eif/ miuel hog az istentül pülettetett. Ebben niluān vadna az isten
 nek fia/és az ördögnek fia. Senki az istentül ninczen/ si igassagot
 nem tiben/és si az ű atfaiat nem bereti. Mert ez az űzenet az
 mellett eleitől fogva hallatof/hog eggmāst beressitet. Nem alkippen
 mint az Lain/si amax gonof állattul vala/és meg öle az ű atfa
 fiat. De miért öle meg űtet? Mert az ű czelekedeti gonofot vala
 na/az ű atfaiat pediglen igazat. Ne czudállatof en atāmfiai/ha
 gülöl tütöföt ez világ. Mű tuggut hog az halálrul az iletre hozat
 tattunk legen/ mert berettük atāmfiait. Az si nem bereti atfaiat
 az halálban lafozik. Minden si atfaiat gülöli/galkos. És tugga
 tot hog egg galkosnak s inczen örök ilete/ mell ű benne meg marag
 gon. Ennek általa esmérők meg az istent beretetet. Mert az isten
 az ű lefit veté halálra mű irettünk/és műnelünk és halálra fell vet
 nünk az mű atāmfiajrt. Az sinek pediglen ez világbi marhata va
 gon/és lafānga az ű atfaiat/hog püffigben il/és meg nem elifia
 ha ranta/mikippen lafozik istent beretet az ollan emberben? En
 fiazfām ne beressit eggmāst bekiduel/se nekwel/hanem titennit
 uel/és igassagual. Ennek általa esmeriük/hog az igassagtul voguāt
 és az ű sinnek elötte io remnigben lifünk/ az mű püeinben.
 Mert ha fārhozat műnföt az mű püuānt/nagubb az isten az mű
 püuāntnē/és mindeneket tud. Szerelmes atāmfiai ha az mű püu
 nunk nem fārhozat műnföt/bizodalunk ragon az istenben/és va
 lamit firēndünk meg neriük ű tale/mert az ű paranczolatit tartuk
 és azotot meg tispük/az mellett fellemetsek ű elötte. És ez az ű pa
 pp ij ranczo

Szent Janos apostolnak

paranczolata hog' higgyunk az ű siának az Jhesus Xhristusnak neuiben
es eggmást beressűl/misippen paranczolatot ada. És az ki meg tar
ta az ű paranczolatit/ű benne lafozik/es az isten ű benne. És en
nek általa tugauf/hog' mű bennünk lafozik/az ű lelfinek általa mel
let műnefűnt ada.

Segediű rű

Szerelmes atámfiak ne higgetek minden lileket/
hanem lássátok meg ha az lelket az istentűl legenek.
Mert sok hamiss profeták iouinek fi ez világra. En
nek általa esmēritet meg az lelket/mell istentűl va
gon. Minden lilek/mell azt valla/hog' az Jhesus
Xhristus testben iűtt legen/az istentűl vagon. És minden lilek/
mell nem valla az Xhristus Jhesus/hog' testben iűtt legen/istentűl
ninczen. És ez az Antichristusnak lelke/firűl hallátok/hog' el iou
ve odű legen/es immārañ ez világon vagon. Fiarzkaim tű az isten
tűl pattot/es meg gőztetűk űfűt. Mert nagubb fi tű bennetűk va
gon/hog' nem mint fi ez világon. Azok ez világbol vadnak/annak
kairt ez világrul bolnak/es ez világ űfűt halgatta. Mű az istentűl
vagyunk. Az fi az istent esmēri műnfűt halgat. Az fi istentűl ntns
ezen nem halgat műnfűt. Ennek általa esmēriűk az igazságnak lele
fit/es az tiuelghűsnek lelfűt. Szerelmes atámfiak beressűl mű
eggmást/mert az beretet az istentűl vagon. És minden/siben ber
etet vagon/az istentűl bűletett es esmēri az istent. Az siben beres
tet ninczen/nem esmēri az istent. Mert az isten beretet. Ebben tar
tűnt meg az istennel műhoz zűnt valo szerelmes/hog' az ű eggetlen
egű fiak borzātű az isten ez világra/hog' illűnt ű általa. Ebben va
gon

gon az beretet/nem hog mü berettűf legen az istent/hanem hog ű be-
retett legen münföt/ és el borzátá az ű fiát/hog az mü bününfire
enghefteló lenne. Szerelmes atámfiai ha az isten ekkippen berete
münföt/ münfűnf és beretnűnf kell egymáfi. Az istent soka senki
nem látta. Ha mü egymáfi berettűf az isten mü bennűnf lafozik/
és az ű berelme fogatkozás nélkül való mü bennűnf. Ebből esmér-
tűf meg/hog ű benne lafozunk/ és ű mü bennűnf/hog miuel az ű bent
lelkiből ada münfűnf. És mü látol/és tanubiz onfágot tiűnf ru-
la/hog az atá isten el borzátta az ű fiát/ez pilágnaf meg váltoiat.
Valafi vallást tiűnf rula/hog az Jhesus istennef fia/az isten aba-
ban lafozik/ és ű az istenben. És mü és meg esmérűf/ és hűűf
az beretetet/az mell beretete az istennef mü hozzánf vagon. Az is-
ten beretet/és az fi az beretben lafozik/az istenben lafozik/ és
az isten ű benne. Ebben fogatkozás nélkül vagon az beretet mü ves-
lűnf/hog bizodalmunf legen az itelletef napián/hog mikkippen az is-
ten állatta berint vagon/mü és állatunf berint vagonf ez világon.
Filelem ninczen az beretben/hanem az fogatkozás nélkül való
beretet fi veti az filelmet/mert az filelemnef götelme vagon. Az
fi fedig fi/az nincz fogatkozás nélkül az beretben. Mü berettűf
űtet/mert ű előfőf berete münföt. Ha valafi azt mondānga/beret-
tem az istent/és az ű atafiat gűlölēndi/hazug. Mert az fi nem
bereti az ű atafiat az mellét látott/ mikkippen beretheti az istent
fi nem látott? És ez paranczolatunf vagon ű tūle/hog az fi az is-
teni bereti/beresse az ű atafiat és.

Ötödik rész

minden Pp in

Szent Janos apostolnak

Minden ki hiszi az Jezus Christustnak lenni/istentűl
küldött. És minden ki bereti azt/az fiút nem
rette/bereti azt és az fiú tőle küldött. Ebben es
mériű meg hog beressű az istennek fiait/miforón
az istent berettű/és az ű paranczolatit tartű. Mert ez az isten
ni beretett/hog az ű paranczolatit tartű/és az ű paranczolatit nem
nehezű. Mert minden az mi az istentűl támadott/meg görű ez
világot. És ez az görűdelem/az mell meg görű ez világot az mű
hűtűnk. Kieroda az fi meg görű ez világot/hanem az fi hiszi/hog a
az Jezus istennek fia? És az fi víznek/és virinek általa jóue el
az Jezus Christus/nem ezű víznek általa/hanem víznek/és vi
rinek általa/és az bent lileknek/az mell tanubizonfágot tibenerrű
hog miuel az bent lilek igazfág. Mert hárman vadenak/fi tanubi
zonfágot tiben az mennorágban/az afa/az istennek befűde/és
az bent lilek/és ezű hárman egű. És hárman vadenak/fi tanu
bizonfágot tiben ez földön/az bent lilek/és az víz/és az vir/ezű
hárman egű. Ha az embereket tanubizonfágat be visűű/az
istennek bizonfága nagubb. Mert ez az istennek tanubizonfága/ b
melluel tanubizonfágot tűn az ű fiarű. Az fi az istennek fiában bi
űen/annak tanubizonfága ű magában vagon. Az fi nem hisűen az
istennek/hamiss befűdűg tűtte űtet/mert nem hisűen az tanubizon
fágnak/melluel tanubizonfágot tűn az isten az ű fiarű. És ez az
tanubizonfág/hog az isten őróf íletet ada műnekűnk/és ez ílet az
ű fiában vagon. Az finű az fiu vagon/annál ílet vagon/az finű
az istennek fia ninczen/ílete ninczen. És irám tűneket/fi hisű
ű az istennek fiának neuiben/hog tuggatű/hog miuel őróf íletű
vagon/és hog bigűetű az istennek fiának neuiben, És ez az bizo
dalom

Dolom / mellbizodalmonk vagon az istennel / hog ha valamit firén-
 tunk az uafaratta ferint meg halgat munkot. Es ha tuggut hog
 meg halgat munkot mind azokban / az melleket u tule firunk / tugs-
 gut hog meg nertut az mu firelmihinket / melleket firunk u tule. Ha
 fi latanga az u arafiat vitkezni / nem halakra valo vitekben / fon-
 rogon es ileter ad annak / az fi nem halakra vitkeztenek. Vagon ha
 halakra valo bun / nem azirt mondom / hog fonrogn. Minden homi
 lag bun / es nem halakra valo bun. Tuggut hog senki nem vitkezik
 az fi istentul fuletett / hanem az fi istentul fuletett megtartotatta
 u magat / es amaz gonos allat meg sem illeti utet. Tuggut hog az
 istentul vagunk / es mind ez egyis vilag gonosba vagon vetne. Tug-
 gut fediglen hog az istennek fia el iutt / es ertelmet ada munkunk
 hog azt meg elmertiut azt az fi igaz / es az igazban va-
 gunk / az u fiaban az Jelus Xristusban. Ez az
 igaz isten / es az orok ilet. Fiarzfairm / oriz-
 tel meg magatokat az baluanktul.
 Amen

E 3 Fouetkezendó két levélben hirtetn semmi nehésség? azir-
 nem fűssig hog ezetnek értelmet agganak / melleket nem bent
 Janos apostolgnak mondanak lenni / hanem más bent Janosgnak
 fi az omek fűzzöl egy vala.

fiat

SZENT IÁNOSNAK MASODIK LEVELE

Ez fi az önéf főzzöl' vagof/ trom ez levelet az vā
laftott affonnan/ es az ū fiainat/ kiset en beretel
az igazságban/ es nem ezaf en magam/ hanem
mindenek es/ kiset meg elmértit az igazságot/ az i
gasságirt/ mell meg marad mű bennünk/ es mű
velünk mind öröfke. Az istennel fedve/ irgalmassága/ bifelighe
lifen mű velünk igazságban/ es beretetben/ az aka istentől/ es az v
Jesús Christustól/ az aka istennel fiától. Igben örüllt ranta/ hog
az te fiaidot vā talālām/ hog igazságban iānānāf/ misippen paran
czolatot vūnf az aka istentől. Mostān es kirek tighedet affon/
nem mint vā paranczolatot irnit teneked/ hanem az mell paranczo
latunk vala kezdettől fogva/ hog mű eggmāst berestűf. Es ez az be
retet/ hog az ū paranczolatfā berint iārunf. Az az paranczolat/
misippen meg hallātof elcītől fogva/ hog abban iāriatof/ mert sof hi
tetof iōuinet ez vilāgra/ kiset nem vallāf az Jēsus Christust testben
el iūni. Az az hitetof/ es az Antichristus/ őrizzitet meg magat
of/ hog el ne vesessűf az melleket' műeltettűnf/ hanem hog tellet
iutalmat aggānāf nekűnf. Valāf meg beghi az tōruint/ es meg
nem marad az Christus tanuságāban/ istene ninczen. Az fi meg
marad az Christustāf tanuságāban/ ennek mind aka istene/ s mind
fiu istene vāgōn. Na valāf mű hozzātōf megen/ es ez tanusāgot
nem vīfi főzitetbe/ házba ne fogaggātōf/ es ne főbōnnitet' ūnefi.
Mert az fi főbōn rīfes līfen annāf ū gonof rzelekedetiben. Mīlōe

ron sok irasom volna tuncetek/nem asarik irni leuelnek/ez tintanál
altala. De remínlém hog en tú hozzátok fogot menni/és en ielen li
uin/ bolni fogot tuncetek/sik ielen listek/hog az mú örömnük be tel
leséggik. Köszönnel teneled az te válaftott úrzédnek fias.
Amen..

SZENT IANOSNAK

SZENT IRASBELI DOCTOR

nak harmad levele.

Ez li az vñet főzzöl vogot/írot az berelmes Ba
iusnak/sit en beretek az igazságban. En berel
mes atámfia/mindenek felől ezt kiűanom/hog io
állapotban/és io egyissigben legyenek/mikípa
pen az te lelked io állapotban il. Mert ighen örü
lít az atafiafón/sit hozzánk iouinek/és tanubizonfságot tuncet az te
igaz voltodrul/mikíppen te igazságban iárst. Ezeknél nagubb örö
mem ninczen/mint hog hallom az en fiátimot igazságban iárni.
Szerelmes atámfia hitofighesen tişed valami iot cışş az atafia
afual/és az ioueuínékuel/sit tanubizonfságot tuncet az te bereteted
rül az egghazbeli nipnefelötte/siket ha el fısiréndest az iskenit
miltokíppen/iol tişed. Mert az ű neveirt mentenek oda/sit semmit
nem vışnek az pogán nipestül. Annafolairt muncünk be kell fogad
Rg nunst

Munk ez illenektől/hog az igazságban ű velel egetembe tegünk munkát
 Trif az egg házbeli niptel/de az Otorettes / fi fiedelemsigbet a
 Far viselni ű főzöttól/nem fogagga pontot. Ennekolairt ha tú hoz
 Zatos menéndel/meg ielentem az ű rzelefederit az melleket tißen/
 gonof beßiduel poluān mű reān/ es etwel sem elegbeduin meg/
 nem ez al be nem fogagga az arafiafot/panem az olof es meg tila
 ta/az fi be alarnāf fogadni/ es az egg ház i nipt főzöl fi veti ű
 fot. Szerelines at amia ne főuesd az mi gonof/panem az mi io.
 Az fi iol rzelefedis az istentől vagon/az fi fediglen gonoful rzele
 fedis/nem látta az istent. Az Demeterről mindenek tanubizonfā
 got tunc/az igazság es tanubizonfāgot tunc/de mű es tanubizonfā
 got tißünk/ es tuggatof hog az mű tanubizonfāgunf igaz .
 Sol dolgom vala fit fell vala meg irnom/de nem alarof tintānāf
 es iro þerþāmnāf általa irnom teneked. Reminlem fediglen/hog
 en hamor valo űdöben meg foglāf tighedet lātni/es ielen litāmēben
 þembe þollunk. Vifefigbed legen teneked. Kőþōnnek teneked az te
 barátid. Kőþōnn az mű barátinfna neuel þerint.

Az Szent Judas

leuelinek értelme.

3 leuelben þent Judas apostol sol þaragos beßiduel ir
 azof ellen/fi az ű fiuānsāgofna miatta meg vakula
 uān/az euangeliumnak ellent tartana vala. Hog tes
 diglen ez senfinek ezudānāf ne lāttatne/ meg ielent
 ti/hog rigtül fogua ez illen emberek erre þerezettene/legen/es az
 apostol

apostolok és iouendókippen meg mondoktāl legēn / hog' ez / éle embere
 ref alattomba az ferefkeneknek fúzite iúninek / ez illen embereknek
 ellene batorija úfot / és inti hog' azofot és auag feduin / auag
 intuin úgefecninek veszedelemtúl meg tartani / hog' ha
 nem tehctnek / tehāg ű magofot fereznek az Zbri
 stusnap ez vilāgra iouisi
 nek naplāra .

॥ १ ॥

AZ SZENT IVDAS

APOSTOLNAK LEVELE

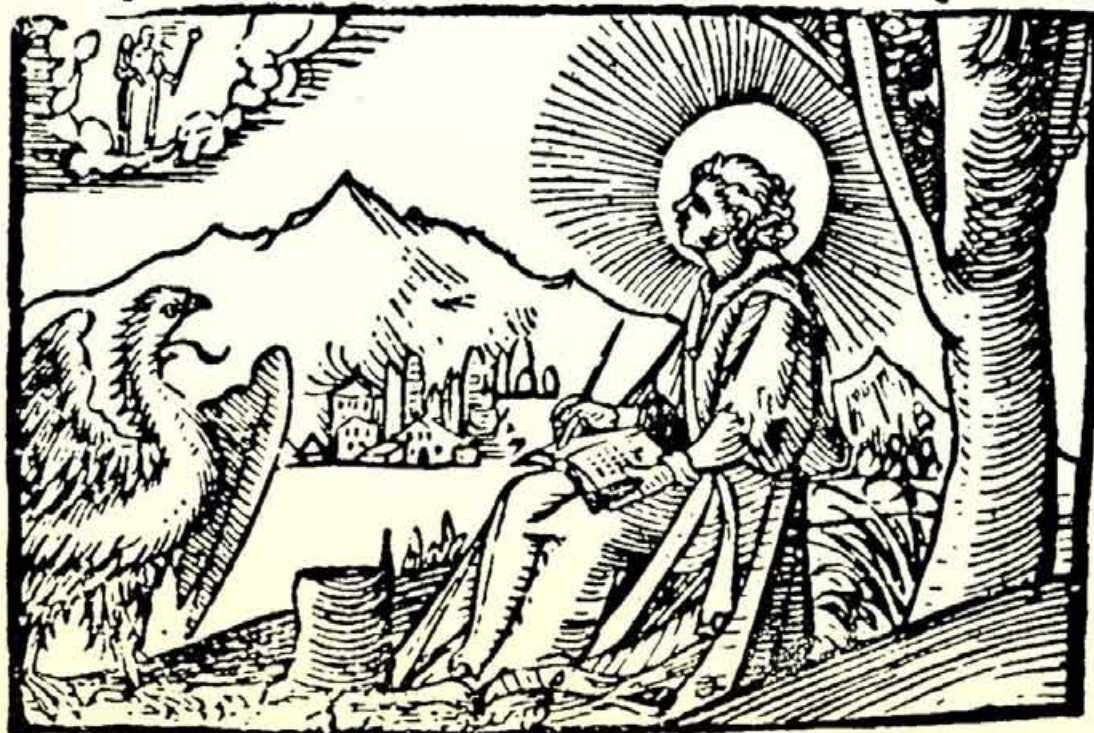

E: Judas / Jesus Christushnak szolgálja / Szabab
 nak fediglen attasia. Irom ez levelet azoknak / kik
 az afa istenben meg kenteltette / és az biuatalos
 soknak / kik az Jesus Christushnak tartattanak. Ki
 uanom hog az istennek irgalmassaga / és bifelesige /
 és beretete tú bennetek neueféggi. Szerelmes atámfiak / ott nag
 forgalmatosságom vala ennekem tünettek irnom az főzónsighes úd
 előssigrúl / hog nem tchetim / hog ne irtat tünettek / firuin hog az tú
 munkaitokual seghiziguel legetek az bútnak / mell eggyer adatta
 tek az kenteknek. Mert alattomba főzitekbe meninek nemi gonos
 emberek / kiket előssör be irtanak vala ez itiletre / kik az mú iscaun
 nek ingenibe valo aiándifát / buija isetre fordngat / és meg tagaggat
 az istent / ki ezaf ú maga or / és az mú orunkot az Jesus Christust.
 Elarlat fediglen túfókot intenem / misoron tuggatof eggyer ezt / hog
 az or isten minnek viánna eghissiguel ki hozta vala az nyet Egnp
 tulbol / elmeglen el vekté azokat / kik nem hisnek vala únek / és hog
 az angalokat fik meg nem tartottak vala az ú eredeteknek állapats
 tat / hanem el hattak vala az ú lakásoknak helyit / amaz nag napnak
 itiletire / örök fogságban tartá az sötisig alatt. Misippen Sodoma
 és Gomorra / és ezethez egéb főzel valo városok / mellet hasonlatof
 lippen azofual egetembe testi irtelen fertelmetessighefue magofok
 meg fertesztetik vala / és az fertelmetessigben idegben testet fővette
 tak vala / embereknek eleibe vettetik / hog példaul lenninek / az örök
 tűz.

szűnne linnát benueduin. Szinte azonfippen ezef és istelen álom-
ban liuin/ bizón hog az ű testeket meg ferteztetik/ orafot fediglen
meg otálnak/ feredelenfiheli embereket bidalmas befidesuel ille-
nek. Az Mihál archangal fediglen misoron az ordógnei ellene oraf
foduán/ az Moisszinek testirül vetelednek/ nem mēre űtet illetni bi-
dalmas befideni künnetijuel/ hanem ezt monda. Galázatual illes-
fentighedet az or isten. De ezef az ottan dolgot bidalmas befides-
uel illetik/ melleket nem értenek/ az melleket fediglen értenek ter-
emibeteket berint/ mint az ofitalan állatof/ azotban és fertelmesei is-
nek. Jan azofnak/ mert az Kainnak otára mentenek/ és iuralom-
nak miatta meg czalattatván el ipamlanak/ mell iuralomnak miat-
ta meg czalattott vala az Balaam/ és az ellenmondasual vezinek
el/ melluel Kore. Ezef az tū berelmessigetek főzött vndofságof/ fi-
ű főzöttot lakodalmat űzuin/ filelem nélkül/ ünön kiefen iarnak/ fi-
eső viz nélkül való fődöt/ melleket az belet ide és toua hanytanak/ olf
főf/ mellek űfuei meg fonnadnak/ gómólcztelenek/ kēber fi a fottak
és tūfűl fogua fi faggattattak/ tenghernek fene habai tantifot hān-
uān/ az ű tulandon iftelenfihinek/ teuelgho czillagof/ kiefnek az ű fős-
titfihetnek homāla mind öröfke meg tartaték. Ezefnek elötte és fe-
diglen ezefrül profetalt az Enoch/ fi Adamtul fogua beted vala
ezt monduān. Im el iütt az or isten az ű pāmtalan bentuel egetem
be/ hog itilecet tegen mindeneinek elötte/ és meg feggen minde-
neket azofnak főzöle/ fi gonofof/ minden czelekediseirül/ melleket
gonoful czelekettenek/ és minden keminsighes dolgotrül/ melleket
holtanak ű ellene az bünöföf/ fi isteni filelem nélkül vadnak. Ezef
zugodof/ panafolfodof/ az ű genof fiuānságof berint iarof/ és az ű
főfot fel fualfodas berint való befideset bol/ fi bizelletnek ember.

...nek semisínek/hasznosnak ofáírt. Tú pediglén berelmes atámfiat
 megemlekeztek az befidekrül / melleket ennek elötte megmondának
 az művrunk Jhesus Zhrisztusnak apostoli / hog megmondák tünel
 tek / hog az vtolio időben czalárdof fognak lenni / fi az ű gonof fiuán
 ságot berint iárnának. Ezek azok / fi el balaszták az testi berint llo
 fót azoktul / fi nek lilek berint valo itelet nincz. Tú pediglén berel
 mes atámfiat az tú bentfighes hütötöfre. tú magatokat felül ippig
 uin / es az bent lileket általa imádságot tiuin / túmagatokat öfue
 ligue az istennek beretetiben meg tarczátok / várúan az művrunk
 Jhesus Zhrisztusnak irgalmasságot / az örök iletre. Es nimmellek
 főörülletek miforú túlók itileket benuettek / nimmelleket pedig filelem
 nek általa tarczátok meg / es az ighó tűzből ragaggátok fi úfót / es
 gúlóllitek az óltózetet es / mell megferteztetett / es mell az testül va
 gón. Annak pedig fi azokat büntelenekké teheti / es az ű dúrzősighinél
 eleibe állathatta fertelmessig nélkül / es örömucl az istennek / az mű
 úduözítónak / fi az ű maga bölcz / dúrzősig adaffit / es felmagas
 talas / es birodalom / es hatalom most / es mind örökké volo időfiglén

Amen. 6

nek értelme.

Am mindenadhatta értelmét az iouendő mondás-
 nat/mint bent Peter monga. Annafofirt hogaz ele-
 tül fogva nem volt emberi asaratbol/hanem bent
 lietnek ihlisibol. Ktuáltkippen valo isteni aianditā-
 nak fell lenni annafofirt annaf fi ilen iouendő mondāsofo-
 megafar magarāzni/mint ez könyben vadnak. Melletet sofan
 az vtolso udorul magarāztanak/mellben mostan vagunk/és mell-
 sof nomorusāgofoval/sol retteneffighefovel/sol veszedelmefuel telles-
 miskippen bemeinkuel iol lātuf. Még fogatfozott ez vilagon az i-
 gaz hūt/meg hūdegült az igaz beretet/el ārradott az bűn/mell dol-
 goset az egēb iclefnek fōzotte az nag profeta az **Chriftus**/az vtol-
 so napnak iclīnek monda/és melletet az igaz isten imniāran sol ide-
 ig el nem tūrhet/azirt sol iānt borzāt reānt/mint ez könyben meg-
 vagon irua. Ezefnek vtanna el iū/finek el iouise az hūefnek viga-
 talāsofra lifen/az hūtōtlenefnek fediglen nag retteneffighefre.
 Afforon mind az eg-és mind az föld megvul. Afforon az ilō isten-
 nek fia az **Chriftus** az hūefet ű hozza vīfi/fifaz mennet Jerusa-
 lemben vigaadni fognak ű vele/és az ű bent atfaua/és bent atā-
 ual/Abrahamual/Isaafual/Jafobual/és mind az egēb vālaftot-
 talual/és bent angalofual. Az hūtōtlenefet fediglen el fārhozta-
 uān az ighō toba veti/fifōrōffōnōrōffē ott fognak igni/és fīnzodni
 az ōrdēgōfovel/fifnek ez vilagon cōini lūnek/és rzelefedetit fōuetēf-
 és az igaz istentul/fi űfōt meg vāltā/el fāfaduān/azofnak lūnek
 f. lgar. Ez vtolso iān lifen azofnak/és māsodif halāl. Azirt ofām
 fia ez sol iānban ne aloggunf/hanem vīgāzzunf/és az ilō isten-
 nek iouetelit fīfēn vāriuf/hog ez gonof és vesett vilāgual egetembe-
 el ne vesfūnf.

az bent

ISTENI IELENI S

RVL VALO KONV-MELL SZENT

Zanosnat lün/fi þent iräsbelt doctor vala.

ॐ, ईश्वर रिष. ॐ

Iesus Xhristusnak ielenisirul valo fonu / mell ielenis lun uneki az istentul / hog meg ielenteng az u polgainak azokat / mellefnek hamar meg fell lenne es meg ielenteng miforon az u paranzolatsat az Janoshoz az u polgaiakhoz fuldotte volna / si tanubizon sagot tun az istennek bebidrube es az Iesus Xhristusnak tanubizon sagarule es valamelleket lata. Bodog az si oluassa / es halgatta az profetalaikat bebidit / es az si azokat meg tarfa / az mellek abban vadnak meg irattatuān. Mert az udo kozel vagon. En Janos irok az het egghazbeli nipeknek / mellek Asiaban vadnak. Kiuanok tuneket fedwet / es bifezighet atul / si allatta berint vagon / es si volt es si el iouendo / es az het lefektul / si az u befinek elotte vadnak / es az Iesus Xhristustul / si hito tanubizon sag / es az holtaknak el so fulotte / es az foldon valo firaloknak feiedelme. Anna az si beregemunkot / es meg mofa munkot az mubuneinkbol az u vrinek alta la / es firalokfa / es egghazi emberekk tun munkot az istennek az u atfana / anna duczosi adassit / es birodalom mind orokton orokse. Amen. Im el iu az fodotuel / es meglatta utet minden bem / es az si u ranta egetembe galast tuttenek. Es siratni fogiat u magokat az foldon valo nipeknek minden agazati / vg. Amen.

En vagof az alfa/és az w/fezdet és vig/az vr isten monga/si ala
latta berint vagon/volt/és si el iouendő/és si mindenható. En Ja
nos/si tú atafot fia va iof/és az laáruság benuedisben/és az ora
ságban/és az Christus Jესusban valo bifeisuel valo túrisben ríbe
sámki vetett valik az bighetben/mell Potmosnak neueztetik az
istennek beűideirt/és az Jესus Christusnak nye vallásait. Eilek
ben el ragattattam vala az vr istennek napián/és hallik en vőana
nam nag űozatot/mint egű trombitának űauat/mellben ezt mona
d daf ennekem. En vagof az alfa/és az w/első/és leg vtollo. Az
mit látű/ird főmibe/és fűld az hűt egghűzi nipeknek/mellek űfia
ban vadnak/Jესusban/és Smnrnaban/és Pergamusban/és Eby
atiraban/és Sardisban/és Filadelfiaban/és Laodiciaban.

Es hűtra fordulik/hog meg lűtnám mű
volna az űozat/az mell en velem űol va
la. Es hűtra forduluan/hűt aran gerta
tartot lűtű/és az aran gerta tartosnak
űozette egű embert/si hasonlatos vala
az embernek fiűhoz/si fel őltűzűtt vala
rubűual/mell mind az űlűbaiglan alű
űr vala/és alűal őuerűzett vala aran őuer
űzűvel az ű űzerűnűl. Az ű fete fedűgű
lűn/és az ű hűta feűr vala/mint egű feűr gűpiű/és mint egű feű
űr hű. Es az ű űemet őllatűnek valűnanű/mint egű tűz lűng/és az
ű lűbaű hasonlatűsűl valűnanű az chalcolibűnűhoz/mint hű az fűhban
ignűnek. Es az ű űaua őllan vala/mint űol vűz nek zűgűsa/és az ű
űobb űezűben hűt űzűllagot tart vala. Es az ű űarűbol űűtűlű űles
űűr űű vala si/és az ű űrezűa vűgan űűnűű vala/mint az nap űűfűűű
űűr űűnűű

Az isteni jelenésről való

finleni/miforön mentül na zuib ereiben vagon. És miforön láttam volna útet/az ú labaihoz csim/mint egg hoit/és az ú több lezít en reám tiue/ezt monduán ennekem. Ne fill'en vágot az első/és az leg utolsó/és az ilő és fi megholtam vala/és im ilő vágot/mind ő róffon őróff/és en nálam vadnak/az poslofnak/és az halálnak/forzai. Ird meg annafokairt/az melleket látál/és az mell dolgok vadnak/és melleket lenni kell ennel ptánna. Az hét czillagnak ti tofia/ mellett látál az en jobb kezemben/és az hét arángerta tartónak isteni titofia ez. Az hét czillag/az hét eggházbeli nipnek an a gáli/és az hét gerta tartó/az mellett látál/az hét eggházbeli nipnek.

Masodik rüß

Az Iesusban való egg hází nipnek ird ezt. Ezt monga az ti az hét czillagot tartá az ú jobb kezében fi az hét arángerta tartónak főzепette iár. Tudom az te czelekedetidet/és az te munkálodásodot/és az te bifeşiguel való túrifedet/és hog el nem þenued heted az gonofokot/és hog meg fisirtid azofot/fit ú magofot apos b tolofnak mongák lenni/és nem azof/és hazugofnak találád úfot/és el viselid/és bifeşiguel való túrifben vag/és meg állál az en ne uemirt/és el nem þafadál. De vagon valami panafom te ellened hog miuel az te þeretetedet el hagád/ mellben előþör valál. Ne g emlékezzél annafokairt honnan eſtél fi/és többjcz meg ilctedet/és czelekeggél az te első czelekedetid þerint. Ha nem tiþed hamar te irtted el iudot/és az te gerta tartodot el indigom helirül/ha e s þedbe magad nem viþed. De ez benned vagon/hog az Nicolaitaf nak czelekedetit gúlólód/melleket en és gúlólók. Az sinef file vagon e

talla

halla meg mit az bent lilef mongon az eggházbeli nipeket. Az gő
 zedelmeket adok enni az ilő fának gőmoleziból / mell az istennek
 paradizomának főzette vagon. És az Smirnabeli eggházbe
 li nipek angalanak ird ezt. Ezt monga az fi első / és leg utolsó /
 az fi meg holt vala / és il. Tudom az te munkaledásidot / és lajárú
 ságodot / és feghínsighedet / de fozdag vag / és azofnak bídalmas
 bebidet / fiú magokat bidofnak mongák lenni / és nem azof /
 hanem az sātānnak synagogai. Ezekben semmit ne fill / melle
 t fogh benuedni. Im az ördög nimelleket tú főzöfeket az tömlőz
 be fogvetni / hog megfirtesseket / és tíz napiglan valo saharusaga
 tot lifen. Vig hito mind halaliglan / és az illetnek korenaiat adom
 teneked. Az kinek file vagon halgassa meg / mit az bent lilef mondi
 az eggházbeli nipek. Az fi gőzedelmet víßen / az meg nem serte
 tik az második halaltul. És az Pergamusbeli eggházbeli nipek
 gülekezetinek angalanak ezt iriad. Ezt monga az kinek az két élő
 élcs tör vagon. Tudom az te munkaledásidot / és hul lafozol / és ho
 lott az sātānnak hefe vagon / és az en neuemet tartod / és meg nem
 e tagadad az en hitómót. És az en napimban az Antipas ennefem
 hito tanubizonfagom / fi meg öletteték tú nálatot / holott az sātānnak
 Iako hefe vagon. De egg feues panafom vagon te ellened / hog mi
 uel ott tartod azofot / kif az Balaamnak tudománát tartaf / fi ara
 ra tanijt vala / hog az Balafra betranfozást borzát na az Zsraelnek
 fiainak előtte azofból enni / melleket az baluánofnak aldoznak / és
 paráz nálfodni / ezenkippen főzötted tartod te és azofot / kif az Ní
 colgitaának tudománát tartaf / melleket gülölik. Vedd efedbe maga
 dot / mert ha efedbe nem vífedhamar te irtted jóut / és meg viuo
 f azofual az en sámnaak töruel. Az kinek file vagon halgassa meg /
 Ar ij mit

22. iſtəri ieleniſrűl valo

mit az ſent lilef mond az egg házbeli nipelneſ. Annaſ adof enni az el rentett minnából / az fi gőzedelmes liſen / és adof úneſi ſejr fő uerzfét / és az főuerzfén adof úneſi vi) neuer iruān / mellet ſenſi nem tud / hanem ezaf fi el viſi. És az Ehnatirgeli egg házbeli nipelneſ angalanaf ezt iriad. Ezt monga az iſiennet fia / ſineſ ſemei oſſatinoſ / mint az tűzneſ lango / és az ū labai hoſonlatoſoſ az chal ſoltbānhoz. Tudom az te munkalodáſidot / és ſeretetedet / és ſolgalatban valo voltodot / és hűtődöt / és biſeſiguel valo tőriledet / és az te munkalodáſidat / és otolſo dolgaiddot / mellet többet lűneſ az elſőf nēl. De egg ſeues panaſom vagon te ellened / miuel hog el engheded az Jezaſabel neuú aſſonnaſ / mellet profetaſoſ monga ū magāt / hog ſanġezon / és az en ſolgaimeſ el hitelſe / és hog parāznāl foggik / és hog egik azoſból az melleſet az bāluānoſnaſ āldoznaſ. És ūdēt aſ diſ annaſ / hog eſibe vennē magāt / és fi tērne az ū parāznālſodāſa bol / és eſibe nem viue magāt. Im en az āgba borzatom az aſſont és az fiſ parāznālſodnaſ ū vele / naġon meg ſanġargatom / ha iſeteſet meg nem iobbġtāl / és fi nem tērneſ az ū czeleſedetiből / és az ū fi ait halālual ūlóm meg. És meg ſezdiſ tudni mīrden egg házbeli nipel / hog en vagoſ az fi az veliſet és ſűet meg hānóm vetem / és tū főzzőleteſ mindenteſneſ az ū czeleſedet ſerint fogof fizetni. Tūnēſteſ mondom ſediglen / és egebeſneſ / fiſ Ehnatirāban vattol. Valoſiſ ez tudomānt nem tartāſ / és fiſ az ſatānnaſ naġ mīll dolgaite nem eſmēriſ / miſippen mongaſ / nem ereſteſ tū reotoſ egēb terhet / de maga ſarēzatoſ azt az mellet vagon / mi el fogof iūni. És az fi gőzedelmeſ viſen / és mind riġre őrizēndi az en czeleſedet ſimeſ / hatalmaſ adof annaſ az nipelēn / és birni fogia ūfot / az vas veſſőuel / és el fognaſ ramlani / mint az ſārtol cziſnāl edineſ. Szűi ſippen

kippen en es rút az en asámtul, es az bannal rzillagot adom úne
fi. Az kinek file vagon halgassa meg az mit az bent lilef mond az
egg házbeli nipefnek.

Sarınadıe rife

Es az Sardisban valo egg házbeli nipefnek angála
nak ezt iriad. Ezt monga az kinél hét isteni lilef
vagon / es hét rzillag. Tudom az te rzelefedetidet
Mert ez neued vagon / hog ill / es meg holtál. Lig
vigázo / es erőssrz meg az egebetet / mellet meg ha
landos valánaf. Mert nem találám az te rzelefedetidet teljese
nek lenni az istennek előtte. Annafokairt ebedben tarczod mikippen
vúd el / es hallad / es tarcz meg / es vedd ebedbe magadot. Annafok
faint ha nem vigázandaß te hozzád iouóf / mint egg orzo / es nem
tudod mely orában iouóf te hozzád. Vadnak te benned es Sardis
nezo ferint egg keuesen / kif meg nem ferteztettik az ú ruháiofot /
es kif en velem fejrreben fognak iarni / mert miltos. Az fi gőzedel
met viften / ekkippen óltóztetik fel / az fejr ruhátba / es nem tórlóm
el az ú neuit az ilo fóniúból / es megvallom az ú neuit az en asáma
nak / es az ú angálinaf előtte. Az kinek file vagon halgassa meg
mit mond az bent lilef az egg házbeli nipefnek. Es az Filadelfia
ban valo egg házbeli nipef angálinaf ezt iriad. Ezt monga az fi
bent / es igaz / kinél az Davidnak folcza vagon / fi hit ást tifen /
es senki be nem zárta / zárást tifen / es senki meg nem hitta. Tus
dom az te munkalodásodat. Im adik te elődbe egg meg nilt antot / es
senki be nem zárhatta azt / mert keues eród vagon. Es meg tartad
az en bebidemet / es meg nem tagadád az en neuemet. Im adik az
fátánnaf synagogáiából nifitet / kif ú magokat Sidosnak mongá
lenni

Az isteni elenről való

lenni/és nem azol/hanem hazudna. Im arra fiseritem úfot hog
 el iúienet/és az te lábaidna elötte imaggana/ és tuggat meg hog
 beretile en tighedet /mert meg tartad az en bilesiguel valoturisen
 net besidit/ és en es meg tartalak tighedet az fiseritisen oraiatuk
 mell el fog iúni mind ez eghis vilagra/ hog meg fiserze azolot/
 fi az földön lafozna. Im hamar el iúot/ tartz az mi nálod va
 gon/ hog senki el ne vege az te coronadot. Az fi gőzedelinet vissen/
 obloppa tistem azt az en istenemnet templomában/ és fi nem megen
 többé. És meg irom uranta az en istenemnet netoit/ és az en iste
 nemnet városana az on Jerusalemet netoit/ mell az menni orbag
 bol az en istenemtul állale. Az finet file vagon halgassa meg/ mit
 az bent lilef mond az egg házbeli nipeknet. És az Laodiciában va
 lo egg házbeli nipeknet angalanak ezt iriad. Ezt monga. Amen/
 az hito/ és igaz tanu/ mell az istennek teremített állatának kezde
 te. Tudom az te munkalodasidot/ mert sem hidég nem vag/ sem beto
 sem buzgo/ vanha hidég volnal/ auag buzgo. Annafofirt miuel hog
 melég vag/ és sem hidég/ sem buzgo fi foglak tighedet vetnem az
 en sambol. Mert ezt mondod. Kardag vagof/ és meg fardagul
 sam/ és semmi nélkül búfos nem vagof/ és nem tudod hog te homo
 rult vag/ és rouafas/ és feghin/ és vak/ és meztelen. Azt adom
 canarzul teneked/ hog vig en tulemtuzes aranat/ mell az tuztul
 tuzesult meg/ hog fardag lig/ és fejr ruhakba oltorzel/ hog fi ne las
 sik az te meztelensighedet istelensighet/ és Collitriumul kend
 meg az te semeidet hog lass. En az fiket beretel meg feddem bú
 nirul/ és meg tanitom. Annafofirt lig io ugefezerben/ és vedd es
 fedbe magadot. Im az anton allos/ és zorghetel/ ha fi meg hallanga
 az en samot/ és meg nitanga az antot/ be meget u hozza/ és u ves
 le

le lafodalmát tífel/és ű en velem. Az fi gözedelmet vifien/annak
helt adot en velem az en befemben/mifippen en és gözedelmet vuf
és az afamual egetembe űlif az ű befiben. Az finet file vagon hal
la meg/az mit az bent lilef mond az egg házbeli nipefnek.

Szegedi ríß

Befnek vtanna latast latif/és imnilt anto vagon
az mennorþagban/és az első þo mellet hallif/ollan
vala mint egg trombitanaf þaua/ mell en velem
þoluān ezt mondā. Zúfel ide/és meg mutatom
tenefed azotot/mellefnek ennek vtanna meg fell lem

ni. És legottan lilefben el ragattatām. És imegg þêket tûta

tenef vala le az mennorþagban/ és
valafi azon űl vala. És az fi azon űl
vala/ hasonlatos vala tekintetiuel az
iaspis tûhöz/ és az sardiushoz/ és
éggi þiuāruān vala az þêfnek fôrûle/
mell hasonlatos vala tekintetiuel az
smaragdushoz. És az þêfnek fôrûle
huþon nig þêf vala/ és az þêfnek hu
þon nig vîn űl vala/ kif fejr ruhāba va

lānāf fel őltőzuīn/ és az ű feieken aran koronāf valānāf/ és az
þêfből villāmasof/ és menn dörghifet iūnef vala/ és þozatof/ és tûg
mek hêt ighō lāmpasi valānāf az þêfnek elötte/mellef az isteni þêt
lelfe valānāf. És az þêfnek elötte vala/ mint egg iueg tengher/ ha
sonlatos az cristofhoz/ és az þêfnek fôzeperte/ és az fôrûle nig
þjellef állat vala/ kif sof þemuel telleset valānāf elöl/ és hátul

22 Isteni idenistről való

És az első lelkész állat/hasonlatos való az oroszlánhoz / és az második lelkész állat/hasonlatos való az boriához / és az harmadik lelkész állatnak az ű ábrázattá oltan való mint eggy ember / és az negyedik lelkész állat/hasonlatos való az bárnára folt kékűhöz . És az negyedik lelkész állatnak mindenifnek ű főzzölő hat bárnok való/és, főzül/és belől teltef valának semekuel. És hugodalmot ninczen sem íel sem napual/ezt monduán. Szent/ bent/bent az mindenná bato oristen/ fi állatta berint volt/és fi vagon/és el iouendő. És mikorön az lelkész állatok dicziretet/és tisztessíghet/és áldást tenni nek annak/ fi az befén ül való/ és fi mind örökkön örökké il/ se esik való az huszon negyven/annak előtte fi az befben ül való/ és imág gáf való azt/ fi il mind örökkön örökké/és el vetef az ű foronáicok az befnek előtte/ezt monduán. Miltó vag vram dicziretet/és tisztessíghet/és hatalmasságot vened. Mert te teremtil mindeneke és az te afaratodnak általa vadnak/és teremtettenek.

Ötödik rész

És jobb fezirben annak az fi az befben ül való/ látik b eggy főnuet/ mellett belől/és az hátán meg irtanak való és hét perzétuel be perzételtenek való. És látik eggy erőss angalt/ fi nag fel boual ezt predikálta való. Rie ezoda miltó fel húpi ez főnuet/ és fel bafastani az ű perzetlisit? És senki nem nithakta való fel az főnuet/és senki nem nízhet való arra/sem az mennorágban/sem az földön/sem az föld alatt. És en ighen sírok való/ hog senki miltanak nem lelettetett volna meg nítani az főnuet/és el oluafni/sem azt látni. És eggy az vinefnek kizölle monda ennekim. Az sírn. Im gíz edelmet vún az oroszlán/

az Judának nemzetsíghínef agazattábol az Dauidnak gütere, hog
 meg híssa az fónúet / es fel pásaspa az ú hét perzetlisit. Es látást
 látit / es im az pásnef / es az nig lelfes állatolnaf főzepiben / es az
 vínnefnek főzotte egg báran áll vala / mint ha meg óletett volna / fő
 nef hét pásua vala / es hét seme / fí az isteni hét lelfes valánaf /
 fí mind ez páles földre hozáttattana. Es el ioue / es el viue az
 fónúet jobb keziből annaf / fí az pásben ül vala. Es miforon el vút
 te volna az fónúet / az nig lelfes állat / es az huson nig vín le es
 s fí az báranak elotte / fínef mindenínef heghedúiol vala / es as
 ran pásenr éief / mellef telleset valánaf io illatu pásesuel / mellef az
 pásnefnek imádsághi / es on ínefet ínefelnek vala / ezt monduán.
 Miltó vog fel vened az fónúet / es fel nítod az ú perzetlisit.
 Mert meg ólettetít / es meg váltál múnfót az te vírednek ástala as
 formi nemzetsígnef agazattábol legúnt / es asarmi néluen valof / es
 asarmi nítnef / es nemzetsígnef főzöle legúnt. Es túl múnfót az
 mú istenúnnef fíraloffa / es egg házi embereffe / es orpáoot fogunt
 birni az földön. Es látást látit / es sas angaknal pásuat hallam az
 pásnef / es az lelfes állatolnaf / es az vínnefnek / es az ezerefnek ez
 rínef főrúle / fí nag fel pásual ezt mongáf vala. Miltó az báran fí
 meg óletett / hog hatalmat vegen / es fardagságot / es bölcsesíghet
 es erőssíghet / es ríftessíghet / es dúrzóíghet / es meg áldást. Es
 hallit minden teremtet állatot / mell az meníor págban vagon / es
 mell az földön / es az föld alatt / es az tenghetben / es mind azot
 fí ezefben vadnaf, hoá ezt mongáf vala annaf az fí az pásben ül va
 la / es az báranaf. Áldás legen az istennef / es ríftessíghet / es dúrzó
 íghet / es hatalom / erőssíghet / es az nig lelfes állat ezt mon
 fí ga vala / Amen. Es az huson nig vín / le es fí az ú orzáara / es
 imádat az / fí mind öröffe il. Es es.

Az isteni jelenésről való Hatódik rész

És látást látik mikorön
az bāran fel bafasztotta
volna eggiget az perzétli
felnek főzölér és hallik eg
get az niǵ lefkes állatnak

Főzölér finek bāua oltan vala/ mint
egg menődörghő/ és ezt mondā. Jún
ide/ és lāss. És látást látik/ és im egg
fejr lu vala/ és az fi ranta ul vala/

egg ij vala nāla/ és forona adattatē űnefi/ és fi mine/ mikorön
eggēr gőzedelmet vūtt volna/ hog el meg gőzedelmet venne.

És mikorön fel űtosta volna az māsodik perzétlist/ hallām az
malodik lefkes állatot/ fi ezt mōga vala. Jún ide/ és lāss. És
mās lu ioue fi-fi vereff vala/ és meg enghedet annaf/ az fi ranta
ul vala/ hog el venne az bifeſighet az földrül/ és hog eggmāst meg
olne/ és egg nag tört adānak űnefi. És mikorön fel bafasztotta vol
na az harmadik perzétlist/ hallām hog az harmadik lefkes állat
ezt mondā. Jún ide és lāss. És látást látik/ és im egg feket e lu va
gōn/ és annaf az fi ranta ul vala/ egg mirtif vala leziben. És bōzas
tot hallik az niǵ lefkes állatofnak főzötte/ mell bōzatban ez mondā
tef. Az gabonānak becziue egg denāron/ és az ārpānak hārom
becziue egg denāron/ és az bort és az olant meg ne bānczad. És
mikorön az negedik perzétlist fel bafasztotta volna/ bāuāt hallām
az negedik lefkes állatnak/ fi ezt mondā. Jún ide/ és lāss. És lā
st látik/ és im egg hiruadott lu vagon/ és az fi ranta ul vala ana
nak

nap halál néle/és az pofol foueti vala úret. És hatalmasság adar
tatef azofnak az földnek belsétül/hog az földnek neged rípiñ embe
retet el vesseffenet fegueruel/és ehfiguel/és halálual.

És misoron fel kafaftotta volna az ő
tödik perzétlist/latif eggoltárnaf olat
ta leltet/melleket az istennek ighies
irt óltenek vala meg/és az tanubizon
lág titelirt/mell ű bennef vala/és fiaf
tanaf vala nag fel foual ezt monduan
Szerhe ideiglen nem rípiñ titellet/és me
ne ideig nen állaf bofput bram az mü
rírúntrul azofon/fif az földön lalnaf
fi bent vag és igaz. És azofnak mint

deneknek sejr ruháfor adānaf/és ezt mondať únef/hog vefteg nū
gonnānaf egg feues ideig/miglen az ű belga társolnaf/és atrof fiol
naf páma be telnef/az fífet iouendőre meg óltnef/mint űfót és.

És látatf latif/miforon fel kafaftotta vol
na az hatodik perzétlist/és ime nag föld
indulās lūn/és az nap ollan felete lūn
mint egg pör pāl/és az egbif bold/ollan
lūn/mint egg vīr/és az czillagof az ég
ból le hullānaf az földre/mifippen az fi
ghe fa el hānnā az ű treflen gómólrte/ml
foron az nag bēlnef mātta meg indyātatf
és az ég el táuozef eggmāstul/ mifippen

eg könyű/mellet el forgatnaf/és minden pēg/és minden biabet he
lefrul fi indula/és az földnek kirāl/és feredelmi/és lazdaghe/

Az isteni mindenről való

és hadnagi/és erőss nipi/és minden bolga/és minden b. bado
el rentet u magofot barlangofban/és az hegetnef fú biflaiban. És
ezt mongál az hegetnef/és az fú biflatna. Esetet műreant/és
fedezzetet el münföt/annaf p. inet elötte az fi az b. lben ül/és az
barannaf haragiátul. Mert el iutt az u haragianaf nag napia/és
kiczoa alhatta meg?

Hetedik rí

Refnef vtanna látif
hét angalt/fif az föld
nef nig begheletin állaz
naf vala/fif az földnef
nig felit tartaf vala/

hog ne funna az b. l az földön/sem az
tengheren/sem valami f. ara. És látif
m. s angalt/fi az nap tamadatru me
gen vala fel/finef az iló istennef iele va
la/és kiálta nag fel boual az m. g anga

lofnaf/fifnef ez meg vala enghedue/hog árczanaf az földnef/és az
tenghernef/ezt monduan. Ne árczatof az földnef/se az tengher
nef/se az f. afnaf/mig nem meg iegez. út az m. u istenünfnef bolgaif
az u homlofokofon/és hallam hog az meg iegettefnef p. ama/b. az neg
uen nig ezer vala/fifet meg iegeztenef vala az Israelnef fiainaf
nemzetifigbinef minden ágazatinaf főz. őse. Az Jud. anaf nemzet
figbinef ágazat. ábol/tizenf. t. ezt iegeztenef vala meg. Az Ru
bennaf ágazat. ábol/tizenf. t. ezt iegeztenef vala meg. Az Gadna
nemzetifigbinef ágazat. ábol/tizenf. t. ezt iegeztenef vala meg. f

És Áffetnek nemzetiséginek ágazatából tízenfét ezért iegeztenek
 vala meg. És Neptalimnak nemzetiséginek ágazatából tízenfét
 ezért iegeztenek vala meg. És Manassésnek nemzetiséginek ága-
 zatából tízenfét ezért iegeztenek vala meg. És Simeonnak nem-
 zetiséginek ágazatából tízenfét ezért iegeztenek vala meg. És Re-
 uinek nemzetiséginek ágazatából tízenfét ezért iegeztenek vala
 meg. És Isacharnak nemzetiséginek ágazatából tízenfét ezért
 iegeztenek vala meg. És Zabulonnak nemzetiséginek ágazatából
 tízenfét ezért iegeztenek vala meg. És Josefnek nemzetiséginek
 ágazatából tízenfét ezért iegeztenek vala meg. És Beniaminnak
 nemzetiséginek ágazatából tízenfét ezért iegeztenek vala meg.
 Annak utánna látást látis/ és ime nag' sereg vala/ mellett senti meg/
 nem bamlashat vala/ minden nemzetiségieknek/ és nipeknek/ és fű-
 lomb fűlomb helwén valo nipeknek főzrőle/ fí az béknek/ és az bá-
 rannak elötte állanak vala/ fí fejr ruháiban valanak fel öltöztet-
 uin/ és pálmá fák valának az ú kezében/ és nag' fel boual fiástanak
 vala ezt monduán. És úduörjűtis azé/ fí az mű istenünknek
 békiben ül/ és az bārānē. És az angalok mind az béknek/ és
 az vīneknek/ és az nīg lelesz állatnak főrőle állanak vala/ és or/ z as
 sofra le omlának az béknek elötte/ és imādák az isent ezt monduán
 Amen. Még áldás/ és dúczósig/ és bölcsesig/ és bāla adās/
 tífteffig/ és hatalom adassí az mű istenünknek mind örökkön örökké
 Amen. És felele egá az vīneknek főzrőle/ és monda ennekem. Ki
 ezodák/ és honnan iúttenek ezek/ fí fejr ruháiba öltöztenek? És
 mondí annak. Vram te tudod. És monda. ennekem. Ezek azok
 fí az nag' saáruságból fí iúttenek/ és fí bilesítettí az ú ruhátokat/
 és meg fejrítettí azokat az bārannak vīrinek általa. Annakofog

22 Isteni elenistrül való

Írt az istennek békéne előtté vadnak/ és bolygálnak únefti hely/ és nap
 val az ú templomában. És az fi az békében ül ú ranyot fog latorni.
 Nem éheznek sem bormiuboznak tovább/ sem az napnak betessz
 ghe ú reátot nem áll/sem egéb buzgóság/ mert az bárány fogja bir
 ni úfót/ az fi az békéne főzépette vagon/ és vízeinek iló lut seigre
 vísi úfót/ és az isten el fog lenni az ú bemeletrül minden főruet.

Szelgyadit cse

Amikor on fel balaft. a
 totta volna az beten
 dif perzélif/ nagvess
 tegig lún az mentes
 bágban/ közel fél ora

iglan/ és angalotot látif/ fí az isten
 nek előtté állanak vala/ és trombitát
 adának azofnak/ és az másif angal el
 tóue/ és az oltárnak előtté meg álla/

finél eág aran temiēnezővala/ és nag sof temiēnező bet adának
 únefti/ hóg ez temiēnezif az aran oltaron/ mell az békéne előtté vas
 gon/ tenge/ mind az bentefnek főnörghifekirt. És fel mene az temiē
 nezifeknek fúste az bentefnek főnörghifiból az angálnak kezinek álta
 la az istennek előtté. És fel viue az angal az temiēnezőt/ és be tóla
 te az oltaron való tűzből/ és az földre borzátó/ és mennőrgyif
 fel lúneft/ és borzotot/ és villámásoft/ és föld indulas/ és az hét an
 gal/ az fíneft az hét trombita vala/ hozza betref magofat hóg
 trombitálnának.

És az első angal trombitát fua/ és fí
 első lún/ és viruel egábe elugult cüz/ és az földre borzátóval ezefet/

26 az Iſraél hermed riſe megighe/ 26.
 minier. földelő ſü megighe.

Az második angyal és mondtat su-
 és oltant vetinek az tengherbe mint egg
 úzben iohó nag tég. És az tenghernek
 harmad része cirre váltözék/ és megha-
 la harmad része az teremtet allatof-
 nak/ mely az tengherben valónak/ fika-
 nek iló lelkük való/ és az hatofnak har-
 mad része el vesze. És az harmadik
 angyal trombitát fua/ és egg nag czillag
 e'f'le az égből/ mely v'ganig való/ mint
 egg lámpás. És az folo vizeinek har-
 mad részbe e'f'le/ és az vizeinek fe'jbe/ és
 az czillagnak írem neue. És harmad ri-
 se íremm' v'ale'f' és sok emberet hal'na'k
 meg az vizefue'k. Mert meg lef'eredinek
 És az negedik angyal trombitát fua/ és
 az napnak harmad részre/ és az holdnak
 harmad részre/ és az czillagoknak harmad
 részre/ hom'á'oss'ág balla/ og hog' ezeknek
 harmad része meg hom'á'os'od'nek/ és hog'
 az napnak harmad része vilag'oss'ágot ne ad
 na/ és az íjnek az on'f'ippen.

 26 lārafi lānif / es ballūm hōg eāg ane
 gal m:nne pārnōn / az ēgnēf lūzpette / fi nāg pōual eze mōngā valē

Az isteni ielenisről való

Jaj, Jaj azotnak / kif az földön lak
fornak / és ez forat vala az egéb hás
rom angalnak trombita károlnak tőz
zole / kif trombitat fognak vala tuggio

Milencedik rísz.

És az ötödik angel trom
bitat fua / és egg rillas
got laris / hog le esek az
egből az földre / és únekt

adaf az milsignet futanak folzat.
És meg nira az milsignet futat / és
felmene az futnak fúste / mint egg nag
femenzének fúste / és meg homaloso
dek az nap / és az dő eg az futnak fú
stul / és az fústból sáfak iounek fi
az földre / és hatalmassag adatek azot
nak / misippen hatalmassagok vagon

az földön való scorpionsnak. És meg paranzoluf únekt / hog meg
ne bántanak az földnek fúit / sem valaint egéb zoldello állatot / sem va
laint fát / hanem ezaf az embereket / fiktet ninczen telef / az úhemlo
fokan / és meg lün engbedue ez únekt / hoá úköt meg ne ólnek / hanem
ezaf hog finzanak őt holnapiglan / és az ú finzasok olyan vala mint
az scorpionsnak finzas / misfereñ az embere meg czapio / és az na
postan feresni fogiat az embere az holalt / és meg nem találtaf
az / és luanni fognak meghalni / és az halál / el fut ú túló. És e

az sálkálnak hasonlatosságok hasonlatosok valának az úrfőzetre his
 szentet louathoz / és az ú fienek valának mint eggforonák / mellett
 hasonlatosok valának az aranhoz / és az ú orrzáiof ollatimot vala
 nak / mint az embereknek orrzái. És az ú hajot hasonlatosok vala
 nak / az asponofnak hajothoz / és az ú fogok ollanok valának / mint
 az oroplunofnak. És pánrziolok vala / mint az vas pánrziol / és
 az ú bärnolnak sugása ollan vala / mint az befereket zörghise / me
 latoron / befereket böguldanak az hadba. És az ú farkot hason
 latosok valának az scorpionnak farkhoz / és fulúfiol vala az ú farkon
 kon / és az ú hatalmasságok ez vala / hog embereknek árzanak öt holdi
 napiglan. És áneket királof az millsignek angala / kinek Sido riel
 teen abaddon neve / Görögül pediglen apollon / az az / el vektó
 Az eggif ian el mult / és im ennek vtánna megfét ian iú el.

És az hatodik angel trombitát fu
 és egg hozatot hallif az aranoltára
 nak nig haruának lözzole / mell oltar
 az istennek seminek elotte vagon / mel
 hozatban ezt mongat vala az hatodik
 angelnak / kinek az trombita vala.
 Odd el az nija angalt / kif meg főtör
 tettenek az nag Eufrates neuu sole
 vizben / és el odözaf az nija angalt /
 kif kifest valának orankid / és naponkid
 és holdnaponkid / és ebtendontid / hog megölnek az embereket har
 mad risit. És loag sereget bama huskor / és ezerker valo tiz ezer
 vala / és hallam azoknak bamtat / és affippen laram az louafot az
 barosban / és azoknak kif rangot ulnek vala tuzes / és piross / és k
 Et Ioues

212. Szentmihályról való

Foues mellinghet való. És az loafnak feiet ollatino valanák, minty
az oroflanoknak/ és az ú páiofbol tűz ú való fi/ és fűst/ és finkú.
Az három czopálnak miatta az embereknek harmad riße meg élet
fereket az tűztől/ és az fűstől/ az finkú: ú/ mellett fi júnak való az ú
páiofbol. Mert az ú hatalmat az ú páiofban vagón/ és az ú farkos
ban. Mert az ú farkos hasonlatos az fűgő: hoz/ mellettnek feiet va
gón/ és azofnak általa ártanak. És az egyéb embereket/ fűt az czopá
fokul meg nem ölettetinek/ sem fi nem érinek az ú fezetnek műel
fedetiből/ hoz az ördögököt ne imádnak/ és az baluafokot/ melte:
ket aramból/ és ezűsből/ és érzőből/ és fűből/ és fűből faragtattas
nak/ mellett sem láthatnak/ sem halthatnak/ sem iáthatnak/ sem ilte
ket meg nem jobb jún az ú galkoffag: titeletből/ sem az ú gonos tu
domán: fűből/ mellettuel embereket vesztene/ sem parázna fűből
sem orv: fűből.

213. Rzedik rí

S látik más erőss angalt
mell az menhorbagból káll
vala le/ mell földel körül
vitetett való/ és egyh: fűar
uán való az ú feiben/ és

az ú or: zaia ollan való/ mint az nap/ és
az ú lábait/ mint az tűznek oflopo/ és kez
ben egg fel nitott fűkú való/ és az ú jobb lá
bát az tengherre tiue/ az bal: fediglen az

földre/ és na: fel fűual fűalta/ mint miferon az oroflan bemből.

214. miferon fűaltott po: na az hét menhorbagból az ú fűatofot fű: f
lak

22 Isteni ielenistrul valo

azofot / fiſ benne imādofzhat / és az há-
zat / az mell az templomban vagon tord
fi / és azt meg ne mired. Mert az pos-
gánofnak adattatott / és az bent város-
labofual meg nomoggáf / neguentét hold-
napiglan / és az en fét tanubizonfás
ghimnal aiándifot adaf / és profetalni
fognaf ezer fét báz hatuan napon / páfot

ba öltözün. És az fét olaf / és az fét világ tarto / mellef az
földnek ifteninek elötte állanaf / és ha valaki ártani akarand únefi
szűz iúfi az ú bázofbol / és be íeli az ú ellensigbit. És ha valaki
meg afaria úfot íérteti / effippen meg kell annaf ölettetni. Ezek-
nek hatalmasságof vagon be zárlani az egyet / hog eföt ne berzáffon
az ú profetaláfolnaf ideiben / és hatalmos vagon az vízeken / hog az
zofot víre valóztaffaf / és az földet minden czapáfual megverni
valameníſſer afarángáf / és miforon el vighezéndif az ú tanubizon-
fág titelefet / az beſte hadat támaſt ú ellenef / mell az milligböl iú
fel / és meg görz úfot / és meg öli azofot / és az ú teſtet az nagvá-
rofnaf vőzai fognaf heuerni / mell lilef berint Sodománaf / és
Egyptuſnaf biuattatí / holott az mú orunk és / meg feſſígetef.
Ez meg látsáf az ú teſteſet neged fel napon minden nemzeſighe-
nek ágazatínaſ főzróle / és nipeſnek / és fúlomb fúlomb íelueſen valo
nemzeſeknek / és pogánofnak főzróle / és az ú teſteſet nem haggáf
popofoba temetni / és az földön lafozof örülni fognaf azofon / és ör-
mendezni kezdenef / és aiándifofot fúldenef egymáſnaf / hog ez fét
profeta íint íútt azofon / fiſ az földön lafozhat. És neged fel
fognaf pánna az íelenef leſte az íſtenül ú belgieſ mene / és az ú ía-
bér

boltra állanak / és nag fílelem eí eí ű rcátol / fí űfót látat / és nag
 hozatet hallanak az mennorbagból / mell hozatban ez mondotet űne
 fí. Joutet fel ide. És fel meninek az mennbe az földben / és látat
 űfót az ű ellenfighi. És azon oroban nag föld indulás lún / és az
 vārolnak rized ríbe le omla / és neuet berint hēt ezer embervebe
 el az föld indulásban / és az egebet meg retteninek / és dīeziretet tū
 net az mennorbagat ísteninek. Az māsodit Jan el mult / és im
 az harmadit Jan hamare lū. És az hetedit angol trombitat fus
 és nag hozatol lūnet az mennorbagban / mell hozatolban ezt mon
 dat. És vilāgnak orbaghi az mū vrunkē lūnet / és az ű Zhrístus
 sag / és orbagot fog birni mind örökfōn örökē / Amen. És az hušō
 nīg vin / fí az ístennet elōtte űnet az ű beletben / az ű orzāiofro
 atet / és imādā az ístent ezt monduān. Dālat adunt tenefed vā
 ram mindenható ísten / fi állatod berint vag / és fi állatod berint
 dalat / és fi iouendōre és līš. Mert birni kezdid az te nag hatala
 madot / és oralkodāl / és orbagodot fogād birni. És meg haraguā
 nak az nīet / és el ioue az te haragod / és az halottaknak ideie hog
 meg írtēssenek / és meg fizešsed az te űolgaidnak az iutalmat az
 . profetāknak / és űentelnek / és fí az te neuedet fílelemuel vala
 tal / fīzinelnek / és naģotnak / és hog el vebessed azotol / fí el vebē
 . fí az földet. És meg nīet az ístennet temploma az mennorbagban
 és meg látat az ű testamentomānak lādāt az ű templomāban / és
 vīllāmāfot lūnet / és hozatol / és mennōrghīet / és föld-indulāfot /
 és nag tūešō.

Ebenkettodik ríš

S nag íelenšig tētet fel az mennorbagban. És ošpē
 Et in dīā

Az isteni ielenisről való

niállat fel öltözött való az napba/ és
az hold az ú lábainál alatta való/ és
az ú feigben tizenket ezillagnál koroná
sa való/ és terhes lútnál fiált/ búlni az
faruán/ és kinyodt hog búlnon. És
más ielenisig láttaték az mennorbag
ban/ és im egy nag' veres sarkán vagon
finék hét stie való/ és tíz barua/ és
az ú feieiben hét korona való/ és az ú

parfa el vonba való az égben való ezillagoknál harmad rész/ és alá
borzatál ezeket az földre/ és az sarkán meg állt az asponállatnál
előtte/ hog mikor búlte volna az ú fiát/ be nélt. És sű magzai
sot búlt/ mell birni fog való minden népet az ú vas veszeuelt/ és
az ú fia az istenhez ragattaték/ és az ú bélihez és az asponállat pult
rába futarholott úneki het perczetett való az istentől/ hog ott állt
sű útér ezer ket száz hatvan napiglan. És nag' had támadt az
mennorbagban. Az szűhál/ és az ú angali vinnak való az sarkán
aal/ az sarkán és vñ való/ és az ú angali/ és erőt nem vehetnek
sem továbbá helet meg nem találtaték az mennorbagban/ és alá
veteték amir nag' sarkán/ az ríghí frigo/ mell érdögnek htuattaték/
és sarkánna/ si el hiteti mind ez eghí világot/ és az földre vette
tét/ és az ú angalt ú vele egetembe levetetinek. És nag' borzot
ballit/ mellben ez mondaték. Az mennorbagban/ mostan lútnaz ú
uozúlis/ és az hatalom/ és az mű istenünknek orfaga/ és az ú
Xristusana/ hatalmossága/ mert le veteték az mű asanfiainak
vādolqia/ si úfot vādolla való az mű istenünknek előtte ncl/ és nap
ual/ és azot meg gőzét útét az baránnak vireit/ és az ú besidinek

tanubizonfogait / és nem kereték az ű illeteket mind hasonlatosan
 Annakéért őt ülteték túmennéknek orfoghí / és mind fűt azotbani
 lafoznak. Jan azotnak fűt az földön / és az tengherben lafoznak.
 Mert leballot az örök ű hozzátot / kinek nag haragia va-
 gon / tudván hog feues ideie legen. És minek utánna látta volna
 az sarkán / hog az földre le veltetett volna / üldözni kezd az asponi
 állatot / mell jiu magzatot hűle. És fűt nag felesű bärna lün az aspo-
 niállatnak / mellet neki odanak / hog az fűtlenbe az ű helire repülle-
 ne / holott iltet fűt egg ideiglen / és üdöfiglen / és egg üdönét feleiglen
 az figonak bűnnek elötte. És az figo vizet borzota fűt bärnából az
 asponiállatnak utánna / mint egg folo vizet / hog az sebest vizuel fűt
 ragattatná. És megseghinté az föld az asponiállatot / és meg nita
 az ű bärnát / és beieit az folo vizet / mellet az sarkán borzátott vala
 fűt az ű bärnából. És meg haragut az sarkán az asponnak ellene /
 és el mine hog hadat tenne az ű magzatának maradivual / fűt az
 ur istennek paranczolatát őrizik / és az Jhesus Christus tanubis-
 zonfogait tarták. És meg állit az tenghernek fövenin.

Ezen harmadik ríse

Es latit egg bestét / mell
 az tengherből ű vola fel / k
 nek hűt seie vala / és tiz bar-
 ua vala / és az ű barua
 tiz forona vala / és az ű fűt
 bűdnek neve vola. És az besté
 az nile-
 let latit hasonlatos vala az pordus-
 hoz / és az ű labat osslatinot
 valanak / mint

22 Jannielenisről való

egy meduinak / és az ő fiaia olyan vala mint egy oroplánnak / és az
 farkán annak ada az ő ereje / és az ő béké / és az ő hatalmasságot
 És látam eggyet az ő fejnek főzzőle / mint ha meg holt volna /
 és az ő halálos sebe meg gogigat / és ezudálkozna vala / mind
 az eggyik földön az bestének oránna. És imádál az farkant / az ő
 hatalmasságot ada az bestének / és imádál az bestét ezt monduán.
 Kiszoda hasonlatos az bestéhez / és kiszoda vőhat meg ő vele.
 És ott pát adának úneki / mell nagofot hol / és bídalmas befideket
 eiben / és hatalmasság adattat / úneki / hog megvénét boldnapot töl
 azon. És meg nita az ő fátat isten ellen való bídalmas befidekre /
 hog bídalmas befidekuel illet az ő netole / és az ő banlifat / és
 azot ki az menniben lafozna. És meg engbette / úneki / hog ha
 dat tegen az bentekuel / és hog úfot meg görze. És hatalmas
 sag adattat / úneki minden nemzetisnek ágazatának ellene /
 és külömb külömb helyen való nemzeteknek / és nyelvek ellen
 ne / és imádni fogják úte / ki az földön lafozna / kinek az ő neve
 trua ninezene az báránnak ilő főruiban / mell meg őlettet az világ
 nak eredetiben. Az kinek fite vagen / halgassa meg. Az ki fogagba
 viben / az és fogagba megen / az ki töruel öl meg / az és töruel kell
 mególt. Ezt vagen az bentekuel bifeiguel való túrse / és hűte. És
 látik más bestét / ki az földről megen vola fel / és fét parua vala /
 mellet hasonlatos valának az báráni paruahoz / és vagen hol vala
 mint az farkán. És az első bestének minden hatalmasságot tőle
 ő elötte / és az ő tőle / hog mind az eggyik föld / és azot ki az földön
 laknak / imágák az első bestét / kinek az ő halálos sebet meg gogitak
 és nag ielenfighetet tiben / og hog meg túzet és ballit le az föld
 re az égöl embereknek elötte. És elhiteli az földön lakot az ő te
 lenfig

lassig tülküel melleket meg enghettenek úneki. hog tegen az belt
nel elötte / ezt monduán az földön lakolnak / hog az bestének fipet ta
ragianak az fin az törül sebet túttene / es meg eleuenedek. Es
meg enghettetek annak / hog leket adna az bestének fipinek / es hog
az bestének fipe állon / es azt tisi hog meg ölessenek valakik nem
mággak az bestének fipit. Es azt tisi / hog mind fizeinek s mind na
gok / s mind kardagok s mind sebbinek / s mind szabadok s mind bol
gok bileghet vegenek fel az ú jobb kezekre / auag az ú homlokokra /
Es hog valaki ne vehetne / se árulhatna hanem csak az finet bites
ghe volna / auag az bestének nevit viselne / auag az ú nevin: s pāmā
ban volna. Itt vagon az bölcsesig. Az finet értelme vagon rea
pāmlalla meg az bestének pāmāt. Mert ember az pāmlálás / es
az ú pāma / hat pāz hatuan hat .

Ríghedüi ríß

Slātāst lātīf / es im
eg bārān áll vala az
Sionnak hegin es ú
vele pāz negven níg
ezeren valanak / fise

nek az ú atfolnak neue meg vala írva
az ú homlokokon. Es hozatot hase
lik az égből / mint fol viznek zugas
lát / es mint egg nagy mendörghisnek

baúat / es heghedüiöket baúat haitam / hog az ú heghedüiölben he
ghedülnék. Es inekelnék olt mint vñ ineklist az fēlnék / es az níg lek
les állanak / es bīneknek elötte / es fent nem tanulhatta vala meg

22 Isteni ielenisről való

az inestult/hanem ezaf az báz neguen níg ezer/fif az földről a
roa vitette nek meg. Ezef azof fif aiponniallatofuul meg nem fer
tezenek. Mert búzet/ezef főutif az barant valahova menend.
Ezef az embereket főzölé aronvitetinek meg/fif az istenre/és
az barannaf elei lúnek/és az ú báiolban nem találta ef alnaflag/
mert törtelmessig néitül vadnak az istennek pélinek előtte. És
latif más angalt/fi az égnek főzette megen vala párhán/finel ós
raf euangelium vala/hogy hirdetné az földön lafozofnak/és minden
pogánnaf/és minden nemzetiheketnek ágazattanak/és minden
rieluē valo nynek/és egéb nynek/mell nag fel jóval ezt monja
vala. Filletek az istentől/és tegetek tífteffigbet úneli. Mire el
vutt az ú itéletinek oráia/és imāggatof útet/fi az mennet/és az föld
het/az tenghert/és az vizetnek fut sejt teremte. És más angel
főueté azt ezt monduān. Se omla/le omla az Babilon amaz nag
város. Mert az ú parāznállodásanak harag borából itata minden
nyeket. És az harmadik angel főueté úlót ezt monduān nag jó
val. Ha fi imādāngā az bestét/és az ú lipit/és az ú bomlofara
vőbi bileghit/auag az ú kezire/ez és innā fog az istennek harag
borából/mell tífteborual vagon meg törtue az ú haragiānaf po
háraban. És finzodni fog tűzuel/és kinfűuel az bent angelofnak
előtte/és az barannaf előtte. És az ú finzodálofna fűste/fel me
gen mind öröfkön öröffe. És nyugodalmof ntnczen/sem nāpual
sem iel azofnak/fif az bestét imāggat/és az ú lipit/és annaf fi az
ú neüinek bileghit fel vőbi. Zet vagon az bentefnek bilefighe/ite vad
nak az fif örízif az Iesusnaf paranczolatit/és bűtit. És foras
got hallif az meniorfűagbol/mell foratban ez mondaté ennekem
Jrd meg. Bodoghalottaf azof/fif az or istenben halnak meg más

ul fogva. Bizón az bent lilek ezt monga hog nyugodalmat fogtana
benni az ú munkatodasotul / de az ú ezefedetez ütöt követt.

És látáfi látik / és im egg fines föld
vagon / és az földnek felette látik egges
fi veftegúi vala / fi hasonlatos voka
az embernek fiához / kinek az ú fejben
egg aran forona vala / és az ú kezben
egg éles sarlo. És egg más angel me
ne fi az templomból kiáltuán nag fel
boual annal / fi az földön ül vala. Fogd
horrá az te sarlodot / és arass. Mert
el iutt teneked az te orod hog arass. Mert az földnek aratola megos
bott / és az fi az földön ül vala / az földre borzátá az ú sarlosát / és
az földön mindent meg aratánal. És egg más angel és mene fi
az templumból / mell az mennorbagban vagon / és annal és egg éles
sarlo vala. És egg más angel és mene fi az oltárrul / kinek hatala
massága vala az tűzön / és nag fel boual kiáltá annal / az finél az
éles sarlo vala / ezt monduán. Fogd horrá az te éles sarlodot / és
bedd meg az földnek föld gherezdil / mert meg irtenel az ú földi /
és az angel az ú éles sarlosát az földre borzátá / és meg bedd az
földnek földit / és az istennek haragiánal nag vâlucaba tölte / és meg
nomottat el az vâluban az városnak kûlûle / és vir ioue fi az vâluból / mind az loaknak zabolaigalan ezer hat báz futásne földön.

Zizeñdödie riß

És látik az mennorbagban más nag és ezudásatos tes
lensighet / hét angalt kifiz világnal hét otolforibie
biriál. Mert azofon tellesüle be az istennek haragia.

212 Isteni ielenisről való

és láttat ottint/ egy igyén síp tüzuel
eggybe eluegült tenghert/ és azotot sít
gózedelemuel ióulnek meg az bestéül
és az ú sípírul/ és az ú neuinek kāmās
rul/ sít az síp tífia tengheren állanak
vala/ sítnél az istennek heggedui valā
nak/ és inellit vala az Monlesnet/
az istennek polgalānā inellit/ és az
bārānā inellit/ ezt monduān. Vrom

mindenható isten/ nagof és czudálatosof az te ez elefedetid/ igaffág
ual valof/ és igazaf az te ptāid/ benteknek kirāla. Kizoda nem
foa filni vrom isten az te neuedtül/ és kizoda nem fogia fel mas
nāstalni azt? Mert ez af te vag ió/ mert minden nipef el iúnek és/
le esnek te elótted/ és imādni fognak. Mert az te itiletid ki nīlarko
zānak. És annaf ptānna lāsam tēhāg meg nīlt az mennor sīgban
az istennek tamubizonsāgānak temploma/ és ki ióue az hēt angāl
az templombol/ sít ez vilāgnaf hēt rīfīt kīrīaf vala/ fel óltōz
mīn tīfīa/ és sejr ruhāba/ és āltal ouerzettenef vala az ú mellez
fēn aran ouerzōkuel. És az nīg lēfēs āllatnak fōzzōle eggīf az hēt
angālnek hēt edint ada/ mellef tēfēfēf valānak az iō istennek harag
sāual/ mind ōrōfōn ōrōfē/ és be telef az templom fūstuel az isten
nek fēfīghes voltātul/ és az ú hatalmātul/ és senki be nem mehet
vala az templomba mīg nem ez vilāgnaf hēt rīfē el vīgheztetnef
mell hēt rīfē az hēt angāl kīr vala.

213 Zbenhatodik rīf

Es nag' pozatorballif az templombol/ mellben ez
 mondatet az het' angálnak. Menietet el/ es ossitet fi
 az földre az istennel baragiának het' edinit. Es el
 mene az első angel/ es fi ötte az földre azt az mi
 az edinben vala/ es nag' gonos/ es ártalmas seb eset az emberekre
 fite az befcene/ bileghe vala/ es azokra fit az ű fipit imaggaf va
 la. Es az másodif angel es fi ötte az tengherbe azt/ az mi
 az edinben vala/ es virre lün mint egg' boltna/ vire/ es mino
 denilö lefles állat meg hala az tengherben. Es az harmadif an
 gal es fi ötte azt/ az mi az edinben vala/ az falo vizekbe/ es az
 vizeknek lut feigbe/ es virre lünek/ es hallam/ hog' az angel ezt
 monga vala. Igaz vag' bram/ fi állatod berint vag' es fi voltál/
 es fi bent vag'/ mert ezeket meg itilid/ mert az benteknek/ es az
 profetának virit fi ontal/ es virit adal ünecik inho/ mert miltot es
 re. Es hallam hog' az másif ezt monga vala. Vg' vagon bram
 mindenható isten/ igazat/ es igazságual valot az te itiletid. Es az
 negedif angel fi ötte azt/ az mi az edinben vala az napra/ es hata
 lom adattatet annak/ hog' heosiguel finozzon embereket tüznek al
 tala. Es nag' heosighet fezdinek az embereket benuedni/ es pidal
 mas befidetuel illetet az istennek nevit/ finek hatalmában valának
 ez rzapások/ es bünökrül nem bánkodának/ es íleketet meg nem iob
 bntal/ hog' dicziretet tenninek az istennek. Es az ötödif angel fi
 ötte azt/ az mi az edinben vala/ az befcene/ pēire/ es nag' sötet lün
 az ű orpaga/ es el raga/ az ű nelireket az nag' finnak miatta/ es
 pidalmas befidetuel illetet az mennorpagnak istenit/ az ű nag' fis
 nosnak miatta/ es az ű nehēz sefilinek miatto/ es fi nem tērinek az
 ű szelekedeteből. Es az hatodif angel fi ötte azt/ az mi az edin
 ben

Az Menielenisről való

ben való amaz nagy Eufrates nemű folyó vízbe/ és fi aha az ű vízbe
hog rrat ez inálnának az firálofna nap támadat felől/ és látam/
hog az sarkánnal sáraból/ és az besténeket sáraból/ és az hamiss pro
phetánnal sáraból/ három fertelmes pestet ióae fi/ mint bífas.

Mert az ördögnek lelket azof/ mellett az adálat ríftnek/ hog el men
nenek mind ez egyhű földnek firálofhoz/ hog azofot be gúnerezil az
nagy mindenható istennek napjának hadára. Im el ióuot/ mint egg
orvó. Addog az fi vigáz/ és őrizi az ű ruháit/ hog meztelen ne
lárton/ és meg ne lássak az ű istelenisghit. És eggbe gúnté azofot
az helre/ mell Sidoul Armageddonnak hívattatik. És az hetedik
angál fi ötte az/ az mi az ediben vala az égre/ és nagy sár ióue
fi az menni országbol az istennek felfitál/ mell hozatban ez monda
est. Még lán. És villámásot lúne/ és hozatol/ és mentörghisél
és nagy föld indulas / minemű soka nem volt / mitúl fogva embe
rek voltanak az földön ellen ighen nagy föld indulas nem volt. És
az nagy város/ három rípre vág/ és az pogán népnek városi híra
telen le omlanak. És az nagy Babylon/ az istennek előtt emleke
zetre ióue/ hog az ű haragiának pohar borát meg adná únefi. M
den sighthet el távoz/ és az heget meg nem találataának/ és nagy fű
első állta le az menni országbol az emberekre/ mint egg tálent/ és
sádalmas befidesuel illeget az istent az embere/ az lúesónel az
pájait. Mert felette ighen nagy lán annak az apása.

Ez a hetedik ríse

S el ióae egg az hét angálnak lözzöde/ kinnél az hét
d írála/ és soka en velem/ és monda emleket.
Jóuel meg mutatom teneked az nagy paráznnak s
sárho

262 Isteni elenésről való

mell való / és nincsen / és nincsen / és az hét főzről való / és az
 ősi. És az tíz parto / mell paruasot látal / az tíz királ / fí meglen
 orpágot nem vüntenek / de egg orában hatalmasságot vüfnek az best
 uel mint királof. Ezeknek egg tanáczot vagon / és az ú ereteket és ha
 talmasságot az bestének aggát. Ezek az bárguál vüfnek hadat /
 és az bárgat meg görzi úfót / mert orafnak ora / és királofnek királa
 és fí ú vele el vüattattanak / és el válastattanak / és hínek. És
 monda ennekent. Az vizek az melleket látal / holott az parázna ú
 nipek azok / és sereghek / és pogánok / és lülömb lülömb neluen való
 nemzetfighek. És az tíz parto / mell paruasot látal az bestének / ezek
 gülölök az paráznát / és pusztaságban hagga az / és meztelennek
 és az ú testit meg ífí / és út a tűzuel meg ighet / mert az isten
 atta az ú fűföbe hog azt tegi / az mi únekí tellemetes / hog egg az
 varatot tegenek / hog az ú orpágot az bestének aggát / miglen be tele
 leeggenek az istennek ighi. És az asponiállat az melleket látal az
 nag város / mellek birodalma vagon az földön való királofón.

Ezennolczadik rife

Es ennek vtanna látk
 más angalt / fi az menni
 orpágból fáll való le / fia
 nek nag hatalmassága va
 la / és az föld meg vifagosodék az ú dű
 rzó voltatuk / és erő berint fel fiálta
 nag fel Foual ezt monduán. Ec omka
 le omka az nag Babylon / és az órdög
 nek lako helye lün / és minden fertelmes
 lile

fíleket fogháza/ és minden fertelmes/ és gúlósigyes madarnak
 fogháza. Mert az ú paráznalkodásának harag borából ivának min-
 den nipek/ és az földnek firási ú vele paráznalkodának/ és ez földön
 való falmárokat az ú gónorúsighes dolgainak ereiből megkötöge-
 nak. És más hozatot hallik az mennőrbágból/ inellben ez monda-
 tól. Távozzatok el attulfi en nitem vattok/ és ríbelet ne legetek
 az ú bűneiben/ és az ú czapásiban ranyatok ne legyen. Mert az ú
 bűnei mind az mennőrbághiglan elutának/ és meg emlékezzék az í-
 den az ú hamiss voltárut. Fizessetek meg úneki/ mikippen ú és meg-
 fizete tüneket/ és fét beruel fizessetek meg úneki az ú czelefedet-
 berint. Az poháruat feltöt tölzetei úneki/ melluel innotok tölte tū-
 neket. Az menüre dúzósighen víselté magát/ és gónorúsighetben
 ált/ ande linte/ és anné siralmat tölzetei neki/ mert ezt monga
 az ú búiben. Úz ulók mint egg firálné aspon/ és őzueg nem vagok
 és siralmat nem fogok látni. Azt egg napon el tūnek az ú czapás-
 az halál/ és az siralom/ és az éhsig/ és túzuel meg ighetterik.
 Mert erőss az oristen ki meg itili azt. És siratni fogiák azt/ és
 tangatni fogiák ú magokat azon az földnek firási/ fiú vele parázna-
 kottanak/ és gónorúsighetben íltene/ mikoron láttak legyen az ú igh-
 sinek füstit/ táuul áluon az ú linnátul való síltetben/ ezt monduán.
 Gan/ian teneked nag Babilon város/ mell erőss város valál/ mert
 egg orában elútt az te itileted. És ez földön való kereskedő emberek
 sirnak és tangatnak azon. Mert áruiefot senki nem vísí ennek orá-
 na az arannal/ és az ezüstnek/ és az drága tūnek áruit/ sem gőngn-
 sem bibornak/ sem bársonnak/ sem egéb drága vereff ruhának áruját/
 sem valami Ebninum fát/ sem valami elefant tetemtől czinák/ és
 és/ sem egéb drágálatos fábol való edint/ és érzőből/ és valból/ és
 Xf. máx

22. Jherusalemről való

māruān kából / és fa hlat / és to illatu fert / és drāga fetelet / és
 semient / és bort / és olant / és nemess vendig buzāt / és gabonāt / és
 tārō barmosot / és iuhosot / és lousot / és betereket / és pōlgāfot / és
 embereket lefkeit. És az te lefednek kiānságānak gōmōlzi el tava
 zānak te túled / és minden fōuer állatot / és nemess állatot el vesinek
 te túled / és touābbā azotot meg nem leled. És az falmāri / fīl
 meg fozdagulānak / tāuul állānak ű túle az ű fīnnātul való fīltekben
 fīruān és iangatuān / és ezeket monduān. Jan / ian amaz nag vā
 rosnak / az mell fel való őltözue biberba / és bārsōnba / és drāga ve
 res rōhāba / és meg aranāstotott való aranual / és drāga fūuel / és
 gōngōfue. Mert egg orāban mind el maradānak enne fozdagfagot
 és minden hāios mester / és minden hāiosban forgo solafāghāiosot
 és fīl az tengheren muntalodnak / tāuul állānak / és fīaltānak lāte
 uān az ű ighisinek fūstt ize monduān. Mell vāros hasonlatos ez
 nag vāros hoz ? És port hintnek az ű feietre / és fīaltānak / fīruān
 és iangatuān / és ezt monduān. Jan / ian amaz nag vārosnak fīben
 fozdaggā lūnek mindenek fīl hāiot tartanak való az tengheren az ű
 dutalmosbelinelleket az űnekief ad való. Mert egg orāban elpuftula
 Orull azon mennōrβāg / és bent apostolos / és profetā / mert meg itile
 az isien az tū itileteket ű felőle. És az eggik crōss angāl egg fōuet
 pūnfel / mint egg nag malom fū / és az tengherbe vetē ezt monduān.
 Allen sebassiguel borzātattik az Bābilon amaz nag vāros az mill
 siabe / és touābbā immōrān meg nem lelettetik. És az heghedūs
 sōfnek / és az ineklōfnek / és az liposofnak fāua / és az trembita fō /
 meg nem hallattatik te benned touābbā. És semmi műes mester a
 fārmī tēle mester legen / meg nem talāttatik te benned touābbā. És
 forgo malom fūnek forgāfāt meg nem hallāt te benned touābbā.

és az őszidneknek világossága világosságot nem isphen te kened /
 uabba / és az völegyennek / és menasbonnal ű bauat meg nem fogat
 hallani ennek vāanna te kened / mert az te kalmārid ez földnek tere
 telmi dolanā. Mert az te mīreguel való vöfűletben iuelghette
 nek minden nipek / és te benned talātatott meg az profetāknak / és
 az benteknek vire / és mindeneknek / kif az földön meg őletettienek /

Ejzenkilengedik is

Beket vāanna bakik / mint nag fol fereget bauat
 az mennorbagban / mell ezt monga vata. Alleluia
 az űduőzālis / és az tistessig / és az dārzōsig / és
 az erō az mīv vunt istennek adattāssik / mert is
 gzar / és hamissāgnēlűl valok az ű itéleti. Mert
 iteletet tūn az nag parāzna felől / mell meg dōgletē az földet az
 ű vele való parāznālfodāsaal / és si viue az ű bōlgainak vīrit az ű kes
 ziból. És emeglen mondānak. Alleluia. És az lāst fel megen
 mind űrōfōn űrōfē. És leomla az hābōn nīg vīn / és az nīg lēl
 kes állat / és inādā az istent / si az bēlben űl / ezt mondūān. Amen
 Alleluia. És fozat iōve si az bēlből / mellben ez mondās lūn. De
 ezireket mongatok az mā istenūnsnek / mind kif ű bent vatrof / és
 kif ű tūle tūtet / tūpdeket / és nagot. És fol
 fereg nipek bauat hallām / és mint fol vizeket zngāsat / és mint
 nag menrōghisefnek bauat / mellben ez mondās lūn. Alle
 luia / mert orfāgot bira az mindenható vīr isten. Crūllūn / és vī
 gaqūn / és teqūn dīezireket űnek / mert el iūt az bārannek mēne
 lezōit / és az ű felesighe hozza ferzette ű magāt. És ez adattatē
 iūf / hog be jetezze ű magāt tīpō / és rūdōfō bārfonual. Mert

22 Isteni idénisről való

az bárson az bentetnek meg igazulást. És monda ennekem? Isti
meg. Bódogot az of / fi az báránnal menékezeinek lafodalnába bíz
uottattanak. És monda ennekem. Ez istennek igy is igazat. És
le esim az ú lábainak előtte / hog imádnám útet. És monda enne
kem. Még lassad hog ezt ne reged. Te bolga rárkod vagot / es az
ee atádsiai kőzöl egg / fi az Jhesusnak newis vallás. Az istent is
maggad. Mert az Jhesusnak tanubizonlaga az iouendő mondasnak
leste. És látam az mennorbagot írva / es im egg fejr lu vala / es
az fi ranta ul vala / hi tenet / es igaznak hiuattatit vala / es igossagnak
általa atil / es viaskodik. Az ú bemei fediglen mint az tűznek lángra /
es az ú fejrben sof korona vagon / fi az ú newis írva vilesi vala / mel
let senti nem tud hanem u maga. És fel öltöztetett vala virbe már
tott fontósbe / es az / illen newel neweztetit vala / istennek befide
Ez az fereghet / mellet az mennorbagban vadnak / fountit vala útet
fejr louakón / fel öltöztetuin fejr / es tistia bársonba / es az ú fátas
bol fét élú eles tör u fi / hog atval czapást tegen az pagan nipekén.
Ez az birni fogia úfot vas vesbouel. És u fi nomia az mindenható
istennek hirtelen haragjának / es haragos voltának sötü borat. És
az iras vagon meg iraan únefi az ú ruháian / es az ú ágikán / királo
nak királa / es vralfodofnak vralfodoia.

Ez látit egg angalt / mell az napban
áll vala / es kiálta nag fel boual / ezt
monduán / minden madoraknak / fi az
éanek közepette kárholon mennel vala
Jouetek el / es gúlletek az nag istennek
vazoraiára / hog egitel az királofnak
busait / es az ezer ember előtt sáro frig
delme

Delmeknek husait / és az erőseknek husait / és az lovafnak husait / és
 az ofnak / fi az lovalon ülnek / és minden Babad emberének / és bol
 gának / és fűsdedének / és nagofnak husait . És látam az besét /
 és az földnek firait / hog' eggybe gűttenek . hog' útfőzetet tegenek afoal
 az fi az lovon ül vala / és az úf ereghucl . És megfogat az besét /
 és ú vele egetembe az hazug pro'ciát / fi ez událot tünű elötte / mell
 letuel el híret az ofot / fi az besének bileghit viugt fel / és fi imā
 dāt az ú fipit . És fertőz eggy tűz es toba vetel ekeu:neñ / mell finkū
 ucl ig / és az többit meg ölel annaf sóriuel / mell az lu bātān ül vala
 mell tōr az ú pāiabol iū fi / és minden madaral meg elghedinek az
 a husokual .

Suszadik rife

Es eggy angalt látit / fi az menni
 orságbol iū vala le / finel az mill
 signet folcza vala / és eggy nag
 lániz vala az ú keziben . És
 meg ragadā az sárfant / az righi figot / mell
 az őrdög és az sātān / és megfőzőue t ara
 t a űet ezer eštendeiglen / és az millsigbe ve
 te azt / és be zārā űet / és tegzist tün felűt
 ranta / hog' továbbā el ne híesse az nipeket / mig nem be telleggik
 az ezer eštendō / és annaf vāma meg kelletit űet odni eggy keue
 ideiglen . És beketet látit / és le űlnek az ofra / és itilletet tünel
 az of / és látam az ofnak letketet / finel feietet bettit vala az Jes
 susnal neue vallásair / és az istennek bešideirt / és fi nem smōdrōt
 fi az besét sem az ű fipit / sem az ű bileghit nem vūitit az ű homlokot

Az isteni íelenisről való

ra/és az ú fezelte. És ilínek/ és orfágot bírának az Chriftusnak
 ezer eftenideiglen. Az több holtal fediglen fel nem támadának/ míg
 nem be tellesednek az ezer eftenő. És az első fel támadás. Az
 hog/és bent az kinek riße vagon az első fel támadást. És az
 második halálnak hatalma nincs en/ hanem az istennek/ és az Chri-
 stusnak eggházi emberi lísnek/ és orafodnak ú vele ezer eftenideig-
 len/ és mikoron be tellesednek az ezer eftenő/ fi borzáltsat az
 fátan az ú tömlőziből/ és fi ú/ hog el híressé az népet/ mellet
 ez földnek níg begheletiben vadnak/ az Bogot/ és az Magogot/ az
 hog eggbe gúnzre úfot az hadra/ kinek páma amik/ mint az tengher
 nek főene. És fel meninek az földnek bileffighire/ és megkerüli
 az bentinek táborit/ és az berelmies városit. És tűz pálla az isten-
 sül az menni orfágból/ és be néle úfot/ és az ordós/ az fi el híretté va-
 la úfot/ az táz nek és az kinek távaba vetteté/ holott mind az bef-
 te és mind az hamiss profeták gótrettetnek napual/ és igel/ mind örök
 fön öröke. És egg nag sejr betet látit/ és azt/ az fi azon ú van-
 la/ kinek tetintetinek elotte el fura az föld/ és az ég/ és ánefik beles-
 fet nem találak. És holtatot lárit magolot/ és lúsdedelet/ kinek álfanak
 való az islemnek elotte/ és az fönvetet fel nitál/ és más fönvet és
 nitának fel/ mell az illetnek fönvet/ és az holtatot meg stílt az o-
 bol/ mellet írva valónak az fönvetben/ az ú zelefedetet fertnt/ és
 meg ada az tengher az holtatot/ mellet ú benne valónak/ és mind
 az halál/ és mind az posol meg ada az holtatot/ kinek ú benne való-
 nak/ és mindenekről kilet lún az ú zelefedetet fertnt. És az pos-
 sol/ és az halál/ az táz toba vetteté. És az második halál. És
 az fi meg írva nem találak az illetnek fönvetben/ az igyó tebe-
 vetteté.

Könü Susonggedik tiß

153

Son eghet / es en foltet
latit. Mert az első ég / es
az első föld el mult / es az
tenger immorān ninczen.
Es en Janos látam az

zent várost az Jerusalemet / hog on / es az
mennor fogból áll le / mell az isientül állot

latott vala / es meg ifesztetett vala mint az men aspon / az u firij
uel. Es nag hozatot hallit az betből / mellben ez mondatet. Im az
stennel hanlita az emberekuel vagon / es u velet fog lafozni. Es azot
u nipt libnet / es az isten u velet liben u istenek. Es el fog kenni az
isten minden konuet azotnak kemetrul / es az halal touabbā nem
liben / sem sirolom / sem tiáltas / sem fandalom nem liben touabbā /
mert azot / mellet elsőbör valanak / el multanak. Es monda

az fi az betben ul vala. Im mindeneket meg onitot. Es monda
ennekem. Jrd meg / mert ez bebedet hiuet / es igazat. Es monda
ennekem. Meg lün, En vagot. az alfa / es az w / az kezdet / es
az vig. En inna adot ingen az ilo kufunet viziböl / az fi somiuh
zit. Az fi goredelinet vifen mindeneket fog birni / es annat istene
libet / es az ennekem siam liben. Az filelmeseftnek lediglen / es az
büetlencftnek / es az atkozottaknak / es az galkoloknak / es az paraz
nalkodoknak / es az fik embereket veftenek / es az taluan imadoknak
es minden hazugoknak az u ribet liben az tabon / mell tuzuel / es
fintuuel ig / mell az mascdik halal. Es en hozam ioue ega

f az bet angálnak szozole / libnel az bet edin vala / mell teljes vala
bet

212 Isteni ielenisrül való

hét otolsó czapásual/ és sola en velem/ ezt monduán. Jün el/ és meg mutatom teneked az menaspont az bärännak feleligbit. És fel vün enghemet silefben egg nag magass begre/ és egg nag városi mutata ennekem/ mell az bent Zetusalem vala/ és az istentül áll vala le az menni orságbol/ mellnek isteni finessighe vala/ és az ü világossága hasonlatos vala drágalatos kühöz/ mint egg tündéflő kaspis kühöz/ és nag magass kú fala vala/ és tizenkét kapuia vala/ és az kapuson tizenkét angal vala/ és neuk ott irua vala/ mell neukel neuztetnek vala az Zsraelnek foinak nemzetfighinek tizenkét ágazati. Nap felet felöl három kapuia vala/ fel félrül három kapuia vala/ al félrül három kapuia vala/ nap esetrül három kapuia vala/ és az városnak kú falának tizenkét fundamentoma vala/ és azokön az bärännak tizenkét apostolina/ tizenkét neve vala. És az ki en velem sol vala/ annal egg orán miritik vala/ mint nád päl/ hog meg miring az városi/ és az ü kapuit/ és az ü falát. És az városi nig beghelekre raftal vala/ és az ü hoskafaga anie vala/ mene az bileffighe. És meg miring az városi/ az orán nádual/ tizenkét ezer futasne földön/ és az ü hoskafaga/ és magassága/ és bileffighe egenlő vala/ és az ü kú falat kőz neguen nig lingnek miring embeiri miritikuel/ mell az angal miritik. És az ü kú falának rafasakaspis kühöl vala. Az város fediglen tifta orán vala/ hasonlatos tifta iueghez/ és az városnak kú falának fundamentom/ minden drága lüvel meg ifesültettenek vala. Az első fundamentum kaspis vala/ az második sassirus/ az harmadik calcedonius/ az negyedik smaragdus/ az ötödik sardonis/ az hatodik sardius/ az hetedik chrysolitus/ az nyolcadik berillus/ az kilencedik topazius/ az tizedik chrysoprasus/ az tizeneggedik hyacinthus/ az tizenkettődik

arethyus. Az tizenkét kapu/tizenkét drága kővel van be-
munkálva minden kapu egy-egy drága kőből van építve/ és az városnak be-
járati útja arany/ mint egy igyén tiszta új. És templomot nem
látok az városban. Mert az mindenható és isten temploma annak/
és az város/ és az város nem pusztos az nap nélkül/ és az hold ré-
sül/ hogy világozzon meg benne. Mert az istennek kincséigbe
megvilágosította azt/ és az ő bűvöletét az város. És látni fog-
nak az népek az ő világozottságában/ hisz az veszedelmét meg-
tartanak/ és az földnek király/ oda kezdik vinni az ő szűkösséget/
hiszben tiszteltetnek/ és az ő kapait be nem zárják napval. Mert
ő nem lészen ott. De nem megen obba valami/ az mi fetezést t-
ben/ avagy veszedelmét/ és házigazdát/ hanem az hisz be irat-
tatnak az városnak illelő főnöke.

Huszonkétödik rész

Es mutata ennekem illelő viznek tiszta folyó vizet/ és ké-
szítet vala/ mint egy kristály/ mell az istennek/ és az
városnak befűtől foly vala ki/ és az ő vízárát főze-
pette/ és az folyó viznek mindkét felől az illelő folyó vala/
mell tizenkét gümölcsöt terem vala/ és minden hold napon gümölcs-
öt terem vala/ és az fának levelei az népeknek eghissigyre valas-
nak. És semmi ártott állat nem lészen tovább/ hanem az isten-
nek/ és az városnak befűtől abban lészen/ és az ő polgai folgálnak úres-
ki. És meg fogják látni az ő vízárát/ és az ő nevet az ő homlo-
kán. És ő tovább nem lészen/ és bűvöletét világ nélkül nem lés-
zen pusztos/ sem az nap világ nélkül/ mert az ő isten világoz-
tat meg őt/ és erőt fogat bűvöletét/ mind örökben örök. És irons

262. Isteni ielenről való

da ennelem. És beídid hiuet/és igazat/és az bent profetálnak o
ra istene borzátá el az ú angalat/hog meg mutassa az ú boldgainak
azokat/melleknek hamar megfeli lenni/és im hamar el ívűf. So
dog az fi meg őrizi ez fónűnek íuendő mondasának beídidit. És en
Zanos vagot/fi hallám/és látám ezefet. És minet vtānāhala
lottam/és láttam volna/le elim az angálnak lábainak előtte/hog
imādnām azt/az fi ezefet ennelem mutatta vala/és monda enne
lem. Meglásd/hog ezt ne teged/mert te bolga tārūd vagot/és az
te atādfiatnak az profetálnak/és azolnak/fi meg tartat ez fónűben
valo íuendő mondasnak beídidit/az istent imāggad. És monda ena
nefein/be ne perzételled ez fónűnek íuendő mondasának beídidit.
Mert az údó főzel vagon. Az fi art/arrzon ez vtānēs/és az fi
ferteimēs/fertelmēs legen ez vtānēs/és az fi igaz/igazullon
meg ez vtānēs/és az fi bent/benteltestfi meg ez vtānēs. És im
hamar el ívűf/és az iutalom en velem vagon/mellet en fizetef/
hog fizetift teget mindennek/az mint az ú műlkedete lisen. En va
gof az alfa/és az w/az első/és az leg vtolsó/perdet/és vig. So
dogof az fi meg tartat annak az ú paranczolatit/hog hatalmos le
gen únefi az ilō fān/és az kaputōn be mennienek az városba. Külül
maradnak fediglen az evel/és az fi embereket veštenek/és az for
telmes illetűel/és az galkosof/és fi az bāluānōfnak boldgálnak/és
minden/fi hazugságot peret/és lisen. En Zesus fűldim el az en an
galomat/hog tanubizoniságot tenne tūneftel ezef felől/az egqbāz
beli nipek főzött. En vagot az Dauidnak gűfere/és nemzetfiáhe
az fīnes/és hānnal ez illag. És az lilef/és az men aspen ezt
mongat. Zūn el. És az fi halla ezt monga. Zūn el. És az fi
szmūhōzif/íuion el/és az fi akaria/vagen ilō vizet ingen. Mert

1000

AZ SZENT MA

the irāsa berint valo Euangeliumnuf
summāia riß berint.

Alsó riß.

- 1 **A** 3 Christus pūlerit, Jolef iegesi nem ašaria
Elhagni / mellül tipta búzen marad az.
- 2 Az Christust Bölczet kereli / Iof Bentet ölet meg
Herodes / Jolef el futar nem iöue meg.
- 3 Az puštában az embereket Bent János erőssen
Jebdi / ferekteluin / mellhez Zelus ered.
- 4 Az Satant Christus meg görge, János otānlun
Doctor / apostolokat gūnt / gognat lofat.
- 5 Ki legén az bodog / s az igaz doctor / s igaz ember
Erre tannt Christus / erre tannt ez iras.
- 6 Mint alamolnāt agg / büntöll / es isten imādo
Es rendez lelfu lig / ez irātra tekinz.
- 7 Māst ne itill / kinn es adant / termiſet otān tig
Törunt / örizz / mert rád liet az fene vad.
- 8 Iof rzuda titeluel Christus bizonyta hatalmāt
Kort a ognt / vés bir tighedet / ordógót űz.
- 9 Az Mōthe főueti Christust / irgolmas az isten
Es az igaz pūstos az iuhoson főnörül.
- 10 Christus apostolokat vālaſt / es arra tannta
Vföt mit teacnet hog hīuzt űt legenet.
- 11 Christushoz Bent János creſt / es űtet aiānla
Az Christus / bālat ād / az igāra hīu.

Christus

- 12 & krisztus az u nehpet bradag depevelmet az orag
 Lat-met orhat von s istend ut asat
 13 It az menno: bag nag joshor vige ha'onli
 It az igaz jnlit: tinzart az gonos ite.
 14 Herodes fogadatra feit vutet Zanolna
 Az solatag latit/ ad az tene tengher vlat.
 15 Embert Berzluet nem fell tistelned az istent/
 Vofna eghissighe/ solna az enniet ad.
 16 & krisztus az istenne fia/ meg hala/ fel fele/ mennbe
 Fel mene/ bidd/ meg tcr mar hamar onnan ide.
 17 Valtozik itt pine & krisztusna/ megimonga halalat
 Hog io pilda legen masna/ adot lizet u.
 18 It az alazatos mennebe menne/ az isten
 El turu sol bunodot/ turion az ember azirt.
 19 Az hazassagot berze mindenne az isten/
 Es torunt ada/ meg bentele/ mennbe hua.
 20 Az kolas embert & krisztus hozzaia hasonla
 Meghal/ fel tamad/ vafna az iti semet ad.
 21 Szent varolba megen nag alazatosen az Jesus.
 Aros nipe fedd/ es meg ab az tige fa.
 22 Draga meneszoben latna/ & zafarna adot agg
 Fel tamake isten/ vige beressed azirt.
 23 Jan nestet/ gonosul fil irasra tanitotol ite mast
 Teretefet vartot/ galkosot/ es hazugot.
 24 Sol ielbol erut/ hog az isten foldre iouend
 Viruan az & krisztus nipe vigarzon azirt.
 25 Az buzet ite az oit variat/ ig mond az or isten
 Wadogot el iouetel/ vessetel el gonosot.

25 Húlti varzorát íkit, foglágot Jhesus

Szenued az ártatlan/ linzatit és veretif.

27 Jú kaponára vüet meg ölét/ lelkit el aianla

Sol rzuda lün/ Jofef el mene és el temesé.

28 Jel támad/ solnak ielenit/ mennékbe megen tel/

Es az apostolokat messze dorzatta müré.

AZ EVANGELIUM

nak ríß berint való summáia/mellet bent Eufáriz irt.

Elő ríß.

1 A 3 János kületit/ Gabrielt az búzhöz erekte
Jsten/ ez az Jhesust tística búzen fogadā.

2 Az Jhesus kületit/ bent virit onta mű irtúnf
Ríßculásra megen/ és el marad/ és feresit.

3 Az puftaban az embereket bent János erőssén
Feddi fereßteluin/ mellhez Jhesus ered.

4 Az Sánt Jhesus meg gőze/ János vtān lün
Doctor/ az isten kit külde/ gogit a solot.

5 Sol rzuda titcluel Jhesus bizonyta hatalmāt
Az mustnál innod iobb bor az o bor eßes.

6 Ki legen az badog/ és az igaz doctor/ és igaz ember
Erre tanit Jhesus/ mást ne itilletetett.

7 Jhesushoz bent János erekt/ és ütett aianla
Az Jhesus/ bünödirt hűre borzánatot ad.

8 Itt az menhorßág nag solhoz vigrébasontit
Kore gogit/ vèß bir tighedet/ ördögöt úz/

Jhesus

- 9 A krisztus apostolokat balást / latit az kreg / es r
 Meghaltel támad / s az kine valózt itt.
 10 Krisztus dociorokt valast / es eria tamga
 Ufot mit regenes / Martha ne lig sof ugu.
 11 Krisztus imaz ni tamga / lass mell veszedelmet az orfo
 Lat / mell vst hat ven / bodagos az huet itt.
 12 Az fazdag folsin marhat gunt vele nem ilhet
 Istent tart / sinek itt gonga vagon te read.
 13 Terietek istenhez / mert mind el vesztet orolte
 Menire boross az vt itt / tag pokol az te otad.
 14 Ha varzoraru beghin nyet / fel vige keresitit
 Ki Krisztusi foueti / vele fouesse hucn.
 15 Krisztus igaz pastor / fenoru / vallara iuhot vun /
 Es io fedvel az or vigne fogagga fiat.
 16 Szamot viben az or dolgosul / mell ofos itt lun /
 Kintarit az fazdag / Lazar orul fedig itt /
 17 Hasznalatlan az isten elott az bolga / hucobol
 Poklosokt gognt Krisztus / itelni ered.
 18 Krisztus madni tannt pildauat / taraz meg az isten
 Teruinit / fazdag nincz heled isten elott.
 19 Hazaba fogada menuin Zachus az istent
 Pinzre keres fednes / sir pala Krisztus vrunf.
 20 Galtosok az folo mucsok / Zazarnaf odet agg
 Fel tamardz / Krisztus neked az isten atad.
 21 Sofielbol erut hog az isten foldre fouendo
 Varuan az Krisztus nibe vizgazzon azit.
 22 Husit varzorait isit / foglagot Jesus
 Szenved az aratlan / kintarit es veretif.

- 23 Jü fapónára vágj, megölj, lészi el a fánál
 Sof szudalún, Jöj el méné s el temetg,
 24 Fel kánad: sötét ieleni, mennyetbe megen jöl
 És az apostolokat melle toczassa máre.

AZ SZENT IANOS

írása szerint való euangeliumnak ríß
 szerint való summája
 Első ríß.

- C** Hristus örökre volt, és testet vém fel údóben
 Kit Janos vall, és mellhez eríft sötét ü.
 2 Az vizet itt borra, tiug templumba be mine,
 És onnan ki véré, Hristus az árosolat.
 3 Az Nicodemus az istenhez megen iel, örökre
 Al az hív, Hristust valla s az emberi néle.
 4 Ehezit az Hristus, bomuzit, farrad irettünt,
 Kört gögít, az arát tífia búrduel imádd.
 5 Meg gögít Hristus, s az vtán lész bünbe ne effél
 Mindeneken földön neki hatalma vagon.
 6 Az hűt az istennek bensighe arándoka, nekünt
 Elki fenir, neuel ez, és örök íletet ad.
 7 Mell keus ez földön az hív, mell söt fedig az
 Ellenighe, bizón nílva meg ériheted itt.
 8 Hög ne feülteggél mindenben nílva parázna
 Az termíket, örüll az hív, it babado.
 9 Az fenelet fenelet mind itt el vésit, azofnal
 Jöt semet ad isten, kít szupa semtelensé.

Mell

- 10 Mell feleis itt az igaz pástör / mell sol fedig (ember)
 Az lator / és bires / nilua meg értetted itt.
- 11 Fel támaszta halottaiból Sazartaz or isten
 Bê gül az popi rend / és halalara liet.
- 12 Megfenít az Zhrisust / és bent városba megen be
 Szent atához el / és nem hiús az vafos út.
- 13 Pildát ad Zhrisus szolgálván vigre munkánk.
 Vn törúnt keresz / és vigre halálra megen.
- 14 Itt nélünk or / igazság / illet az isten / at aual
 Zág az fi / és az bent lilek or isten azirt.
- 15 Szóló ruhöz az istennel fia vigre hasonl /
 Vigre beret Zhrisus / vigre beressed azirt.
- 16 Sofra tanít Zhrisus / niluán meg monga halálát.
 És hog az atához térne / felerghenek itt.
- 17 Zhrisus imádkozt ím magaire egetembe műirtünk /
 Meg bentel munkót / és örök illetet ad.
- 18 Az fídrón patafelus gül / foglágot Zesus /
 Szenved az ártatlan / finzatt / és veret /.
- 19 Jú foronára viuek / megölék / annát el aianlā.
 Mellbe gáfak. Zoset el mene / és el temetg.
- 20 Fel tamad / soénak ielenit / mennelbe megen fel /
 Mint meg monga / Zhamás bodogot az hiuek itt.
- 21 Vigre halala vran ík / Petert az ~~az~~ isten
 Pástorra típi / mind igaz itt az iras.

AZ APOSTOLOK

nak ezefedetinek ríß ferint való summáia.

Ísö ríß.

Menne megen Christus bent leket igbir meniben.
Márost váloftat isteni pilda ferint.

2 Szent leket vünet ezuda lippen az biuel / es az
Peter hátre vona sámatalan embereket.

3 Az ezuda titel után az Peter hátre tanítá
Az nipek / mell hát Christus vrunfnal aiank.

4 Az hátót itt vallás főveti / vallásnak utánna
Haboruságot látß / vigre vígágtal az or.

5 Itt az tetteket vesnek / hiuel el szabadulnak /
Es tighed bátron vallanak isten azok.

6 Ellenfigre talál mindenkor az isten igbie /
Mellet meg nem gőz az hazug embert felto.

7 Miluán fedd / nem báná magát / nem bánia balását /
Itt az igaz doctor / pilda teneked azért.

8 Fut / nomorog / s ippul az Christus nipe korontó.
Szentfig árulo niarß beled isten előtt.

9 Hátre hiu Sál ezuda lippen tighed az isteni.
Nag ezuda titeluel Peter aianla netolt.

10 Sentinek ez földön isten nem nizi semlité
Minden nipek főzt keduel igaz fiafor.

11 Nem ezak az istennek váloftott nipe megenbe
Menní orßágba / hanem minden igaz sene nipe.

12 Az biueket solßor ezuda lippen menti meg isten /
Es hamar el vesnek az gonosf embereket itt.

mitó

- 13** Minden igaz doktor: isen válaht/ kinek ellen
 Nem tehet az hitet: / sít követ az sene nip.
14 És tór nekünk földön az or isen ighie/
 Hátorságot hoz / pártot út / és nómerog.
15 Az tét sél nip köpt (hiaged) nincz semmi fálombfig/
 Az hűt meg tihit / és bizón illet ad.
16 Az nérefigre volo gond ellent tart az ighinek/
 Meg fabelul az Pál / nag ezuda lipen ezirt.
17 És tór nekünk földön az or isen ighie
 Hátorságot hoz / vigre ezafoltatit az.
18 Nem hibst az X hrstus / az sítnek felt vala hinnie/
 És hibst az sítten nem vala semmi hásona.
19 Az ezuda tit. lre hűtnek kell lenni te benned/
 Az nérefig ellent tart az ighinek / el úz.
20 Burzofaguct az istennek halgassad ighie/
 Mert el el-el púipóslad mire tartozol itt.
21 Az pástor nem fánna magat / nem fánna halálát/
 Az X hrstus neucirt / Pál vala pilda kerint.
22 Hűtre hű Saul ezuda lippen tighed az isen/
 Mellirt benuedst ite nag folat / és nómerogst.
23 Foglágot benued / nómerog Pál / vigre halálra
 Ut keresit titkon az sene nipek elött.
24 Eád mit benued az istennek folgáia hamissar/
 Mellert meg nem gör az hazua emberi nelt.
25 Nag ne legen fogua nálunk az or isen ighie/
 Nag babadon fol az Pál maga fogua vala.
26 Hűtre hű Saul ezuda lippen tighed az isten/
 Erre bizenság vag / és igaz az te hűtöd.

27 Oltalom az tenghernek otān az doctor azofnak/
Kis néfi híjnak/ meg menekednek azirt.

28 Ez földnek sok riße vagon/ nincs riße v. isten
Ez földön/ mert mind ellened állanak itt.

Ez summāriumot hog helyn nem vetők ez lán oka /hog
Kisēn viúot épüntbe az mū ncluūntnak mindenben valo nag
nemess voltāt.

AZ OLLAN IGHIK

rul valo tanusag/mellef nem tulaydon
iegrisben vitetnek.

Minden ighe/ minden befid akarmi hcluen/ auag tul
lanton iegrisben vitetik/ auag nem. Tulandon iegris
ben vitetik az ighe mikoron el nem tauozik attul/
az mit fiualtkippen fell iegezni. Nem tulandon ieg
risben vitetik mikoron el tauozik attul/ az mit fi
ualtkippen fell valo iegezni. Azirt az ighe mikoron tulandon ieg
risben vitetik fonu meg erteni azt/ mikoron nem/nehéz. Az
sok ighikbol befid isen/ melleben ha az ighik el nem tauoznak az u
tulandon iegrishezul, fonu az ollan befidet meg erteni/ ha fediglen
el tauoznak/nehéz. Hog ezt fonnebben meg ertessul elospör az
ighikrul vetek pildat/az otān az befidetkul.

Mit iegezne az mū ncluūntben ez fouettezendő ighik. Bün/
Kerür/ Kest/ Vir/ es több ez fele ighik/ mikoron az befidetben tū
lön

lön magofnak vettetnek / és tulandon iégzifben / minden ember érti /
miforon el táuoznak az ű tulandon iégzifekül nem minden érti.

Bün. Ez ighé az bent irásban niha áldozatirt vitetik. Az isten
Ofeas profetának általa ígöl. Az papok az en nispemnek bűneit is
bí. azaz / a val ilnek az mit az bűnirt áldoznak. Szent Pál és ez
zen ighit vgan ezen iégzifben vífi nem ezal egg helen. Mifor az
Zhrifstulról volna az Korintbubeliefnek irt másod leuelinek ófodif
rifiben / ez befíduel il. Azt az ki bűnt nem tudott / bűnné tiue Mell
befídben ez ighé Bün / fêfêr vettetik / előfôr tulandon iégzifben
másodfôr nem. Bűnné tiue / azaz / bűnirt valo áldozattá. Ez iég
zifben vífi ez fôuetkezendô helen és vgan azon Zhrifstulról voluán
az Bala. 3. Bűnné lún mû irtettünk. azaz / bűnirt valo áldozata
tá. és ennél több helen és. Mell befídelnek nemiben ha ez ighit
tulandon iégzifben pennid mindenkoron / semmi az fereften hűttül
ideghemb sententia nem volna.

Kenir. Ez ighé mifor
ron nem tulandon iégzifben vitetik minden íletet iegez gáforta az
bent irásban. Miforon be ment volna Iesus / vgmond bent Eue
fárz / az farifeusoknak nimell feiedelminek házába fombat napon /
hog fenirt egif. fenirt egif / azaz / ebillik. Eu. 14. Az apostolok
nak ez elefedetinek fónuiben és nem eggfêr vitetik ez iégzifben.

Test / és Vir. Ez ighit gáforta embert iegezne az bent irás
ban / afar eggútt vetteffenek / s afar fúlón. Az test / és az vir íelentik
nem tútt teneked / azaz / az ember ki testböl / és vírböl vagón. Ig
öl úduóziénê Peternek az hűtnek vállafának alándikát ű benne
dirziruin. Matth. 16. Vgan ezen ighé niha az ollan finirt
vitetik / mellet az vir ontúfirt fell fenuedni. Az ű vire mû rantunk
ligen / és az mû fiainkon / azaz / mû fenu:ggút az fent / mellet en

32 in nek

nek vire ontárait/és halálait felt benuet ni/és az műslaint. Az
Sido nipek kiáltá vala ezt Pilatúnak/miforon üdvözítéket ha
lálra kinnék. Matih. 27.

És felül való pildaf az
igbifról vadnak/az fővetkezendők az befidekről lipnek/ mellet az
igbifból vadnak mint megmondám.

Üdvözítékről iruán bent Mathé az evangeliomnak 3. rífiben
ez befidevel il. Kinek az ú forolapaita feziten vagon/és meg tít
tíga az ú bíruít/az buzát be gúnti az ú buzafházába/az poluát le
dig meg ighet meg olthatatlan tűzvel. Az ighif ez befideben nem
tulandon ígziiben vadnak/azirt nem minden hamar érti meg. És
befide ha tulandon ígziiben volna ig esnek. Kinek az ú angali fí
az ú ofaratát rífi/hi valasztóf ez világon az rofot az gonofofnak
közök/az iofot menőrfágba vifí/az gonofofot az rofotnak ig
tűzibe vetí. Allen befideket neme ez és vágan azon bent Math
égnál/vágan azon rífben. És immáran az fífe és az tara títetít
Mell befide tulandon ígziiben ig esnek. Az ifennek kemé ültet
az emberen vagon. Allen ez és. Mint en fa/ mell góniólzet nem
teremt hi vágattatí/és az tűzre vetetí. Mellnek értelmét fóna
venned ez felül való befidekből. Az evangeliomról mendün?
az bent Pál levelire/hi illen befideket nemíuel ighen ofortó il.
És ofa egsbefidek közötte hoá az bent Pál iráfát ighen nehet meg
értent. És bent apáfot az Romabelicnek iruán illen befidevel il.
Te miforon vad olanfa volnál/az igaz olanfába oltatál be. Mell be
fideket tulandon értelme ez. Te miforon págán nemből támodtál rof
na/és enrek ofait ideghen níp volnál az ifientút/az Sido níp fő
zite ráloftatál/fí az ifennek tulardon nipi. Vágan ezen bent a
pál. I. az Turin: iruán illen befidevel il. Ténuel tartálaf túrófot/és

neni kemni itesuel. Mell beßid tulandon iegzisen igesnek. Ell
konusagot adit tuncstet/mellet fönien meg foghatatof/ es n. m. ole
lat mellet meg nem foghatatof volna az benne valo nehessighirt.

Ez illen beßiduel tele az bent iras/mellhez hozzá kell fofni
annak az fi azt oluassa. Xónu fediglen hozzá fofni az múnipunka
nek/mert nem ideghen ennek ez illen beßidnek neme. Illen beßid
uel nazonfid valo fofasaban. Illeneksten/fuálekppen az virág ine
fekben/mellfekben ezudulhatta minden nip az Magyar nipnek elmne
nek eles postat az lelisen/mell nem egéb hanem Magyar poeßis
Miforon illen felfighes dologban illen ala valo pildauat ilef/az
ganenban arant keresek/nem azon vagof hog az hitfagot diczirem
Nem diczirem az mirul ez illen ineket vadna/diczirem az beßidne
nek nemessen valo berzifit. Azt hiszem hog érted inimaran hog az
felul meg mondott beßidefben egebet fell értent/hog nem mint az
ighit lattatnafegezni/érted hog ezefben az lapat/nem lapat/az
firu nem firu/az buza nem buza/az polua nem polua/az fa nem
fa/az ten nem ten/hanem ezaf valami hasonlatossaghirt vettet
nek ez iegzisen. Egéb fofni valamell beßidnek tulandonlagarul/
egéb valamell nelvnek tulandonlagarul. Az ighi ha tulandon ieg
zisen vettetik tulandon minden nipnek az u neluin/mert ez illen
ighiuel minden nipek eggippen ilnek. Az tuz tulandon iegzise
ben minden nipeknél egget iegez/aronsippen az viz/az lehir/az
bor/es az többi. Nem tulandon iegzisen nem mindenforon eg
get iegez minden neluen. Sun. Ez ighi miforon nem tulandon
iegzisen vitetik es/tulandon az Sido nelvnek/nem tulandon az
Magyar nelvnek/mert ez fot nem fofta aldozatirt vetni.

Testvör / ez ighi miforon nem tulandon iegzisten vettetnek es
tuland

tulandon az Sido néknef / tulandon az Magyar néknef és
Mert misippen az Sidof ez igbiset postaf emberirt venni / azon
sippen az Magyarof és . Gonof test / gonof vir / az az / gonof eme
ber . Ez ighe és fenir misoron tular don legzisiben nem vitetik és /
tulandon az Sido néknef / tulandon az Magyar néknef / érzed
nem az tulandon legzisiben / hanem az bolosnaf moggában / mert vé
le binte og il mint az Sido nip . Egg feniren vagof vele / az az
egg iletén . Keneret attanaf néfi / az az / tistet honnan iletet legen .
El vuttik fenert / az az tistet mellből iletet volt .

Sof ez féle befidnef neimuel egg sippen ilunk az Sido nékkel /
és Göröguel / solual nem ilunk / az melluel vele egg sippen ilunk
annaf fedue vagon mû nálunk és azon sippen mint u nálaf / az mel
luel nem ilunk / fedue nincz mû nálunk / de az bússig fikernt az bene
irásban ezefuel és ilunk / mellet udóuel feduelet lifnef mû nálunk
és . Mind ezekrül pildat hozni igben hoszu volna . Azirt sof ez fé
le befidnef neme vagon az Sido nékben / sof az Görögben sof az
Rimai nékben / melluel az Magyar nék azon sippen il mint ez
nékben valo nipef / sof melluel nem il . Az bolosnaf moggát és min
den nékben is meg fell értent / és assippen fell folni mint min
den néknef folása vagon . Mind ezekrül vedd ez pildáset . Az Ro
mai néknef folása ez hog igen bolton . Kőbőntelef túdófot . Az mienk
nef ez . Kől őnőf túnefiek . Azon sippen az Romai néknef folása ez
hog igen bolton . Füllgetek az istent . az mienknef ez . Fülletet az isten
túl . Errül az titúon asarna irni egg főnű telnef benne / mû

nelunk mosian sem udónf / sem erónf ninczen /

hog errül sof befiduel irunk .

az nehez

Angal Görögül. Magyarul főnök / főz név mindeneknek / his az
isten úzenetét vijelék.

Apostol Görögül. Magyarul név szerint való főnök.

Az Bírú.

Baal Sidoul. Magyarul or-mester / fejedelem. Innen iú ez fő Bál
uán / lihen erről emlekezet Roma. 11 rípien

Bar Jela Sidoul. Maga. Jesus fia /

Bariona Sidoul. Maga. Salambnak fia.

Martimeus. Tineus fia.

Martolomeus. Ptolomeus fia.

Belial Sidoul. Magyarul gonosz. Ez neveztetik az ördög / hogy min
den gonoszról atka legyen. Innen az gonosz embereket Belial fiainak
Az Sidol főzről nikit innen mongat / hogy eredetec vissen ez ighe /
hogy az ördög nem hagyja elminket tel emelnünk.

Beelzebub Sidoul. Magyarul legyeknek báluána. Innen villem hogy
iú ez fő Bezzeg / mint ha ezt mondanok beelzeb.

Beihlehem Sidoul. Magyarul Kenirnek háza.

Beihelha Sid. egy víz való Jerusalembhez közel / mellnek egy rípi
ben nán ruhót mosattatnak való. Mag. ezt típi nán ruhát háza.
Bölczet. Az págánok főzött az bölczetnél való az biradalom / tikek
ez főval neveznek vala / Magi. Vagon fi ez fő ez Sido főval
monja iúni Mahghim / mell az elmilfedisről vissen eredetet. Az böl
czethez illik az nag dolgotról való elmilfedis. Egebet ezt Persa
beli főnak mongat. emlekezet lihen ez főval fent Mahbenál 2.

Az Lrú.

Caram matha. lásd az R betűnél.

Chriusius lásd meg ez igbiről ez főz Bezzeg.

Az Orul.

Dezma/ez sonat eredete ez diaf porul vagon decima-magyarul
1120.

Orul. ez sonat es Görög betul vagon eredete diafonos ma-
garul polga.

Az Orul.

Eggház/isten tífteffigire rakott ház/templom. Innen vün ere-
teit ez fo hog az kerepének elein eggütt laknak valo/es egg
házban/mint megvagon irua az Apostoloknak ez elefedetirül iri
fönünel 2. rífiten. Innen viften eredetet ez fo

Eggházbeli níp/azaz/kerepének níp. Görögül ecclesia.innen ez es

Eggházi nípok. azaz lelki pástrok. Görögül ecclesiastici.

Enoemia görögül. magyarul megvnyitáknak üdnepe.

Eretnek. ez fo es Görög betul vütt eredetet hereticos.

Euangelion Görögül/magyarul Istennek mú hozzánt valo fedü-
nek/es.az újra által valo meg váltáknak üzeneti.

Az Orul.

Gatbatha sidoul/görögül lithostrotos/magyarul podimontum.

Behen/sidoul/magyarul Hinromnak völge/egg hel valo Jerusalem
hez főzel/az fi ez heluel bir valo annak Hinrom valo neuer/azire
vigre Behinromnak fogat ez helyt hñni. Vighezetre Josias királ
meg fertezete ez helyt minden lögöt/es minden etálatosságot o-
dahónatván. Az euangelionban az pefolirt vitést/es az pofolbar
Gribseman sidoul/magyarul firnak völge. i valo finirt.

Golgotha sidoul/magyarul fúfaponánaf helye. E gg hel valo ez Geo-
rusalem fúlul/helott embereket fofonak valo meg ólta. Szefáf
valo lediglen az Sidofnak hog afarmi helyet onnan adnának nevet

aa ij. az mi

az mi az helyen volna. Mitippen nímell heget cedrus heginet hínal
vola / nímellet olaszafnak heginet / miuel hog ez hegesen cedrus fa
vola / es olaszaf / azonkippen ez belt hínal vola fúlaponának belinel /
hog az meg holt emberetnek tetemevel fel tölt vola / mell tetemet
főzött miuel hog fú az fúlaponá / az fú tetemről attanál vola ne-
uet az helyet nem az egéb teteméről. Vadnak fí azt mongát hog
az Adam feiefapónát találtat volna ott meg / es onnan attanál
volna neuet ez helyet. Ez hely lopashtó heginet magaráztat mind ez
ideiglen az barátok ezaf az diaf hora nizuin / es semmi fúlombis-
ghet nem aliquan lenni ez fét diaf so főzött / colutries calvarias /
mell fofnak az eggit lopasságot iegez / az másik fúlaponát

az Krul.

Hosanna sidoul / magyarul kirlef üdvözítez.
Husit az hus itelről / nem husuit az hus vitelről / auag az hus-
nak el vittirül. Sidoul pascha / auag fasa / az az / vrnal menete
az Krul.

Iesus sidoul / magyarul üdvözítez.
Israel sidoul / magyarul ezt tífir / Isien mellett erőssen viuo fír-
tiu / cuag / Isien neve vallo ember. mell igbinek magarázattában
fotán botránförtanát meg.

az Krul.

Karam matha sidoul / magyarul halálna atfa. Ez fonal legzi
sirul fofat irtanát az dectorok / de igaz magarázattát nem ves-
hettit az irt hog ez igbiuel tífirán nem iltene ez ideiglen az betűfő
az ighiben el forgatuan / es vele ig iluin yzarana tha / ennek igaz es
felmit atta mü idéntben az Házvilágosító Zanos.

Kallolyban. fét fobol valo igbe / mellnel eggit értzet iegez / az má-
s

fűt fűtlen temet. Mint Suidas monda drágább állat az aran-
nal/mellet turgból és lúból mond hog keresztene. Mint Plinius mon-
ga ez érznek neme/mellet az földből álnak/és mell righi údóben
nagy drága vala/lípen emlékezet erről az isteni ielen.ra. főnűten.

Xifas sídoul/görögül petros/innen peter/mell fő ezt regzi/lúpiflo
Kerepén/ez fonak az mű nélunfén nem az kerepérul/sen az se
reptelirul lún eredete/hanem az Xhrisutul. Meg tetézis ez az
Görög kókol Xhristianos/melluel az diafok góilnel. Az kereptelis,
nem lípen kerepénng/hanem az kereptén hűt az io illetuel egetem
br. Az Xhrisutul vűttűt azirt ez neuet kereptén/ha tífian poluanl
ig polnān/ Xhrisian/nem kerepten/mell fő ighen el táuozis az ű
eredetűi. Xipes binni hog righen az mű cleint nem igen foltas
nak mint mostān. Az mű nélunf nem mindenforon tel foueti az idē
ghen néluet. Az fűt mostān kereptēnelnek hívattatnak/tífābban/ez
igazhen hívattatnānak Xhrisus nípinel. De nem illik az meg főe
fott ighitűl el táuazni.

Rig/az Stadtemot ligned magarāziāt/de az fig mizet a fő lei
pen nem monthatom/ega futűsre földnel magarāzhattat volna.

Ridron/eg vólga vala Jerusalem mellett/mellet sídoul ez necek
bimaf vala/azirt hog fott vala ez vólga/ezen eggpataf fel vala/
mellniha azaf olig terézis vala/níha el opod vala tellessiguel.

Kollorium diafűl/görögűl kolurion/mű nálunf ninczen neue ez.
ighinel/de fűt foual/oruollani valo kernet magarāzhatnos.

Korban sídoul/magyarul isten tífteffighire valo aiantis.

Uz Műrűl.

Molűt/ez foual ilik mitoreā mās ket nem találul. Jeger ez
ghe minden állatot/melluel dígnat tortonaf/asar iórtól le

u x in gen

gen / s' afor bor sepru / afor ser sepru / afor felezet / afor mi egebb / tol
lehet el tauozik ez igbe az görög potul. Az Timetel ker seprune
fordítottak.

Ymammon / ez so sem sido so / sem görög so / hanem syriai so /
mell u nälol neresighet tegez / azaz / lazdagfagot.

Ymessias sido so / görögül Xpistus / mell két bonaf ez két nélkülben
egg igzise vagon / tudni illik ez. Meg fenetett. Az newel newerte
tis az bent irásban az menni firal az istennek fia kit az bent lilik
meg fenetett vala mint X. saias iria / fönüinek 61 ríßiben. Az new
uel newertetnek gaforta az földi firalot es / mint X. saias iria fönü
nek 65. ríßiben. Ezt monga / vö mond / az vr. isten az en Xpistus
samnak / az Xristusnak.

Ymanna sido so. Innen vagon eredete ez bonaf Yminna / mellett az
bent iras angali eledelnek bokott newezni / nem azire hog az anga
los effele eledeluel iltenek volna valaha / auag ilninek / hanem hog az
menniböl pallott legen le / mell bonaf igaz magarazotta ez / his itel
hog lissen pallott legen le az menni orßagbol. Az pot ennek elötte ig
magaraztak / mirzoda ez.

Ymolof ez so bälüant tegez / mell belöl huzog vala / es ezen het ren
tel het vala. Az első akkor nitak vala fel misor nemess rendig bu
zat afarnak vala áldozni / az másodikat misoron gherlitzeket /
az harmadikat misoron iuhot / az negediket misoron lost / az ötödik
ket misoron borut / az hatodikot misoron öfröt. Az si fiát afarta va
la meg áldozni annak az hetedik rentel het nitak vala meg. Az
bälüannak az tipe ottan vala mint egá borunak / az fezett el terget
te oclo / hog valamit venne azokul kif ott elötte állanak vala. Az
tánzelnak vala azonfözbe mig az eluen germeket az bälüanban

meg igyertnek az tűzben/ és dobot vernek oala/ hogy az germel sanga
 ealat ne hallanak. Az hely holott ez báluán oala/ hivat oala ez Foual
 Zolot/ az dob verisül. Oala ez hely egg völghen/ mell földvel egg
 ember bir oala/ sinek Hinnom oala neve/ ez emberrül vighezetre ezt
 Gehinnomnak es kezdék hani. Jolias liral ezt oalates helye tiug
 misron minden d. hos dogot ota hagigotatott volna/ es minden
 egéb jereimes allarot. lipen emlekezet ez borul az apost. ezde.

az Prül.

P arafreve görögül/ magyarul sok Foual / fűfületnek napianak
 mondhatnok/ ez napon fűfületnek oala az üdnepre az Sidet.

Pünköst/ ez fo ez görög Botul vifen eredetet Pentecoste/ magyarul
 sok Foual/ ötuen napon valo üdnepet mondhatnok.

Püspök/ ez fo ez görög Botul vifen eredetet episcopus / mell magas
 rui örizöt/ ör állot/ hozzá látot tegez. Az püspököt ríkte ez hog az
 isten nipihez hozzá lallanak/ ütöt örizzit/ ütöt illeffit isteni tarusa
 guales nevetnek elegyet tegenek/ ha neim ríffit/ hiába vísclit ez nevet

az Krül.

R ama/ magass hely.

Rentel magyarul/ görögül thesaures / houa ember valamik
 drága marhat rent. Innen vagon eredete ez fövetkezendő igyika
 gen Rentel ház / rentel lada / rentel morho / rentel lincz. Emle-
 kezet lipen ez igyitül bent Mothénal 2. ríffen. Meg rúraf/ eg
 mond/ az ürenteket / az az / az houa be helyezettit oala az bold-
 ezet az aiándifot / mellket az ononnan fűlete. t menni liralnok
 hoztanak oala/ afar az lada lútt ligen/ s afar mi egéb vera valo fer-
 pam. Nem folunk ig meg nitam linczemet/ hanem ig/ meg lezdíam
 linczemet.

az Snül.

Sabbat

Sabbath sidoul/magyarul szombat idő. Babiloniai lakó
ighiuel az bent irásban holott az isten sereghetnek errant isten
binet mondatik.

Sadduceusok/ három berzet vala az Sido nép között. Minellől
Sadduceusoknak hivatatalnak vala/nimellel Fariseusoknak/nimellel
Effenusoknak. Ezek mind illetnek aemiuel és mind huiuel fülöms
börnek vala eggyütt.

Satan sidoul/magyarul ellenség/vádolo.

Srenopegia görögül magyarul látor vonásnak üdnepinek mondhattuk

Sitamin fa/ez ighirül emlékezet lipen bent Eufarznál. Ez nem
fának monga lenni Xesus hanem nemi fának virtezik/mell nem
terem hanem Egyptusban/nimellek ott ez nevel hijnak. Morosnfos
De mű nekünk inkább fell binnünk az bent irásnak/hog nem mint
az pogán irásnak.

Sisif magyarul/görögül sis/mell két fő között hasonlatosság pogón
Diatul erugo. Firegnei neme/mell az Romai néluen az rágókrul
viben nevel. Ez roldának magyaraztás/de buzárul lipen emléke-
zetet bent Mathe holott ez ighiuel il/ez ruhárul/az buzát az fisis
ípi meg/nem az rolda/az ruhát az mol.

Sombat sidoul/magyarul Szombatidő.

az Trül.

Totaf/ onag totafot sidoul/görögül synacteron. Homlofen vala
iteffig vala az Sidolnál/tiket azot feletbe lipnek vala hog el
te feletkezzenek az istennek paranczolatirul. Kaldai néluen ig ne-
vezetik Ehsillin/mell fonal az Sidol mostan inkább ilnek hog nem
mint az únón fonal/ ez iteffighen hátul az feletengomb vala/
mellnek formata ottan vala mint egy kerep. An az Sido fonal
afant

aloril infatb ilni / hog nem mint az göröguel / mivel hogfent
Marthe sidoul irta az euangeliumot.

Écuiffes lapu. görögül tribulos / nimi fűnek neme / mellnek tő
uiffes leuele vagon / és felete magua / az buza főzött és főfott te
remni. Szamar tőuiffnek és magaraztál ezt / de az samar tőuiff
sem az buzában nem főfott teremni / semfelete magua ninczen.
Ha igaz az mit az Totostul érte / ezt fent Jeronimus az ű nékve
fengbelegbennek fordította / de fűnek neme ez / nem fának neme.

Az Orul.

V endig tartó magyarul / görögül architrirclnūs / fi volami lalg
dalomban az vendigbethez lát / és gongat vifelt / hog minden
teleffit / és fogatkozás ott ne legen.

AZ MİRŐ SZERSZA

mostrul / mellekrül az bent irásban emlékezet lisen.

A Sido nipek sok mīrō peršamot vala / az mīrō per
šamofnak sok nevef vala. Nimell mīrō peršamual
šorraz állatot mirtene / tudni illik buzát / arpat / és
egéb effele állatot / nimelluel hig állatot / tudni illik
bort olant / és egéb eff ele állatot / az mīrō peršamot
nak nevef rend berint ez vala.

Éfi / Satum / Rabos / Log / Kor auag homer / Hīn.

Az Éfi három Satumual telik meg / az Satum hat Rabosual az
Rabos hat Logual / az Log hat sulmorual.

Az Eogual mind þárraz állatot mīrneþ vala/ & mind hig állatot/ es ighen firzin mīrþ vala/ mell þat tufmonual telif meg/ mint meg
Az Rabos huþōn nig tufmonual telif meg. Cértid

Az Satum þāz negāen nig tufmonual.

Az Efi afar efa/ 432. tufmonual telif meg.

Eiz Efi tiþen egg þōmert/ mell mīrþ þerþāmot mās netoel fornāl es neuzeþ/ mellrūl þent Eufāz nāl 16. riþben emlekezet liþen/ 4300. tufmonual telif meg/ es egg tufmonnat fōzel neged riþiuel leg nagutb mīrþ vala azirt ez az Sidofnāl.

Az Þin/ melluel hig állatot mīrneþ vala 12. Eogual telif vala meg/ az az 72. tufmonual.

Ezt az Sidof iriāfaz ū mīrþiōfrūl. Ezelnel több mīrþ þerþāmot es vala az righieþneþ/ mellrūl fōrū vala értelmet venni/ þa az bōle ezel azofrūl egg þippen irtanaþ volna/ þa azofot es effippen mīre þif volna/ de nag fūlōmbōzis vagon fōþtōt/ mind az mīrþ þerþāmot naþ neuzeþrūl/ & mind mīrtiþeþrūl/ elég az egg ūgū fereþtēneþneþ/ þifneþ en ezt irom/errūl rōuid értelmet venni.

Wat. mīrþ þerþām vala az Sidofnāl/ melluel hig állatot mīrneþ vala/ þa igaz az mit az Þōrōgōt irnaþ errūl þāz negāen nig fonta ual tōlt meg/ liþen ez mīrþ þerþām rūl emlekezet þent Eufāz nāl 16. riþben/ þolott az adoff ig mond az dolgoþnaþ. Szāz Wat olam aaltartozom.

Kād. caddus auag metreta/ mell ighifuel mind gōrōgōt & mind dia þof ilneþ/ az of otān mū es/ mīrþ þerþām vala/ fōzel þāz font fir beþe Eþoerir/ ez fūþ mīrtiþ vala/ melluel egg napra valo abraþot adnaþ vala az abraþofofnaþ/ az az/ mellbe egg napi ilis fir vala/ at or þs tōn/ & afar hāznāl, Eþen errūl emlekezet az iþsem ieleniþrūl vala Þōnāben. 6. riþben. ott beczūneþ forþneþām.

AZ PINZEKNEK NE

mirúl/mellestuel az righieknél.

Nag muntat tüttenek benne az bölczek hog az righieknél pinzek-
rúl bizón értelmet vehetninel. Nehez fediglen múnékunk Ma-
garoknak az righieknél pinzekrúl telles értelmet vennünk / selesben
három ofirt. **E**ggirt ezirt / hog az righieknél pinzeknél sol
ribe volt / az mienknél keues riße vagon. **M**as ofirt hog az
bölczek főzött az righieknél pinzekrúl nag sol fêle vilcedis vagon
Harmad ofirt hog az righieknél pinzeknél neue mú nálunk ninczen.
Kiseritgetünk az irt az righieknél pinzeknél pámlálásaban ideghen
potualilnunk. **E**zt es tudni kell / hog mikippen az mostantálnál
azontippen az righieknél es nimell pinznel neme aran vala / nimell
ezüst / nimell érz. **A**z Talent aran pinz vala. **A**z denar ezüst
az Quadrans érrz. **E**z neheffighet az Sidos el afaruan táuoztatni
es az righieknél pinzekrúl telles értelmet afaruan adni ig unak.
Obolus / tizenhat árpa szemet nom.

Drachma auag Denar hat obolus nom / auag kilenczuenhat magot.
Siclus nig Denart nom / auag három száz / nölczuan nig magot.
Libra / auag Mina / huszonöt Sirlus nom / az az / kilencz ezer /
es hat száz árpa magot.
Talent hatuan Sibrat nom / az az / öt száz ezer / es hetuen hat ezer
árpa magot.

Errúl egebet ig irnak.

As / afar affis Romai pinz vala / mell az Denarnak tízedik riße
iri vala.

Denar ez es Romai pinz vala / mellen az **E**z dárna Augustus
23 7 na

naſ aúg Enbertuſnaſ vala fiſe/ezt az euangeliumbol meg érthet-
ed/Matth. 22. ez főzel tíz magyar pinzt ír.

Effele righi pinzetet moſtán és látunk. Az righiel egg deniare ad-
naſ vala egg napi mübe/ezt és meg értheted az euangeliumbol/
holott emlékezet liſen az ſóló müſelről.Matth. 20.

Az Drachma Görög pinz vala/ezt az bölczelnek főzzőle niſiſ
azt mongáſ, hog annit tiſen mint az Denar/ niſiſ azt mongáſ
hogheted riſtiuel nagubb az Denar az Drachmānāl.

Didrachma/ két Drachmāt tiſen/ egg ember ennit adott adobaſ
mint az euangeliumbol ezt és meg értheted/Matth. 17.

Az mell pinzē az Chriſtuſt Judas el árulta volt/ két anninaſ lát-
tatíſ lenni mint az denar/ mert pildāia és mās. Mert vagon mo-
ſtán és Pariſban egg pinz/ ereſtebe foglalua/ mellet azt mongáſ
hog egg legen az harmincz pinznek főzzőle.

Stater/ két Didrachmat tiſen vala/ két ember ennit adott adobaſ
Mina Görög pinz vala/ tíz forintot tūtt.

Quadrāns Romai pinz/ az affnaſ neged riſit írte.

Talentum/ aſar Talent/ ez pinznek neme ſoſ ſéle vala. Az Athes-
naſbeli Talent neuzezeſb vala az többi főzző. Az irt egg Athenas-
beli Talen: hat ſáz forintot tiſen.

Tíz Talent/ hat ezer forintot.

AZ BETEGSIGHEK

rúl/melleſről az euangeliumban emlékezet vagon.

H idropicus Görög ſó/mell nīminemű betegſignēſ nemit iegzi.
Sof beteglig vagon az emberi teſiben/ ezet főzző! ſőze riſinēſ
in:zen neuz az mū nēl wūnfūn/ mint ennek és. Mifurōn ember

re esik ez beteglig/sáruiz fezd folni az ű husa és büre főzött/em
ber. 'vizet igben kívántat / mennél többet isik / annál inkább bom
tuboz. i / ez betegligbet belpoflossagnak magaráztal / mert egéb
netvet nem talaltanak neki / mell nem igaz magarázat / mert lehet
valaki belpallos / fi ez betegligbe nem esett. Ez betegsignak az
Görögök / az viz utalul attanak netvet.

Paralys / Görögül. Magyarul Ina szakadt ember / ott beteglig
melt misoron embernek testinek valamell rissire esik / az meg alosik /
és etvel nem fezd birni. Ez az beteglig mint en aligom mellett
az főz níp Outtanak hiu / mellett fändalomnak magaráztanak.
Egéb az fändalom / egéb ez illen beteglig.

Egéb félé betegligbetfrül és liben emlekezet ez főnűben / mellefrül
mostan semmit nem irhatunk.

Az főú nyomtato isteni feduet kíván annak / az
fi ezt oluassa.

Há valahol az romásban való vitékre találj / abból en túled bo-
czánatot firek. Mert hog meg érzéd ez főúvet nem en feze-
dettem el / hanem más / fit az io or sol ideig / nag főúsiguel itt tar-
tott. És mikor on el fisen hozzá fogott volna / és latta volna hog
az nehezen írhetné vighit / vő biuata engemet hozzáia / hog
ez mennél hamarabb az ferefténeket fezeke iuthatna. Mifo-
ron azirt lattam volna az betút / hog nag fisedelem nélkül nem
mihetné vele / mint hamarlagual leheté vőan azon betút meg iga-
zítani / egy nihánat hozzá csinálván / hog papora lenne az dolog /
és hamarabb vighit írhetné. Mert iobnak tetézé / hog ez főú ha-
mar fi felhetné / nő ha nem ighen főp betúvel volna / hog nem mint
főp betúrc erőfódnin nag fisedelemuel / mell dolog az ferefténeket
ighen faros volt volna. Azirt mondám a sámia / hog ha en te rea-
d való refintetből ez munkát fel vűttem / te is feves vűket meg
engheg mostan / és ez első munkánkat io neuén vőged / ennek
vőanna fegiglen meg látod hog az fegelines istennek aforattából
iobban hozzá főpúló / hog io modon főlgálhassak az ferefténeket
ez főle dologban. Mert bizom az en io vőamnak főghis főghiben /
fűne / mint hog mindenben nag főrgalmatossága vőgon / valami
ez or főagnak meg maradása vőgon / azon főppen erre főuált főpa-
vőn való gőnő vőgon / hog az főssig az isteni tudománban
gararodást vőgen. Azirt ez főűnek fi menisétis az
isten vőan ez fegelmes vőnak főűnnéd / és ütő
az istennek aianlad / hog az űűneket eleues
mentire fősaig meg tarza.

Iolleshet elis vīgāzāšunt colt erre/hog vītef ne cīngē/de meg is
valami leus tōrrint/ mellett az nōmtatas for ešūntbe nem vūt
tūnt/hanem az vīān/ azirt azolet ig igazīghatod meg.

Az euangeliomostan.

6. leuelē. az a berūhōz. 4. negedīf linnān. attafiat belett oluass/
attafiat. de az Bilen valo betūktul fel pāmlālfad az linnāt ne alā.

17. leuelē. e. 7. sipoland belett oluass. sipolānf.

25. d. 5. letepedngē belett oluass. le telepedngē.

40. leue. d. 6. vegitel belett oluass. vegitef d.

50. le. f. 7. Sim. fediglen felesighe be. ol. Sim. fediglen napas

51. le. c. 3. az tomlófke belett oluass az o tōmlófke.

66. le. b. 1. Zānos es Zebed. belett oluass. Zānos az Zebedguf.

70. d. 1. vradot istentefdet be. oluass. vradot istenedet.

129. f. 8. oršāgāba belett oluass. oršāgba.

184. a. 1. Ešīratāba be. oluass. Ešīrāba.

Az nebhēz ighīf fōzōtt/ez ighiben Kentef 2. li. olu. fōuetkezendō
ighīfnef. Egēb vītef nem ighen vagon olī/ mellett meg fellene te
gerzi/ mert ha mell vagonis afarki ā magātul meg igazīghatā.

Unghetben Abadi Benedek nōmtatā
vala 1. 5. 41. eštendōben.

